

*Vzdělání jako schopnost
porozumět druhým
(zpracováno podle RVP ZV)*

*Školní vzdělávací program
Gymnázia Chotěboř*

Obsah

Obsah.....	2
Identifikační údaje	6
Charakteristika školy	7
Historie školy	7
Velikost školy	7
Charakteristika školních budov	7
Vybavení školy	8
Charakteristika pedagogického sboru	9
Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce	10
Spolupráce s rodiči a jinými subjekty.....	12
Charakteristika žáků	13
Charakteristika školního vzdělávacího programu	14
Zaměření školy	14
Profil absolventa	16
Organizace přijímacího řízení.....	17
Maturitní zkouška	18
Výchovné a vzdělávací strategie.....	18
Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	21
Individuální vzdělávací plán.....	22
Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	23
Účast na soutěžích a olympiádách	24
Hodnocení žáků a autoevaluace školy.....	25
Hodnocení žáků	25
Způsoby hodnocení žáků.....	25
Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků	25
Zásady klasifikace.....	31
Pravidla pro sebehodnocení žáků	32
Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci	32
Kritéria klasifikace prospěchu.....	34
Výchovná opatření.....	37
Pravidla autoevaluace školy.....	39
Metody autoevaluace	39
Oblasti autoevaluace	40
Cíle a nástroje autoevaluace.....	40
Učební plán školního vzdělávacího programu v základním vzdělávání Gymnázia Chotěboř.....	42
Poznámky k učebnímu plánu:	42
Učební plán Gymnázia Chotěboř - rozvržení do jednotlivých ročníků.....	44
Český jazyk	45
Český jazyk – charakteristika předmětu	45
Časové, obsahové a organizační vymezení.....	45
Výchovné a vzdělávací strategie	45
Prima.....	46
Jazyková výchova	46
Komunikační výchova a sloh	47
Literatura.....	48
Sekunda	49
Jazyková výchova	49
Komunikační výchova a sloh	50
Literatura.....	51
Tercie.....	53
Jazyková výchova	53
Komunikační výchova a sloh	53
Literatura.....	54

Kvarta	56
Jazyková výchova	56
Komunikační výchova a sloh	56
Literatura.....	57
Anglický jazyk.....	60
Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk	60
Vzdělávací obsah předmětu.....	60
Formy realizace:.....	60
Rozvoj klíčových kompetencí žáků.....	61
Průřezová témata prolínající vyučovacím předmětem:	62
Prima.....	63
Sekunda	63
Tercie.....	64
Kvarta	65
Německý jazyk	67
Charakteristika vyučovacího předmětu.....	67
Kompetence k učení	70
Kompetence k řešení problémů	71
Kompetence komunikativní	71
Kompetence sociální a personální	72
Kompetence občanské.....	72
Kompetence pracovní	73
Tercie.....	74
Kvarta	75
Matematika	77
Časové, obsahové a organizační vymezení.....	77
Výchovné a vzdělávací strategie v matematice	77
Kompetence k učení.....	77
Kompetence k řešení problémů	78
Kompetence komunikativní	78
Kompetence sociální a personální.....	78
Prima.....	79
Sekunda	81
Tercie.....	84
Kvarta	86
Dějepis.....	88
Charakteristika předmětu	88
Prima.....	88
Sekunda	89
Tercie.....	90
Kvarta	91
Občanská výchova.....	93
Charakteristika vyučovacího předmětu.....	93
Organizační, obsahové a časové vymezení.....	93
Průřezová témata.....	93
Metody a formy práce	94
Kompetence k učení.....	94
Kompetence k řešení problémů	94
Kompetence komunikativní	94
Kompetence sociální a personální.....	95
Kompetence občanské.....	95
Kompetence pracovní.....	95
Prima.....	96

Sekunda	97
Tercie.....	98
Kvarta	99
Fyzika	101
Charakteristika vyučovacího předmětu.....	101
Organizační, obsahové a časové vymezení.....	101
Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:	102
Předmětem prolínají průřezová témata:	102
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků	102
Prima.....	104
Sekunda	106
Tercie.....	108
Kvarta	110
Chemie.....	112
Charakteristika vyučovacího předmětu:	112
Obsahové, časové a organizační vymezení.....	112
Výchovně vzdělávací strategie	113
Sekunda	115
Tercie.....	117
Kvarta	119
Práce s laboratorní technikou (sekunda, tercie, kvarta)	120
Biologie	121
Charakteristika vyučovacího předmětu.....	121
Cílové zaměření vzdělávací oblasti	121
Cílové zaměření předmětu	122
Vzdělávací oblasti související s výukou biologie	124
Průřezová témata - zkratky	126
Prima.....	127
Sekunda	130
Tercie.....	133
Kvarta	136
Zeměpis	139
Charakteristika předmětu.....	139
Obsahové, organizační a časové vymezení.....	139
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků	140
Prima.....	143
Sekunda	147
Tercie.....	149
Kvarta	151
Informatika	155
Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu.....	155
Jednotlivé kompetence a zdroje jejich získávání	156
Kompetence komunikativní	156
Kompetence pracovní.....	156
Kompetence k učení.....	156
Kompetence k řešení problémů	156
Kompetence sociální a personální	156
Prima.....	156
Sekunda	158
Tercie.....	159
Kvarta	160

Hudební výchova.....	166
Charakteristika vyučovacího předmětu.....	166
Obsahové, časové a organizační vymezení výuky.....	166
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků.....	167
Kompetence:	167
Prima.....	169
Sekunda	169
Tercie.....	170
Kvarta	171
Výtvarná výchova.....	172
Charakteristika vyučovacího předmětu.....	172
Obsahové, časové a organizační vymezení.....	172
Výchovně vzdělávací strategie	173
Prima.....	174
Sekunda	175
Tercie.....	176
Kvarta	177
Tělesná výchova	178
Obsahové, časové a organizační vymezení.....	178
Výchovné a vzdělávací strategie.....	179
Kompetence k učení.....	179
Kompetence komunikativní	179
Kompetence k řešení problémů.....	180
Kompetence personální a sociální.....	180
Kompetence občanské.....	180
Prima - sekunda	180
Tercie - kvarta.....	183
Začlenění průřezových témat.....	185
Osobnostní a sociální výchova	185
Výchova demokratického občana.....	185
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	185
Multikulturní výchova.....	185
Environmentální výchova	186
Mediální výchova.....	186
Začlenění průřezových témat do jednotlivých předmětů, ročníků a do projektů.....	186
Osobnostní a sociální výchova z RVP ZV	186
Výchova demokratického občana z RVP ZV	187
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech z RVP ZV.....	188
Multikulturní výchova z RVP ZV	188
Environmentální výchova z RVP ZV	189
Mediální výchova z RVP ZV	190
Charakteristika projektů:	191
Vstupní adaptační kurs.....	191
Projekt Týden Evropy	191
Projekt Dny lidských práv.....	192
Projekt Filmový klub lidských práv	193
Projekt Nikdo nejsme dokonalí	194
Společný projekt Městské policie a Gymnázia Chotěboř	194
Den Země na Gymnáziu Chotěboř	195
CEV Chaloupky	196
PV KŠR (Projektová výchova na konci školního roku).....	196
Školní parlament	198

Identifikační údaje

čj. GCH/0767/2025

Školní vzdělávací program pro nižší stupeň osmiletého gymnázia

(zpracováno podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání,
MŠMT č.j.: 27002/2005-22)

**Název školního vzdělávacího programu: Vzdělání jako schopnost porozumět druhým
(zpracováno podle RVP ZV)**

Vzdělávací program: nižší stupeň osmiletého vzdělávacího programu

Forma vzdělávání: denní forma vzdělávání

Obor vzdělání podle KKO V: 79-41-K/81 Gymnázium (nižší stupeň)

Předkladatel:

Název školy: Gymnázium Chotěboř
Adresa: Jiráskova 637, 583 01 Chotěboř
IČO: 60 126 639
IZO: 102 006 920
IZO ředitelství (Identifikátor): 600 011 526

ředitelka školy:

Mgr. Ivona Pavlíčková

e-mail: pavlickovai@gch.cz

telefon: 569 669 361, 607 526 772

koordinátor tvorby ŠVP:

Mgr. Pavel Pokorný

e-mail: pokornyp@gch.cz

telefon: 569 669 362, 606 407 447

Další kontaktní údaje:

telefon: 569 669 360

e-mail: gch@gch.cz

www: <http://www.gch.cz>

Zřizovatel:

Název: Kraj Vysočina

Adresa: Žižkova 57, 587 33 Jihlava

Kontakty: Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Kraje Vysočina

telefon: 564 602 111

fax: 564 602 420

e-mail: posta@kr-vysocina.cz

www: <http://www.kr-vysocina.cz>

Platnost dokumentu: od 1. září 2007, aktualizace 1. září 2008, 1. září 2009, 1. září 2013,
1. září 2017, 1. září 2018, 1. září 2020, 1. září 2022, 3. listopadu 2025

V Chotěboři dne 30. června 2007

Mgr. Bc. Vladislav Smejkal – ředitel školy

Charakteristika školy

Úplnost, velikost a vybavení školy

Historie školy

Gymnázium bylo v Chotěboři založeno v roce 1913, patří mezi nejstarší střední školy v regionu. Dne 7. ledna 1920 bylo zahájeno vyučování v budově v Jiráskově ulici číslo 637, ve které probíhá výuka doposud. Jedná se o překrásnou secesní budovu, která se stala jednou z dominant města. Od 1. září 1996 byla zahájena výuka ve druhé budově školy v Tyršově ulici číslo 555. Obě budovy jsou propojeny spojovacím krčkem s šatnami. 1. října 2010 byla uvedena do provozu přístavba budovy Jiráskova 637 - pavilon tělesné výchovy s učebnami.

Velikost školy

V současné době škola poskytuje gymnaziální všeobecné vzdělání zakončené maturitní zkouškou ve 4letém a 8letém studijním oboru. Z každého populačního ročníku jsou přijímáni žáci do jedné třídy 4letého a jedné třídy 8letého studijního programu, škola má 12 tříd.

Nejvyšší povolený počet žáků ve škole (kapacita školy) je 420 a nejvyšší počet žáků ve čtyřletém oboru 79-41-K/41 Gymnázium (kapacita oboru) je 132, v osmiletém oboru 79-41-K/81 Gymnázium je 252 žáků (viz rozhodnutí MŠMT č. j. 3964/2009-21 ze dne 20. 2. 2009).

Charakteristika školních budov

Pro výuku a vzdělávání žáků škola využívá dvě školní budovy:

- historickou budovu školy v Jiráskově ulici 637, ke které byl přistaven pavilon tělesné výchovy s učebnami,
- budovu v Tyršově ulici 555.

Majitelem budov je zřizovatel školy Kraj Vysočina, který delegoval právo užívání na Gymnázium Chotěboř.

Budova Jiráskova 637 je secesní stavba, která prodělala v posledních letech několik velkých oprav. Byla vyměněna střešní krytina, vybudována nová kotelná, osazena nová okna, generální rekonstrukcí prošla všechna sociální zařízení a byla vybudována počítačová síť do všech učeben, kabinetů a kanceláří.

V roce 2010 byla uvedena do provozu přístavba této budovy – pavilon tělesné výchovy s učebnami který poskytuje zázemí pro výuku tělesné výchovy na Gymnáziu Chotěboř a Středním odborném učilišti technickém Chotěboř. Podmínky pro výuku tělesné výchovy jsou nadstandardní, velká tělocvična má rozměry (20,5 x 40,5) m, je ji možné rozdělit elektricky spouštěnou oponou na dvě části, kde může probíhat výuka navzájem nezávisle. V tělocvičně je možno provozovat řadu sportů, „lajnování“ je připraveno na volejbal (centrální kurt pro soutěžní utkání i dva kurty napříč pro tréninkové a výukové účely), basketbal, futsal, florbal (je vybavení i mobilními mantinely), badminton, součástí je i lezecká stěna o ploše cca 120 m² a výšce 12 m. Malá tělocvična o rozměrech (10 x 18) m je určena pro výuku gymnastiky, je osazena akustickými obklady a jedna stěna obložena zrcadly, vytváří vynikající podmínky i pro výuku moderních oblastí jako je aerobic, zumba, tanec. Součástí pavilonu je i posilovna a potřebné zázemí (šatny, sprchy, nářadovny, kabinety učitelů, WC). V poschodí jsou pro gymnázium výukové prostory pro fyziku (odborná učebna, laboratoř, kabinet učitelů, sklad učebních pomůcek) a odborná učebna pro výuku podporovanou počítači (včetně kabinetu učitele a správce počítačové sítě). Přístavbou pavilonu tělesné výchovy Gymnázium Chotěboř získalo i bezbariérový přístup.

Budovu Tyršova 555 škola získala od Pozemkového fondu ČR, jedná se bývalou administrativní budovu, která byla v roce 1996 rekonstruována pro potřeby školy. Nutnost získat další výukové prostory vznikla po zavedení víceletého vzdělávacího oboru. V nové budově škola získala 3 kmenové učebny a řadu odborných učeben a další zázemí. Jedná se především o 5 jazykových učeben a 5 kabinetů pro učitele cizích jazyků, dále odbornou učebnu informatiky s kabinetem pro učitele a pracovištěm pro správce počítačové sítě, odbornou učebnu biologie s laboratoří, kabinetem a skladem učebních pomůcek biologie, odbornou učebnu výtvarné výchovy (se skladem materiálu) a zázemí pro výuku tělesné výchovy (šatny, sprchy, kabinety učitelů, sklad pomůcek).

Materiální, prostorové a hygienické zajištění výuky je na velmi dobré úrovni.

Přístavbou pavilonu tělesné výchovy škola ztratila 3 antuková hřiště pro výuku tělesné výchovy v letním období. Škola uzavřela smlouvu s městem Chotěboř o využívání městského letního stadionu (vzdálenost asi 300 m od školy).

Vybavení školy

Žákům je k dispozici 15 kmenových učeben, 5 odborných učeben pro výuku cizích jazyků, laboratoře chemie (+váhova), biologie a fyziky, odborná učebna informatiky

vybavená 18 počítači připojenými k internetu, klubovna Euroklubu. Součástí školního areálu je relaxační venkovní prostor s geoparkem a přírodní zahradou.

Některé kmenové učebny jsou současně odbornými učebnami (fyzika, chemie, biologie, matematika, základy společenských věd, zeměpis, dějepis, hudební výchova, výtvarná výchova), postupně jsou vybavovány moderní didaktickou technikou. V současnosti je 12 učeben vybaveno interaktivní tabulí a 3 učebny dataprojektorem s příslušenstvím (promítací plocha, ozvučení, multimediální počítač s připojením na internet a video). V obou budovách je vybudována počítačová síť připojená na internet, všechny učebny a kabinety mají přípojku na internet. Škola je připojena k internetu optickým kabelem. V pavilonu tělesné výchovy je provozována Wi-Fi síť k bezdrátovému přenosu dat a připojení k internetu.

Škola nemá vlastní školní jídelnu. Stravování žáků je zajištěno ve Školní jídelně Chotěboř, Smetanova 603. Jedná se o novou školní jídelnu (přestavba v roce 2005) s dostatečně velkou kapacitou ve vzdálenosti asi 250 metrů od areálu Gymnázia Chotěboř.

Charakteristika pedagogického sboru

Na škole působí celkem 30 pedagogických pracovníků, 27 je interních a 3 externí. Všichni pedagogičtí pracovníci splňují předpoklady pro výkon funkce pedagogického pracovníka podle § 3 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a změně některých zákonů a získali odbornou kvalifikaci požadovanou pro učitele střední školy podle § 9 uvedeného zákona.

Věková struktura je příznivá, na škole pracuje skupina zkušených pedagogů, nejpočetněji je zastoupena střední věková kategorie, jedná se o učitele v nejproduktivnějším věku, sbor disponuje i několika mladými, perspektivními učiteli. Všechny předměty jsou vyučovány aprobovanými učiteli, až na předmět informatika. Výuka cizích jazyků probíhá pod vedením kvalifikovaných a aprobovaných učitelů. Hudební výchova je zajišťována externími učiteli, kteří jsou kvalifikovaní a aprobovaní. Pedagogický sbor je stabilizovaný. Vzhledem k velmi dobré pedagogické a hlavně odborné způsobilosti pedagogického sboru naši žáci dosahují významných úspěchů v olympiádách a soutěžích, a především u maturitní zkoušky, mají výborné uplatnění při dalším studiu (téměř výhradně vysokoškolském).

Někteří pedagogičtí mají převážnou část pracovního úvazku na nižším stupni 8letého oboru vzdělání, jedná se především o český jazyk a matematiku. Po ukončení studia na nižším stupni 8letého studia obvykle dochází ke změně třídního učitele a vyučujících hlavních předmětů (český jazyk, matematika, anglický jazyk).

Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Konec 20. století přinesl v Evropě řadu významných změn. Na jedné straně došlo k rozpadu bloku socialistických států, na druhé straně se výrazně prohloubil proces vzájemné spolupráce vyspělých evropských zemí. Vznik Evropské unie, zavedení eura a postupná integrace dalších uchazečů se nutně musely projevit v českém vzdělávacím systému i na našem gymnáziu. Proto došlo na Gymnáziu Chotěboř k založení **Evropského klubu**, který na škole působí od roku 1999 až do současnosti. Cílem klubu bylo sdružit zájemce o evropskou budoucnost, vytvořili školní informační centrum shromažďující dostupné materiály o evropské integraci. Své poznatky pravidelně prezentovali na nástěnce, školním webu i při přednáškách pro ostatní žáky gymnázia. Dne 10. května 2000 poprvé zorganizovali pro své spolužáky Den Evropy – projekt plný vědomostních a sportovních soutěží, jehož tradice trvá do současnosti. Pravidelně se též konají besedy s osobnostmi politického a kulturního života, mezi nimiž mají významné zastoupení i bývalí absolventi naší školy a bývalí členové Evropského klubu.

V současné době pod **Euroklub při Gymnáziu Chotěboř** spadají tyto aktivity, který mohou využívat žáci nižšího stupně 8letého oboru: pobočka **Amnesty International při Gymnáziu Chotěboř**, Evropský klub, Filmový klub jeden svět na školách, Filmový maratón, podle zájmu žáků jsou rozvíjeny i další aktivity.

V roce 2015 škola získala díky práci a aktivitám Euroklubu čestný titul **Světová škola**, který v roce 2017 a v roce 2021 obhájila. Škola podporuje ve vzdělávání svých žáků přípravu na reálný život v globalizovaném světě, opírá se o metodologii tří kroků: uč se – zjišťuj – jednej.

Od roku 2001 pracuje na škole koordinátor environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Velká pozornost je věnována ekologizaci provozu, je prováděno třídění odpadů (papír, plasty, hliník, suché články), v roce 2013 škola získala mezinárodně uznávaný čestný titul EKOŠKOLA. Bohaté aktivity a tradice školy v oblasti environmentální výchovy a vzdělávání vyústily v roce 2008 v založení **Ekoklubu při Gymnáziu Chotěboř**. Žáci zapojení do práce Ekoklubu se největší měrou podílejí na organizování mnoha ekologických akcí pro ostatní žáky školy, ale pořádají i přednášky pro žáky základních škol, aktivity pro veřejnost, připravují výstavy, píší články do regionálního tisku.

Práce obou klubů je pro školu velkým přínosem v oblasti vzdělávání, řada kompetencí žáků školy je neformálně rozvíjena při zapojení do aktivit rozvíjených na bázi klubové činnosti.

Po otevření pavilonu tělesné výchovy škola získala nadstandardní podmínky pro výuku povinného vyučovacího předmětu tělesná výchova, ale i pro provozování zájmových útvarů se zaměřením na sport. Ve spolupráci se sportovními oddíly ve městě, rodiči žáků školy a absolventy školy jsou vytvořeny podmínky pro několik zájmových aktivit v oblasti sportu. Jejich nabídka se průběžně mění podle zájmu žáků a možností školy. Pro žáky nižšího stupně 8letého oboru se jedná například o aktivity: florbal, jóga, posilovna, lezecká stěna.

Od školního roku 2001/2002 funguje při škole Školní sportovní klub Gymnázia Chotěboř, je součástí Asociace školních sportovních klubů České republiky. Podílí se na přípravě žáků na sportovní akce a soutěže v rámci školy, okresu i kraje, zaštiťuje mimoškolní sportovní akce, podílí se na organizaci sportovních soutěží.

Dlouhodobá mezinárodní spolupráce je navázána se školou ve Francii Lycée Marcelin Berthelot v Châtellerault, partnerské výměny jsou realizovány od roku 2003. Od roku 2008 se rozběhla spolupráce se základní školou v Ratiboři v Polsku, která je orientována na nižší stupeň osmiletého oboru vzdělávání. Spolupracujeme se školou Carl-von-Ossietzky Oberschule ve Werder/Havel v Německu, kde se pravidelně využívá podpora v rámci projektu Comenius (program Erasmus+).

Mezi dlouhodobé tradiční projekty školy patří:

- Studentský den,
- Týden Evropy,
- Den Země,
- Sportuj a pomáhej,
- Projektová výuka poslední týden školního roku,
- Týden Kraje Vysočina na Gymnáziu Chotěboř,
- projekty předmětu základy společenských věd.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty.

Školská rada při Gymnáziu Chotěboř má 6 členů, byla zřízena 30. 11. 2005. V radě pracují dva zástupci pedagogického sboru školy, dva zástupci zřizovatele a dva zástupci rodičů nezletilých žáků a zletilých žáků školy. Za zřizovatele je delegován do rady školy zastupitel samosprávy města Chotěboř (starosta nebo místostarosta města Chotěboř), tím je podpořena spolupráce školy s městem.

Při škole pracuje nezisková organizace SRPŠŠ při Gymnáziu Chotěboř, jedná se o dobrovolné sdružení rodičů, zákonných zástupců žáků školy a dalších, jejím cílem je zlepšení zabezpečení činnosti školy v oblasti kultury, tělovýchovy a sportu, zájmové činnosti, ekologie a dalších oblastí.

Rodiče a zákonní zástupci žáků spolupracují s vedením školy prostřednictvím SRPŠŠ (Sdružení rodičů a přátel studentů školy), kde získávají informace a mohou ovlivnit dění ve škole. Nejméně dvakrát ročně se mohou rodiče (zákonní zástupci) na třídních schůzkách informovat o dění ve škole a o prospěchu žáka na třídních schůzkách.

Pedagogicko-psychologická poradna, Havlíčkův Brod, Nad Tratí 335, spolupracuje se školou v oblasti psychologické a pedagogické diagnostiky (poruchy učení a chování, mimořádně nadaní žáci, diagnostická pomoc žákům při volbě povolání apod.)

V oblasti environmentální výchovy, osvěty a vzdělávání je navázána dlouhodobá spolupráce se Správou CHKO Železné hory (výstavy, exkurse, přednášky, besedy, ...) a Technickou a lesní správou Chotěboř (exkurse, třídění odpadů).

Škola spolupracuje i s dalšími organizacemi v Chotěboři, v oblasti kulturní zejména s CEKUS Chotěboř (součástí je Městská knihovna Chotěboř a Městské muzeum Chotěboř), Základní uměleckou školou Chotěboř, Domem dětí a mládeže Junior Chotěboř.

Veřejnost je informována o práci školy pravidelně aktualizovanými www stránkami školy (<http://www.gch.cz>).

Od školního roku 2013/2014 je průběžná klasifikace žáků školy zveřejňována na www stránkách školy (s přístupovými údaji žáka je seznámen žák a jeho zákonní zástupci).

Charakteristika žáků

Do nižšího stupně 8letého studia gymnázia jsou přijímáni nejlepší žáci z 5. tříd ze dvou základních škol Chotěboře a z 5. tříd neúplných základních škol z regionu Chotěboř, kde by žáci pokračovali studiem základní školy v Chotěboři. O přijetí se pravidelně uchází i několik žáků z úplných základních škol regionu. To odpovídá strategii školy, neboť v každém populačním ročníku je možnost přijetí do osmiletého i čtyřletého oboru studia gymnázia. Kde vznikají problémy s dojížděním nebo uchazeč není v 5. ročníku ke studiu vyhraněný, dochází k odkladu rozhodnutí studovat gymnázium do 9. ročníku základní školy.

Organizace školních akcí

Vzdělávání je zajišťováno podle možností školy všemi formami, které umožňuje školský zákon a prováděcí předpisy, z hlediska vyučovacího prostředí vzděláváním v prostorách školy i mimo ně, zejména vzdělávacích pobytech žáků, sportovních kurzech, výjezdech do zahraničí, exkurzích, praktických cvičeních v přírodní zahradě a geoparku školy a dalších akcích souvisejících s výchovně vzdělávací činností školy. Podmínky, obsah a organizační zajištění mimoškolních akcí jsou konkretizovány v dílčích plánech pro tyto akce.

Charakteristika školního vzdělávacího programu

Název našeho vzdělávacího programu „Vzdělání jako schopnost porozumět druhým“ vystihuje jak charakter naší školy, tak i naše záměry:

- **Chceme** společně pomáhat dětem poznávat a objevovat svět, chceme jim poskytovat kvalitní vzdělání ve všech oborech, a tak jim usnadnit zařazení do profesního a společenského života.
- **Společně** budujeme dobré mezilidské vztahy, vytváříme atmosféru tvořivosti, spolupráce a důvěry, dodržujeme zásady slušného chování, zapojujeme se do humanitárních projektů. Tak se učíme vzájemné komunikaci, úctě k člověku a základním životním hodnotám.
- **Společně** vystupujeme proti všem negativním jevům, jako jsou drogy a další závislosti, šikana, intolerance, nenávisť, vandalismus, nezákonnému jednání. Tím se učíme odmítavému postoji ke všemu, co narušuje mezilidské vztahy.
- **Branou** do světa celoživotního vzdělávání je všeobecný přehled, a proto se účelově neprofilujeme a poskytujeme všeobecné vzdělání v dostatečné šíři.

Zaměření školy

V nižších třídách víceletého gymnázia je cílem motivovat a vést žáky k aktivnímu učení. V rámci výuky podporuje škola rozvoj klíčových kompetencí s důrazem na propojení teoretických poznatků s jejich praktickým využitím.

Naší snahou je podporovat u dětí možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnosti sebehodnocení. Důraz klademe na všestranný rozvoj osobnosti každého jedince.

Prvním cizím jazykem je jazyk anglický. Škola usiluje o prohloubení jazykových dovedností žáků se zaměřením na využití cizího jazyka v praxi. Kvalitní jazykovou výuku podporuje také její organizace – dělení na skupiny. Další cizí jazyk je zařazen do výuky od třetího ročníku, jedná se o německý. Změna v průběhu studia ani při přechodu na vyšší stupeň gymnázia není možná.

Je zachována klasická nabídka předmětů – bez integrace, je však kladen velký důraz na provázanost učebních osnov ve všech předmětech. Důraz klademe také na informační a komunikační technologie, jejichž využívání se stane pro naše žáky samozřejmostí.

Žáci se učí spolupráci, organizaci společné činnosti, konzultacím řešení problémů a konfliktů. Jednou z našich priorit je podporovat a rozvíjet u dětí jejich přirozený talent, nadání a tvořivost při zohledňování jejich možností, aby přinášel prospěch jak jim samým, tak společnosti, ve které žijí.

Nedílnou součástí školního vzdělávacího programu jsou také tematické exkurze, zařazované v každém ročníku dvakrát ročně, které umožňují žákům seznamovat se s kulturním a přírodním bohatstvím, historií naší vlasti a technickou vyspělostí.

Estetický prožitek zajišťují návštěvy divadelních představení, vzdělávacích programů a koncertů v průběhu každého školního roku.

„Den Evropy“ připravovaný každoročně Euroklubem při Gymnáziu Chotěboř posílí povědomí o významu evropské integrace.

Škola umožňuje žákům uvědomit si svou osobní odpovědnost za životní prostředí a za dění kolem sebe a adekvátně na ně reagovat. Tyto dovednosti rozvíjíme například v rámci aktivit organizovaných školou ke „Dni Země“.

Poznání je rozvíjeno také účastí v různých soutěžích, motivujeme a připravujeme žáky k účasti v nich.

Tradičně je možné se zapojit do sportovních her, lyžařského výcviku (je organizován pro žáky sekundy), dalších sportovních aktivit, do práce školního sportovního klubu.

Žáci se mohou zapojit do práce Euroklubu při Gymnáziu Chotěboř a využívat školní klub se širokou nabídkou zájmových aktivit.

Vstup na gymnázium žákům usnadníme organizací vstupního adaptačního kurzu na začátku primy.

ŠVP nižšího stupně osmiletého všeobecného studia žákům poskytuje:

- návaznost vyššího stupně gymnázia,
- větší motivaci ke studiu díky možnosti pracovat s žáky v mladším věku,
- trvalejší a hlubší pracovní návyky,
- hlubší znalosti díky práci v kolektivu vybraných nadaných žáků,
- lepší znalost cizích jazyků díky dlouhodobější práci s žáky stejné úrovně a organizaci studia (dělní, časová dotace),
- pevnější a hluší znalosti v matematice a českém jazyce díky práci v kolektivu nadaných žáků, organizaci studia a individuální práci s nadanými a talentovanými žáky,
- nabídku aktivit pro volný čas žáků.

Profil absolventa

Úspěšným ukončením školního vzdělávacího programu „Vzdělání jako schopnost porozumět druhým“ žák dosáhne **základního vzdělání**.

Nižší třídy víceletého gymnázia jsou všeobecně vzdělávací institucí, která si klade za cíl výchovu a vzdělávání mladých lidí ve věku od 11 do 15 let. Navazuje na první stupeň základního vzdělávání a využívá jeho výsledků.

Po absolvování prvních čtyř let studia je náš žák připraven především k dalšímu studiu na vyšším stupni všeobecného 8letého gymnázia na naší škole nebo na jiné střední škole. Žáci jsou po absolvování čtvrtého ročníku (posledního ročníku povinné školní docházky) vybaveni znalostmi, které odpovídají všem požadavkům RVP ZV ve všech vzdělávacích oblastech.

Náš absolvent:

- Je relativně samostatný mladý člověk, který se orientuje ve světě, chápe základní principy jeho fungování, zaujímá postoje k realitě, přebírá část zodpovědnosti za sebe a připravuje se k převzetí svého dílu zodpovědnosti za svět.
- Snaží se vědomě a konstruktivně hledat své místo v užším i širším kolektivu, mezi lidmi mimo školu, své místo ve světě.
- Pracuje na svém zdokonalování, vytyčí si realistický cíl a hledá prostředky k jeho realizaci, usiluje o dovedení svého záměru do konce.
- Se orientuje v základech nejdůležitějších oborů lidské duševní činnosti.
- Komunikuje s ohledem na adresáta a na cíl komunikace, s jednotlivci i ve skupině, v rodném i cizím jazyce.
- Formuluje své názory, diskutuje o nich, uvádí je do souvislostí, přesvědčí o nich druhé, je schopen je i změnit na základě nových informací.
- Pracuje samostatně, ale přispívá svým podílem i k práci ve skupině.
- Uvažuje o své budoucnosti, dokáže odhadnout důsledky svých činů, plánuje svou budoucnost a vědomě se na ni připravuje. Tato budoucnost je určena především jeho dalším vzděláváním.
- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení i v reálném životě.
- Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.

- Vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech a vyjadřuje se s využitím digitálních prostředků.
- Využívá digitální technologie ke zjednodušení práce, zefektivnění pracovních postupů, ke komunikaci a ke spolupráci s ostatními.
- Chápe význam digitálních technologií pro společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflexe rizik.
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím fyzické i duševní zdraví, jedná eticky.

Organizace přijímacího řízení

Přijímací řízení je organizováno podle ustanovení § 59-61 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a platné prováděcí vyhlášky MŠMT (Vyhlášky č. 353/2016 Sb., o přijímacím řízení ke střednímu vzdělávání) a v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., o správním řízení (správní řád).

Nejpozději do konce ledna ředitel školy na webových stránkách školy a na informační tabuli v budově školy zveřejní nejvyšší možný počet přijímaných uchazečů, obory vzdělání pro následující školní rok a stanoví jednotná kritéria přijímacího řízení.

Všichni uchazeči o studium nižšího stupně osmiletého oboru vzdělání konají testy jednotné zkoušky z Matematiky a její aplikace a z Českého jazyka a literatury připravené pro daný školní rok Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání (CERMAT). Obsahovou náplní testů je učivo vzdělávacích oblastí Matematika a její aplikace a Český jazyk a literatura podle RVP ZV – 1. stupeň. Součástí hodnocení je prospěch na základní škole. Uchazeči o studium, u kterých byla diagnostikována některá specifická porucha učení (dyslexie, dysgrafie atd.) či uchazeči se zvláštními potřebami vyplývajícími z jejich zdravotního stavu mají průběh přijímacích zkoušek na doporučení školského poradenského zařízení upraven.

Při přijímacím řízení škola akceptuje doporučení zřizovatele.

Přijímací řízení do vyššího stupně osmiletého oboru vzdělání:

Vzdělávání v osmiletém gymnáziu se člení na nižší stupeň a vyšší stupeň. Nižší stupeň je tvořen prvními čtyřmi ročníky osmiletého gymnázia. Vyšší stupeň je tvořen posledními čtyřmi ročníky osmiletého gymnázia. Do prvního ročníku vyššího stupně gymnázia postupují žáci, kteří úspěšně ukončili nižší stupeň osmiletého gymnázia.

Maturitní zkouška

Organizace maturitní zkoušky se řídí platným zněním školského zákona a prováděcí vyhlášky MŠMT.

Podrobnosti k maturitním zkouškám jsou uvedeny ve školním vzdělávacím programu pro gymnaziální vzdělávání - 2. stupeň oboru vzdělání 79-41-K/81 Gymnázium (pro 5. až 8. ročník).

Výchovné a vzdělávací strategie

Tyto strategie představují společné postupy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, které jsou souborem předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot podstatných pro uplatnění v životě. Jsou základem rozvoje předpokladů pro jejich celoživotní vzdělávání.

Klíčové kompetence	Postupy k dosažení klíčových kompetencí
Kompetence k učení	➤ Učitel vede žáky k samostatnému objevování při získávání nových poznatků, do vyučování jsou zařazovány činnosti, které podporují zvědavost, iniciativu, tvořivost. ➤ Učitel motivuje žáky k učení ukázkami využití učiva v praxi. Případně umožní žákům, aby si platnost jeho tvrzení mohli ověřit sami. ➤ Učitel rozvíjí kompetence k učení zařazováním práce s odbornými časopisy, literaturou (i cizojazyčnou) a internetem i přímo v hodinách. ➤ Učitel zařazuje do vyučování práci s chybou. ➤ Žáci jsou příležitostně vedeni ke skupinové práci, jejíž výsledky obhajují. ➤ Učitel na konci vyučovací hodiny pravidelně shrne a utřídí probrané učivo s přihlédnutím k domácí přípravě. ➤ Učitel zařazuje do výuky specifické činnosti, které mají procvičovat žakovu paměť (např. matematické a jazykové rozcvičky, pětiminutovky, místopis, dějepisná data a pojmy). ➤ Učitel při hodnocení žakova výkonu zdůrazňuje především pozitivní. ➤ Učitel žákům doporučuje další vzdělávací aktivity (sledování televize, rozhlasu, četba knih a odborných časopisů). ➤ Učíme žáky organizovat a řídit vlastní učení a motivovat se pro další učení.

Klíčové kompetence	Postupy k dosažení klíčových kompetencí
	➤ Žáci se učí stanovovat si dostupné cíle a hodnotit míru jejich dosažení jednak sami sebou, ale i v rámci společné diskuze s ostatními žáky. ➤ Žáci se naučí orientovat se v širší nabídce informačních zdrojů a využívat tuto skutečnost při tvorbě samostatných prací. ➤ Učitelé podporují a motivují žáky k účasti na olympiádách a soutěžích a k práci na projektech a dalších akcích školy. ➤ Učitel vyhledává a podporuje talenty. ➤ Na konci ročníku a stupně vzdělávání mohou být ve vybraných předmětech aktuálně zařazeny srovnávací testy zejména s ohledem na implementaci autoevaluačních produktů do praxe škol v rámci kraje.
Kompetence k řešení problému	➤ Prostupují celou výukou na gymnáziu, žáci jsou problémovými úkoly vedeni k tomu, aby získané poznatky dovedli tvořivým způsobem aplikovat. ➤ Žáci individuálně či společně řeší úkoly, vzájemně se hodnotí, učí se vyvozovat závěry z vlastních i cizích chyb. ➤ Žáci jsou vedeni k orientaci v běžných životních situacích. ➤ Učitel pomáhá žákovi pochopit propojenost jednotlivých oborů, rozlišit problémy a hledat jejich řešení. Podporuje žáky při hledání různých postupů řešení zadaných úloh. ➤ Učitel upozorňuje žáky na chyby, kterých se při práci mohou dopustit, a vede je k vyloučení možné chyby, např. ověřováním výsledku. ➤ Žáci se zapojují do soutěží, prezentací, výstav, korespondenčních kurzů. ➤ Učitel aplikuje i herní formy řešení problémů vzájemným zadáváním a hodnocením úkolů (např. pomocí PC, internetu, e-mailu, aj.) ➤ Vedení školy umožňuje práci studentského parlamentu a spolupracuje s ním.
Kompetence komunikativní	➤ Učitel často zařazuje samostatná vystoupení žáků – referáty, recitace, soutěže. ➤ Učitel vyžaduje po žácích věcnou argumentaci při odpovědích na dotazy. ➤ Žáci se učí při práci s textem rozlišovat informace podstatné a zavádějící. ➤ Učitel rozvíjí komunikativní dovednosti řízenou diskusí k učivu, které má souvislost s aktuálními problémy. ➤ Žák je veden k hodnocení vlastní samostatné práce i práce jiných žáků. ➤ Učitel vyžaduje používání správné (přesné) terminologie. ➤ Učitel podporuje vhodný zásah žáků do výuky (dotaz, rozšiřující informace, upozornění na chybu) a adekvátně na něj reaguje. ➤ Učitel směřuje žáky k využívání dostupných prostředků komunikace (knihovna, internet) ➤ Učíme žáky vhodné komunikaci mezi sebou, s pedagogy i mimo školu. ➤ Vytváříme podmínky pro komunikaci v cizích jazycích. Rozvíjíme vztahy s jinými školami a subjekty (projekty, mimoškolní aktivity, klub-net).

Klíčové kompetence	Postupy k dosažení klíčových kompetencí
Kompetence sociální a personální	➤ Vedení školy komunikuje se studentským parlamentem. ➤ Učíme žáky vyjadřovat vlastní stanoviska (i opačná). Žáci jsou vedeni, aby vyslechli názory druhých a přiměřeně na ně reagovali. ➤ učitel je vnímán jako spolupracovník, rádce a přirozená autorita. Uvedené hodnoty a vztahy mají své právní vymezení ve Školním řádu Gymnázia Chotěboř. ➤ Žáci jsou vedeni k hodnocení vlastních výkonů i výkonů ostatních žáků. ➤ Učitel vede žáka ke schopnosti společně tvořit a vyhodnocovat, vytváří podmínky pro práci ve skupině a vede žáky k dodržování základních pravidel práce skupiny. ➤ Učitelé vyžadují dodržování stanovených pravidel chodu školy, třídy, řádu odborné učebny ap. ➤ Vytváříme hodnotné mezilidské vztahy, atmosféru tolerance a potlačení xenofobie. ➤ Žák je motivován přijímat kulturní odlišnosti jiných sociálních skupin či jiných etnik (mezinárodní projekty, krátkodobé školní projekty, Týden Evropy, ...). ➤ Realizujeme celoškolní Dny projektové výuky (projekty poslední týden školního roku). ➤ Při vytváření těchto kompetencí pomáhá rovněž vstupní adaptační kurs a lyžařský výchovně výchovný kurz, které budeme organizovat. ➤ K nabytí kompetencí přispívají i výměnné pobyty s partnerskými školami, kdy žáci buď pobývají v rodinách, nebo hostí svého kamaráda. ➤ Bohatá sportovní činnost vytváří v žácích žádoucí návyky ve vztahu k vlastnímu zdraví.
Kompetence občanské	➤ Žáci jsou vedeni k aktivní účasti ve školním životě. ➤ Učitel důsledně kontroluje plnění uložených úkolů. ➤ Učitel vede žáky k hodnocení výkonů druhých. ➤ Na škole funguje studentský parlament, v němž žáci řeší s vedením školy různé problémy. ➤ Vedení školy usiluje o to, aby byla ve škole mezi učiteli a žáky vstřícná atmosféra. ➤ Učitel vede žáky k přijetí pravidel platných při realizaci praktických činností ve škole a k poznávání zásad bezpečnosti a zdravého životního stylu. ➤ Učíme žáky prezentovat veřejnosti sami sebe a život školy (školní časopis, média). ➤ Vedeme žáky k respektování ekologických souvislostí (environmentální výchova, Den Země). ➤ Posilujeme v žácích „evropanství“ (Týden Evropy, Den Evropy na Gymnáziu Chotěboř).
Kompetence pracovní	➤ Jsou získávány během celého studia především v oborech, které vyžadují práci v laboratořích, práci s nástroji, malířskými potřebami, přístrojovou technikou, chemickým nádobím apod. ➤ Učitel vede žáky k poznávání zásad bezpečnosti práce, ochrany svého zdraví i druhých, ochrany kulturních a společenských hodnot.

Klíčové kompetence	Postupy k dosažení klíčových kompetencí
	➤ Využijeme exkursí, aby teoretické poznatky byly doplňovány i ukázkami z praxe a žáci měly možnost sledovat vliv lidské činnosti na okolí. ➤ Žáci získávají pracovní návyky i zadáváním domácích úkolů, zpracováním laboratorních protokolů či seminárních prací a referátů. ➤ Žák uplatňuje vytrvalost a soustavnost při plnění zadaných úkolů. ➤ Učitel podporuje žáky, aby stanovili vlastní postup práce, kontrolu výsledků a výsledky sami zhodnotili. ➤ Žáci mohou prezentovat vlastní výsledky práce (charitativní akce, výzdoba školy atd.). ➤ Žáci jsou seznamováni se světem práce – exkurze, besedy atd. ➤ Žákům jsou nabízeny takové aktivity, které podporují jejich schopnosti samostatně o něčem rozhodovat, plánovat, připravovat a realizovat nějaké aktivity – projekty, filmový klub lidských práv atd.
Kompetence digitální	➤ Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení i v reálném životě. ➤ Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. ➤ Vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech a vyjadřuje se s využitím digitálních prostředků. ➤ Využívá digitální technologie ke zjednodušení práce, zefektivnění pracovních postupů, ke komunikaci a ke spolupráci s ostatními. ➤ Chápe význam digitálních technologií pro společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflexe rizik. ➤ Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím fyzické i duševní zdraví, jedná eticky.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je na naší škole realizováno v souladu s příslušnými ustanoveními školského zákona a prováděcích předpisů.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním.

Speciální vzdělávací potřeby zjišťuje se souhlasem zákonného zástupce žáka školské poradenské zařízení a škola o nich musí být prokazatelně informována. Hodnocení jsou průběžně aktualizována.

Odbornou péči zajišťuje plně kvalifikovaný výchovný poradce, který spolupracuje s PPP Havlíčkův Brod.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělání, na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělání umožní a na poradenskou pomoc školy.

Způsob hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- vychází ze znalosti postižení či znevýhodnění a zohledňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení či znevýhodnění žáka,
- projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími,
- třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě (podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace),
- vyučující respektují doporučení školského poradenského zařízení (volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevuje zdravotní postižení či znevýhodnění).

Pro žáky se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním se při přijímání ke studiu a při jeho ukončování stanoví vhodné podmínky odpovídající jejich potřebám. Žákům jsou zajišťovány potřebné materiálně-technické podmínky a v případě potřeby pak speciální didaktické a kompenzační učební pomůcky přizpůsobené individuálním potřebám žáka.

Vzhledem k prostorovému řešení budov nejsme školou s bezbariérovým přístupem, je možný pouze do budovy Jiráskova 637 a pavilonu tělesné výchovy.

V odůvodněných případech může ředitel školy povolit žákovi individuální vzdělávací plán, který se řídí následujícími pravidly:

Individuální vzdělávací plán

Individuální vzdělávací plán může povolit ředitel školy žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami, mimořádným nadáním nebo i z jiných závažných důvodů.

O povolení individuálního vzdělávacího plánu rozhodne ředitel na základě žádosti zletilého žáka nebo žádosti zákonného zástupce nezletilého žáka. Žádost z důvodu speciálních

vzdělávacích potřeb nebo mimořádného nadání musí být doplněna písemným doporučením školského poradenského zařízení. Žádost z jiných závažných důvodů bude doplněna na základě požadavků ředitele školy.

Podmínkou pro stanovení individuálního vzdělávacího plánu je, aby žák splnil požadavky stanovené školním vzdělávacím programem příslušného oboru vzdělávání.

Povolení individuálního vzdělávacího plánu je vydáno rozhodnutím ředitele školy. Součástí rozhodnutí je stanovení průběhu vzdělávání a způsobu hodnocení žáka s přihlédnutím k důvodům stanovení individuálního vzdělávacího plánu.

Ředitel školy seznámí žáka a zákonného zástupce nezletilého žáka s průběhem vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu a s termíny zkoušek. Individuální vzdělávací plán, podepsaný ředitelem školy, žákem a zákonným zástupcem nezletilého žáka, se stává součástí osobní dokumentace žáka.

Zkoušky ze všech předmětů se konají minimálně jednou za čtvrtletí, v teoretických předmětech povinně obsahují písemnou část a předem jsou stanovena kritéria jejich hodnocení.

Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Přístup k nadaným a mimořádně nadaným žákům se uskutečňuje v souladu s ustanoveními školského zákona a prováděcími předpisy a po projednání s příslušným školským poradenským zařízením, přičemž jsou zohledněny specifické dovednosti žáka. Výchova a vzdělávání nadaných žáků vyžaduje schopnost pedagoga identifikovat takového žáka a vytvořit pro něj optimální vzdělávací prostředí. K tomu slouží další vzdělávání učitelů, které vede pedagogy ke schopnosti dát žákovi příležitost projevit nadání, trvale ho motivovat a vytvořit pro něj prostředí podporující jeho talent.

Jednou z možností nalézat mezi žáky nadané jedince je aktivní spolupráce školy s PPP Havlíčkův Brod. S touto organizací škola spolupracuje zejména při tvorbě možností způsobu práce s těmito žáky. Koordinací této spolupráce je pověřen výchovný poradce.

Škola vytváří podmínky pro rozvoj nadání žáků.

K rozvoji nadání žáků lze uskutečňovat rozšířenou výuku některých předmětů.

Žákům vykonávajícím sportovní přípravu může ředitel školy odlišně upravit organizaci vzdělávání.

Ředitel školy může mimořádně nadaného žáka na jeho žádost (u nezletilých žádost zákonného zástupce) přeradit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. V odůvodněných případech může ředitel školy povolit žákovi individuální vzdělávací plán, který se řídí pravidly uvedenými v předcházejícím odstavci.

Účast na soutěžích a olympiádách

Z důvodu rozvíjení kompetencí žáků a podpory uplatnění nadaných a mimořádně nadaných žáků bude škola žáky připravovat a zajišťovat jejich účast v soutěžích a olympiádách. U soutěží, kde je nutná finanční spoluúčast soutěžících, bude pro financování využíváno prostředků darovaných neziskovou organizací SRPDŠ při Gymnáziu Chotěboř, finančního příspěvku města Chotěboř a prostředků školy.

Hodnocení žáků a autoevaluace školy

Hodnocení žáků

Způsoby hodnocení žáků

Hodnocení žáků vychází ze stanovených cílů a kritérií, jimiž lze činnost měřit. Na tomto základě může také žák sám hodnotit svou práci. Soustředíme se na co nejčtetnější zpětnou vazbu. Hodnocení žáka postihuje především očekávané výstupy v jednotlivých vzdělávacích oborech, respektive ve vyučovacích předmětech. A zároveň se vztahuje i k utváření klíčových kompetencí.

Hodnocení žáka bude prováděno klasifikací, přičemž chování je hodnoceno odděleně od vyučovacích předmětů.

Jednou z doplňkových možností hodnocení práce žáků je vytvoření „žakovského portfolia.“ Jedná se o shromáždění různých podkladů (materiálů), které podchycuje dovednosti a vědomosti žáka. S vědomím a souhlasem žáka se takto shromažďují jen ty práce, ze kterých je zřejmé úplné či částečné zvládnutí tématu, úkolu aj. Žáci mohou toto portfolio obohacovat i o osobní poznatky, případně o úspěšnou mimoškolní činnost. Zvláště významné je vytvoření tohoto portfolia u těch žáků, u kterých chybí vnitřní motivace k učení.

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Stupně prospěchu

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem je na vysvědčení vyjádřeno klasifikací (stupněm prospěchu):

- 1 - výborný
- 2 - chvalitebný
- 3 - dobrý
- 4 - dostatečný
- 5 - nedostatečný.

Chování žáka

V denní formě vzdělávání se chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnotí klasifikačními stupni:

- 1 - velmi dobré
- 2 - uspokojivé
- 3 - neuspokojivé.

Při hodnocení těmito stupnicemi jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Celkové hodnocení žáka

Celkové hodnocení žáka na konci prvního a druhého pololetí (za klasifikační období) se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

prospěl(a) s vyznamenáním,

prospěl(a),

neprospěl(a)

Žák je hodnocen stupněm

- *prospěl(a) s vyznamenáním*, není-li klasifikace v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem horší než 2 (chvalitebný), průměrný prospěch ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není horší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm 1 (velmi dobré),
- *prospěl(a)*, není-li klasifikace v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem vyjádřena stupněm 5 (nedostatečný),
- *neprospěl(a)*, je-li klasifikace v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem vyjádřena stupněm 5 (nedostatečný).

Postup do vyššího ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí příslušného ročníku prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem, s výjimkou předmětů, z nichž se nehodnotí.

Výsledky práce v zájmových útvarech

organizovaných školou se hodnotí těmito stupni:

- a) pracoval(a) úspěšně,
- b) pracoval(a).

Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky

Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

Neklasifikace

Pokud absence žáka za klasifikační období v daném předmětu přesáhne 20 %, může být neklasifikován. Při zápisu známek vyučující zapíše N (tužkou). V případě včasného doplnění látky a odpovídajícího počtu klasifikačních podkladů může učitel žáka klasifikovat. Jestliže je žák neklasifikován, koná doklasifikační zkoušku. Zkoušejícím je příslušný vyučující, dva přísedící určí ředitel školy. Termín zkoušky je sdělen zákonnému zástupci nezletilého žáka nebo zletilému žákovi písemně. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu doklasifikační nebo komisionální zkoušku.

Doklasifikační zkouška je samostatná zkouška z příslušného předmětu za celé klasifikační období. Jestliže žák koná doklasifikační zkoušku ve 2. pololetí a v 1. nebyl z daného předmětu hodnocen, je obsahem doklasifikační zkoušky učivo za celý školní rok. Vyučující o zkoušce pořizuje protokol, který třídní učitel zařadí k údajům o průběhu a výsledcích vzdělávání žáka.

Klasifikaci žáka za klasifikační období stanoví vyučující jako výsledek klasifikačních podkladů a doklasifikační zkoušky.

Nelze-li žáka hodnotit na konci 1. pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení termín doklasifikační zkoušky do 31. března. Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním

termínu, žák se za 1. pololetí nehodnotí. V takovém případě se na vysvědčení zapíše „**NEHODNOCEN(A)**“ a vysvědčení se vydá s datem 31. března 20xx.

Nelze-li žáka hodnotit na konci 2. pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení termín doklasifikační zkoušky v posledním týdnu měsíce srpna. Tento termín je možné prodloužit z vážných důvodů do konce září následujícího školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl. Není-li žák v některém předmětu klasifikován, nebude mu vydáno vysvědčení, nýbrž jenom výpis z výkazu (s razítkem a podpisem třídního učitele). Vysvědčení obdrží teprve po uzavření klasifikace. Datum vydání vysvědčení odpovídá dni, kdy žák vykonal poslední doklasifikační zkoušku.

Pochybnosti o správnosti hodnocení

Jestliže má zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do tří pracovních dnů od vydání vysvědčení (výpisu), požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení; je-li vyučujícím v daném předmětu ředitel školy, může požádat Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu kraje Vysočina.

Komise žáka přezkouší nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem nezletilého žáka. Výsledek přezkoušení, který je konečný, sdělí předseda komise prokazatelným způsobem zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci nezletilého žáka.

Uvolnění z výuky

Ředitel školy může ze závažných důvodů, zejména zdravotních, uvolnit žáka na žádost zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu. Žáka se zdravotním postižením může také uvolnit z provádění určitých činností, popřípadě rozhodnout, že tento žák nebude v některých předmětech hodnocen. Žák nemůže být uvolněn z předmětu rozhodujícího pro odborné zaměření absolventa.

Rozhodnutí ředitele školy o uvolnění je zapsáno třídním učitelem do třídního výkazu. Kopie rozhodnutí archivuje ředitel školy.

Jestliže ředitel školy žáka uvolní zčásti z vyučování některého předmětu, jsou vymezeny činnosti, které žák ve výuce nevykonává. Žák, který je uvolněn zčásti z vyučování některého předmětu, je z tohoto předmětu hodnocen. V předmětu tělesná výchova ředitel

školy uvolní žáka z vyučování na písemné doporučení registrujícího praktického lékaře nebo odborného lékaře.

Žák není z předmětu, z něhož byl zcela uvolněn, hodnocen. Na vysvědčení a v třídním výkazu je v rubrice prospěch uvedeno „uvolněn(a)“. Ředitel školy určí způsob zaměstnání žáka v době vyučování předmětu, ze kterého byl zcela uvolněn.

Opravné zkoušky (žák neprospěl na konci pololetí)

Jestliže žák neprospěl z jednoho nebo více povinných předmětů, které jsou vyučovány i ve druhém pololetí, pokračuje ve druhém pololetí ve vzdělávání.

Žák, jehož prospěch je na konci druhého pololetí nedostatečný nejvýše ze dvou povinných předmětů (včetně povinně volitelných), koná z těchto předmětů opravnou zkoušku. Žák, který neprospěl z více než dvou povinných předmětů, nekoná opravnou zkoušku a nepostupuje do vyššího ročníku.

Opravná zkouška je komisionální. Obsahem opravné zkoušky je látka celého školního roku příslušného předmětu v případě nedostatečného prospěchu v 1. i 2. pololetí, jinak látka za příslušné klasifikační období. Termín opravné zkoušky stanoví po projednání v pedagogické radě ředitel školy (obvykle je stanoven na poslední srpnový týden) a je sdělen zákonnému zástupci nezletilého žáka nebo zletilému žákovi písemně. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání bez omluvy nedostaví, neprospěl. Pokud se žák nemůže z vážných důvodů dostavit k opravné zkoušce ve stanoveném termínu, může ředitel školy povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do konce září (pro žáka plnícího povinnou školní docházku do 15. září) následujícího školního roku, do té doby žák navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník.

Podmínkou pro vykonání maturitní zkoušky je úspěšné ukončení posledního ročníku.

Komisionální zkoušky

Komisionální zkoušku koná žák v těchto případech:

- a) koná-li rozdílovou zkoušku,
- b) požádá-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka o přezkoušení, nebo koná-li se přezkoušení z podnětu ředitele školy,
- c) koná-li opravnou zkoušku,
- d) je-li žák osvobozen od povinnosti docházet do školy.

Komise pro komisionální zkoušky je nejméně tříčlenná. Jejím předsedou je ředitel školy nebo jím pověřený učitel, zkoušející učitel vyučující žáka danému vyučovacímu předmětu a přísedící, který má aprobaci pro týž nebo příbuzný vyučovací předmět.

Pro všechny opravné komisionální zkoušky ředitel školy jednotně stanoví následující podrobnosti konání zkoušky:

- a) způsob konání zkoušky – zkouška ústní (ředitel školy může v odůvodněných případech nařídít písemnou část zkoušky),
- b) doba přípravy na zkoušku – nejvýše 15 minut,
- c) doba trvání vlastní zkoušky – nejvýše 30 minut (písemná zkouška 45 minut),
- d) vyrozumění žáka s výsledkem zkoušky – ústně v den konání zkoušky (sdělí předseda komise),
- e) informování zákonného zástupce výsledku zkoušky konané z důvodů žádosti o přezkoušení je řešeno v bodě 1.4.2, v ostatních případech získá zákonný zástupce informace o výsledku zkoušky u ředitele školy.

V případě pochybností o správnosti hodnocení žáka může být žák v příslušném pololetí z daného předmětu komisionálně zkoušen pouze jednou. O komisionální zkoušce se vede protokol (SEVT 49 261 0). Komisionální zkoušku může žák konat v jednom dni nejvýše jednu.

Mění-li výsledek komisionální zkoušky klasifikaci prospěchu v daném klasifikačním období, vystaví třídní učitel žákovi nové vysvědčení s datem poslední komisionální zkoušky nejpozději následující pracovní den po jejím vykonání.

Opakování ročníku

Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen.

Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti o opakování ročníku (u nezletilých žáků podává žádost zákonný zástupce žáka).

Zásady klasifikace

Hodnocení žáka je součástí výchovně vzdělávacího procesu. Hodnocení výsledků vzdělávání je vyjádřeno klasifikací. Uskutečňuje se formou průběžnou a celkovou. Průběžná se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a celková se provádí na konci prvního a druhého pololetí.

Při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.

Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáků, k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

U žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním (viz. § 16 odstavce 2 a 3 školského zákona) při jejich hodnocení a klasifikaci učitel přihlédne k charakteru postižení či znevýhodnění.

Klasifikace žáků je v kompetenci vyučujícího daného předmětu. Vyučující nese plnou odpovědnost za správnost a objektivnost klasifikace. Celkovou klasifikaci stanovuje na základě podkladů získaných za klasifikační období. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáků,
- sledováním jejich výkonů a připravenosti na vyučování,
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové; didaktické testy ...),
- analýzou výsledků různých činností žáků (seminární práce, olympiády, SOČ, ...).

Při určování celkové klasifikace v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Přihlíží se k systematičnosti v práci žáka, stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru průběžných klasifikací za příslušné období.

Průběžné hodnocení žáků učitelé bezodkladně zapisují prostřednictvím programu pro školní administrativu BAKALÁŘI na [www stránky školy](http://www.stranky.skoly). Třídní učitelé sdělí žákům a jejich zákonným zástupcům přístupové informace k jejich hodnocení.

V průběhu klasifikačního období sdělují učitelé všechny důležité poznatky o žácích třídním učitelům. Závažné problémy řeší třídní učitelé ve spolupráci s ředitelem školy okamžitě. Při klasifikační poradě podávají návrhy na řešení problémů žáků své třídy.

Klasifikaci je povinen vyučující zapsat do třídního výkazu nejpozději do 14 hodin pracovního dne předcházejícího termínu pedagogické rady. Do výkazu třídní učitel zapisuje výchovná opatření a další údaje o chování žáka.

Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v průběhu třídních schůzek SRPDŠ. Údaje o klasifikaci nejsou sdělovány veřejně. V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje zákonné zástupce žáka třídní učitel bezprostředně a prokazatelným způsobem, stejně postupuje v případě závažných porušení povinností stanovených školním řádem. Obdobně jsou informováni o prospěchu a chování rodiče zletilého žáka.

Pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí.
2. Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.
3. Chyba je přirozená součástí procesu učení, stejně jako její rozbor pod vedením učitele.
4. Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:
 - co se mu daří,
 - co mu ještě nejde, jaké má rezervy,
 - jak bude pokračovat dál.
5. Pedagogové učí žáka hodnotit jeho výkony a výsledky.
6. Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáky.
7. Pod vedením třídního učitele žák provádí sebehodnocení v oblastech:
 - zodpovědnost,
 - motivace k učení,
 - sebedůvěra,
 - vztahy v třídním kolektivu.
8. Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci

Vyučující na začátku klasifikačního období prokazatelně seznámí žáky s pravidly a podmínkami klasifikace.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích. Písemnou práci z učiva za delší období (čtvrtletní práce) mohou žáci psát v jednom dni pouze jednu. Takové práce oznámí vyučující žákům předem (nejméně 1 týden) a ostatní vyučující informuje formou zápisu do třídní knihy.

Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy (výjimkou je zdravotní omezení žáka). Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, zdůvodňuje ji a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů ... Po ústním, pohybovém a praktickém ověření schopností a dovedností oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. S výsledky hodnocení písemných prací, grafických prací a projektů seznámí žáky nejpozději do 14 dnů, v tomto termínu je opravené žákům předloží. Po případné žádosti žáka klasifikaci zdůvodní.

Doba ústního zkoušení jednoho žáka nesmí přesáhnout 15 minut během jedné vyučovací hodiny. Maximální rozsah čtvrtletních písemných prací nesmí být delší než dvě vyučovací hodiny, u dílčích písemných prověrek a didaktických testů maximálně 1 vyučovací hodina.

V případě nepřítomnosti žáka při ověřování znalostí, schopností a dovedností je zcela na rozhodnutí učitele, zda poskytne žákovi náhradní termín.

Učitel dbá na přiměřený počet průběžných hodnocení, který závisí na počtu hodin příslušného předmětu a na povaze předmětu. V případě předmětu s dotací 1 hodina týdně je minimální počet známek 2, při dvouhodinové dotaci 3, při tříhodinové a vyšší 4. Při klasifikaci nematuritních předmětů ve 2. pololetí maturitních ročníků je minimální počet známek 2 bez ohledu na hodinovou dotaci. Tento počet vyjadřuje nejmenší počet známek (průběžných klasifikací) v daném předmětu za klasifikační období. Poměr mezi formami ověřování schopností a dovedností žáků je závislý na daném předmětu a věku žáků. Učitel však nesmí využít pouze jednu formu (mimo tělesné výchovy). Výjimkou jsou žáci s diagnostikovaným zdravotním postižením či znevýhodněním.

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné ...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo řediteli školy.

Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, která mají vztah ke způsobu hodnocení

a klasifikace žáka i způsobu získávání podkladů. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků. Volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

Kritéria klasifikace prospěchu

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Stupeň 1 – výborný

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, zákonitosti uceleně, přesně a plně chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a praktické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů i zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něj projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní i písemný projev je správný, přesný, výstižný. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 – chvalitebný

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a praktické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů i zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 – dobrý

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí mezery. Při vykonávání v požadovaných intelektuálních a praktických činnostech projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a

výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 – dostatečný

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a praktických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují nedostatky. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 – nedostatečný

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a praktické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatnění osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti má vážné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného působení (estetická výchova, tělesná výchova)

Z tělesné výchovy se při úlevách doporučených lékařem žák klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Stupeň 1 – výborný

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě.

Stupeň 2 – chvalitebný

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má menší nedostatky. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky. Má zájem o estetiku, o umění, tělesnou kulturu a zdatnost.

Stupeň 3 – dobrý

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním i kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o estetiku, o umění a tělesnou kulturu a zdatnost.

Stupeň 4 – dostatečný

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem o snahu.

Stupeň 5 – nedostatečný

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

Klasifikace chování

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a rozhoduje o ní ředitel školy po projednání v pedagogické radě. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování a školního řádu během klasifikačního období. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku a rozumové vyspělosti žáka.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla slušného chování a ustanovení školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka ve škole je zpravidla i přes předchozí uložená opatření k posílení kázně opakovaně v rozporu s pravidly slušného chování a ustanoveními školního řádu nebo se žák dopustí závažného přestupku (např. poškozením majetku, ohrožením bezpečnosti a zdraví svého nebo jiných osob, narušením výchovně vzdělávací činnosti apod.).

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova, majetek nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy.

Výchovná opatření

Výchovnými opatřeními jsou pochvaly (pochvala třídního učitele, pochvala ředitele školy) nebo jiná ocenění a kázeňská opatření.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo podnětu od ostatních vyučujících žákovi po projednání v pedagogické radě udělit

- ***pochvalu třídního učitele***

za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci (úspěšnou reprezentaci školy na okresní úrovni, obětavou práci pro třídní kolektiv apod.).

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit

- ***pochvalu ředitele školy***

za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci (úspěšnou reprezentaci školy na krajské a celostátní úrovni apod.).

Kázeňské opatření se žákům ukládá za závažné, nebo opakovaná méně závažná provinění proti školnímu řádu. Za jeden přestupek se uděluje žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně. Podle závažnosti provinění se ukládá některé z těchto opatření:

- ***napomenutí třídního učitele***

- ***důtka třídního učitele***

Tato výchovná opatření ukládá třídní učitel podle svého uvážení zejména za drobná, popř. opakovaná porušení školního řádu nebo za narušování výchovně vzdělávací činnosti. Přihlíží k návrhům a názorům dalších vyučujících. Udělení důtky třídního učitele předem projedná s ředitelem školy nebo v pedagogické radě.

- ***důtka ředitele školy***

- ***podmíněné vyloučení ze studia***

- ***vyloučení ze studia***

Tato výchovná opatření jsou v pravomoci ředitele školy. Ukládá je zejména za závažná zaviněná porušení školního řádu, za závažné narušování výchovně vzdělávací činnosti nebo v případě, že předchozí výchovná opatření nebyla účinná. V rozhodnutí o podmíněném vyloučení ze studia stanoví ředitel školy zkušební lhůtu, a to nejdéle na dobu jednoho roku.

Ředitel školy může v případě závažného zaviněného porušení povinností stanovených školským zákonem nebo školním řádem rozhodnout o podmíněném vyloučení nebo vyloučení žáka ze školy (rozhodnutí vždy předchází projednání porušení povinností v pedagogické radě). **Zvlášť hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné zaviněné porušení pravidel stanovených školským zákonem.**

V rozhodnutí o podmíněném vyloučení stanoví ředitel školy zkušební lhůtu, a to nejdéle na dobu jednoho roku. Dopustí-li se žák v průběhu zkušební lhůty dalšího zaviněného porušení povinností stanovených školským zákonem nebo školním řádem, může ředitel školy rozhodnout o jeho vyloučení. Žáka lze podmíněně vyloučit nebo vyloučit ze školy pouze v případě, že splnil povinnou školní docházku.

O podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka rozhodne ředitel školy do dvou měsíců ode dne, kdy se o provinění žáka dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy se žák provinění dopustil, s výjimkou případu, kdy provinění je klasifikováno jako trestný čin podle zvláštního právního předpisu. O svém rozhodnutí informuje ředitel školy pedagogickou radu.

Třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly (třídního učitele nebo ředitele školy) nebo uložení napomenutí třídního učitele nebo důtky (třídního učitele nebo ředitele školy) prokazatelným způsobem žákovi třídy včetně důvodů udělení či uložení, u nezletilých žáků písemně informuje zákonné zástupce do 1 týdne od udělení či uložení. Opatření zaznamenává do třídního výkazu, neuvádí se na vysvědčení.

Pravidla autoevaluace školy

Vlastní hodnocení školy vychází z příslušné vyhlášky MŠMT. Některé hodnotící postupy jsou prováděny průběžně, např. hospitační činnost a portfolio učitele, některé v ročních intervalech, např. zpráva o hospodaření školy, výroční zpráva, některé v dvouletých intervalech, např. rozbor učebního plánu a nabídky volitelných předmětů. Sumarizace je prováděna pravidelně ve dvouletých intervalech, jak stanovuje vyhláška MŠMT. Oblasti, cíle a metody evaluace jsou shrnuty v následujících přehledech a tabulkách. Kritéria evaluace jsou stanovována na počátku evaluačního období ředitelem školy po projednání v pedagogické radě školy. Na přípravě a realizaci autoevaluace se podílí pracovní tým sestavený z učitelů zodpovědných za jednotlivé oblasti školní práce.

Metody autoevaluace

Hodnocení žáků bude prováděno formou externího a interního testování a hodnocení žáků. Pro externí testy bude využito nabídek firem, které se zabývají tvorbou profesionálních testových baterií, aktuálně bude využita nabídka autoevaluačních produktů do praxe škol v rámci Kraje Vysočina, bude prováděno hodnocení výkonu žáků v soutěžích a olympiádách v okresních a vyšších kolech.

V interním testování a hodnocení budou zadávány kontrolní (srovnávací) čtvrtletní písemné práce ve vybraných předmětech, formou analýz prospěchu žáků (pravidelně čtyřikrát ročně v souladu s klasifikačním obdobím), dále formou hodnocení výkonu žáků v soutěžích a olympiádách (školní kola).

Hodnocení učitelů a vedení školy bude prováděno pomocí těchto nástrojů:

- hospitační činnost ředitele školy, pedagogických pracovníků vedení školy a vedoucích učitelů předmětů
- sebehodnocení ředitele školy, zástupce ředitele školy a výchovného poradce
- portfolio učitele
- pracovní rozhovory
- dotazníkové šetření

Oblasti autoevaluace

- průběh vzdělávání - vlastní výuka (metody, náročnost, rozvíjení klíčových kompetencí)
- výsledky vzdělávání (přijetí na vyšší stupeň gymnázia, soutěže, umístění absolventů)
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- podmínky ke vzdělávání - materiální, technické, hygienické a ekonomické podmínky
- spolupráce s rodiči, školskou radou, veřejností, klima školy (šikana, důvěra, respekt)
- úroveň výsledků práce školy - vzdělávací potřeby žáka, ekonomické zdroje

Cíle a nástroje autoevaluace

Oblast	Cíl - kritérium	Nástroj	Časové rozvržení
Podmínky ke vzdělávání	Ověřit funkčnost základního vybavení školy (prostorové podmínky pro výuku, zázemí)	Rozbor ve vedení školy. Dotazníkové šetření. Plán rozvoje školy.	Jednou za dva roky
	Prověřit ekonomické podmínky školy: nakládání s rozpočtem (investiční výdaje, další výdaje, příjmy) rozebrat přínos realizovaných projektů priority pro další období	Rozbor zprávy o hospodaření. Vyhodnocení realizovaných projektů (řešitelé a ředitel). Priority pro další období jsou stanoveny ředitelem školy po projednání ve vedení a se všemi zaměstnanci školy.	Jednou za rok
	Ověřit materiálové vybavení školy: vybavení odborných učeben vybavení sbírek pomůckami vybavení výpočet. technikou vybavení sportovním náradím analýza uspokojování potřeb jednotlivých žadatelů	Rozbor zprávy o hospodaření. Plán rozvoje školy. Plán čerpání FRIM. Návrh rozpočtu. Analýza požadavků vedoucích učitelů předmětů. Rozbor ve vedení školy.	Jednou za rok
	Ověřit strukturu uchazečů o studium.	Analýza přihlášek ke studiu. Spolupráce se ZŠ spádové oblasti.	Jednou za rok
Průběh vzdělávání	Analyzovat učební plán a jeho vhodnost vzhledem k zájmu žáků.	Analýza učebního plánu. Analýza volitelných předmětů (dotazníkové šetření).	Jednou za 2 roky (nižší gymnázium)
	Naplnění osnov ŠVP.	Hospitace. Vyhodnocení všemi učiteli ke čtvrtletní pedagogické radě.	Průběžně. Čtvrtletně
	Analyzovat kvalitu práce učitelů	Hospitační činnost. Dotazník učitelům. Vyhodnocení ve vedení školy.	Průběžně Jednou za 2 roky Jednou za rok
	Analyzovat pestrost a vhodnost používaných metod výuky	Rozbor hospitační činnosti. Dotazník pro žáky.	Průběžně Jedenkrát za 2 roky
	Rozebrat a posoudit organizaci školního roku	Vyhodnocení ve vedení školy. Hodnocení vedoucích učitelů předmětů. Analýza aktivit školy (projekty,	Jednou za rok

		vzdělávací programy, exkurse).	
	Analyzovat okolnosti pro sestavování rozvrhu hodin	Priority pro sestavování rozvrhu (ZŘ, vedoucí učitelé). Rozhovory se žáky a rodiči.	Jednou za rok
Podpora žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na průběh vzdělávání	Analyzovat podporu školy žákům	Rozbor využívání individuálních vzdělávacích plánů. (výchovní poradce) Rozbor práce se žáky se studijními problémy (provedou TU). Rozbor poradenské činnosti VP a spolupráce s PPP (provede VP).	Srpen Červen Srpen
	Analyzovat spolupráci s rodiči a dalšími institucemi	Rozbor zápisů z třídních schůzek jednání rodičů a připomínek rodičů (provedou TU a informují ŘŠ).	Listopad, duben
Výsledky vzdělávání	Posoudit výsledky vzdělávacího procesu v oblasti vědomostí žáků .	Srovnávací práce. Vnější evaluace. Vnitřní evaluace. Předmětové hospitace.	V průběhu školního roku
	Naplnění osnov v ŠVP	Hospitace. Externí a interní hodnocení a testování.	V průběhu školního roku
	Zvýšení podílu sebehodnocení žáků.	Hospitace.	Průběžně
	Posoudit výsledky vzdělávání v oblasti klíčových kompetencí.	Rozbor provedou vedoucí učitelé předmětů, vyhodnocení ve vedení školy.	Jednou za dva roky
	Posoudit vhodnost pravidel pro hodnocení žáků.	Rozbor provedou vedoucí učitelé předmětů. Vyhodnocení ve vedení školy.	Jednou za dva roky
Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků	Analyzovat účinnost řídicího procesu.	Rozbor zápisů z porad. Rozbor plnění úkolů učitelů. Rozbor funkčnosti informačního systému.	Jednou za dva roky
	Analýza personální situace ve škole	Rozbor ve vedení školy (podklady ZŘ a ŘŠ).	Jednou za rok
	Analyzovat profesní a odborný růst pedagogických pracovníků	Rozbor DVPP. Plán DVPP.	Jednou za rok
Úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům	Posoudit výsledky práce školy za uplynulé evaluační období.	Porovnání stanovených priorit pro uplynulé evaluační období se skutečností. Dotazník pro učitele. Rozbor výsledků provede vedení školy a po projednání v pedagogické radě jsou stanoveny priority pro další období.	Jednou za dva roky
	Posoudit dopady vnějších vlivů na výsledky práce školy.	Rozbor provede vedení školy.	Jednou za dva roky

Dotazníkové šetření, SWOT analýzy a jiná zjišťování vnějších a vnitřních podmínek budou zaměřena na tyto skupiny – učitel, žák, rodič. Budou prováděna ve čtyřletém cyklu, pokud situace nevyžádá okamžité řešení stavu

Učební plán školního vzdělávacího programu v základním vzdělávání Gymnázia Chotěboř

Vyučovací předmět	Jazyk a jazyková komunikace			Matematika a její aplikace	Člověk a společnost		Člověk a příroda				Umění a kultura		Člověk a zdraví		Člověk a svět práce	Informatika	Disponibilní časová dotace	Celková dotace
	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk	Další cizí jazyk		Dějepis	Výchova k občanství	Fyzika	Chemie	Přírodopis	Zeměpis	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Výchova ke zdraví	Tělesná výchova				
	15	12	6	15	10			20			9		10		3	4	18	122
Český jazyk	15																3	18
Anglický jazyk		12															3	15
Matematika				15													4	19
Dějepis					7												1	8
Občanská výchova						3							0,5		0,5		1	5
Fyzika							6								0,5		1,5	8
Chemie								4							0,5		1,5	6
Biologie									5				1,5		0,5		1	8
Zeměpis										5					1		2	8
Informatika																4		4
Hudební výchova											3,5							3,5
Výtvarná výchova												5,5						5,5
Tělesná výchova														8				8
Další cizí jazyk			6															6

Poznámky k učebnímu plánu:

- 1) Začlenění průřezových témat je uvedeno v podkapitole Začlenění průřezových témat.
- 2) Další cizí jazyk čerpá 6 hodin vázané disponibilní dotace, škola žákům nabízí německý jazyk. Volba dalšího cizího jazyka je podmínkou pro přijetí na vyšší stupeň osmiletého gymnázia.
- 3) Ve čtvrtém ročníku žák volí předmět výtvarná výchova nebo hudební výchova, ve studiu zvoleného předmětu pokračuje na vyšším stupni osmiletého gymnázia (5. a 6. ročník)

- 4) Pro žáky, kteří nechtějí pokračovat ve studiu na vyšším stupni gymnázia, škola nabízí předmět Provoz a údržba domácnosti. K otevření předmětu je nutných alespoň 10 zájemců (vzhledem k charakteru školy otevření předmětu nepředpokládáme).
- 5) Vyučovací předmět Občanská výchova vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Výchova k občanství; v předmětu je integrována část vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví s časovou dotací 0,5 hodiny a tematický okruh Svět práce ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce s časovou dotací 0,5 hodiny.
- 6) Ve vyučovacích předmětech Fyzika, Chemie a Biologie je integrován tematický okruh Práce s laboratorní technikou ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce s časovou dotací 0,5 hodiny na každý předmět.
- 7) Vyučovací předmět Biologie vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Přírodopis a je v něm integrována část vzdělávacího obsahu oboru Výchova ke zdraví s časovou dotací 1,5 hodiny.
- 8) Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Tělesná výchova a Výchova ke zdraví; předmět je realizován ve všech ročnících s časovou dotací 2 hodiny; v sekundě je zařazen LVVK.

Učební plán Gymnázia Chotěboř

- rozvržení do jednotlivých ročníků

	PRIMA	SEKUNDA	TERCIE	KVARTA	CELKEM
Český jazyk	5 (3)	5 (3)	4 (3)	4 (3)	18 (12)
Anglický jazyk	5 (5)	4 (4)	3 (3)	3 (3)	15 (15)
Německý jazyk			3(3)	3(3)	6 (6)
Matematika	5 (3)	4 (3)	5 (3)	5 (3)	19 (12)
Dějepis	2	2	2	2	8
Občanská výchova	1	1	1	2	5
Fyzika	2 (1)	2	2	2	8 (1)
Chemie		2 (1)	2	2	6 (1)
Biologie	2 (1)	2	2	2	8 (1)
Zeměpis	2	2	2	2	8
Informatika	1 (1)	1 (1)	1 (1)	1 (1)	4 (4)
Hudební výchova	1(1)	1(1)	1(1)	1 (1)	4 (4)
Výtvarná výchova	2 (2)	2 (2)	1(1)	1 (1)	6 (6)
Tělesná výchova	2 (2)	2 (2)	2 (2)	2 (2)	8 (8)
Celkem	30	30	31	31	122 (70)

Čísla v závorkách uvádějí počet hodin, při nichž se třída dělí na skupiny.

Ve čtvrtém ročníku žák volí předmět výtvarná výchova nebo hudební výchova

Nepovinné předměty:

- Náboženství

Učební plány nepovinných předmětů jsou uvedeny v příloze – škola reaguje na aktuální požadavky žáků.

Český jazyk

Český jazyk – charakteristika předmětu

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.
Hodinová dotace	5	5	4	4

Realizuje obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura RVP ZV. Realizují se tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova RVP ZV, Multikulturní výchova RVP ZV, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech RVP ZV, Mediální výchova RVP ZV a Environmentální výchova RVP ZV.

Třídy se dělí na skupiny, jedná se o tři hodiny ve všech ročnících (prima, sekunda, tercie i kvarta). Pro výuku některých hodin je k dispozici odborná učebna vybavená didaktickou technikou.

Výuka je rozdělena na jazykovou výchovu, komunikační výchovu a sloh a literární výchovu. Ve všech složkách předmětu se žák postupně učí pracovat s náročnějšími texty uměleckými i odbornými, poznává bohatství mateřského jazyka a předmět se stává i prostředkem estetického a výchovného působení.

V jazykové a komunikační výchově je žák veden k tomu, aby rozuměl různým typům textů a promluv a přemýšlel o nich, Získává schopnost vyjadřovat se spisovným jazykem správně, výstižně, slohově vhodně a pohotově v projevech ústních i písemných přiměřeně věku.

Literární výchova je předmětem všeobecně vzdělávacím s výraznou funkcí esteticko-výchovnou. Žák získává základní přehled o vývoji české a světové literatury a je veden k tomu, aby respektoval, chránil a oceňoval naše tradice a získal pozitivní postoj k uměleckým dílům. Interpretace vybraných literárních děl přispívá k utváření názorů, postojů, zájmů, vkusu a mravního profilu žáka a celkově rozvíjí a kultivuje jeho duchovní život.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel vybírá a předkládá žákům vhodné texty, tím je motivuje k četbě a následné analýze a společné diskusi – kompetence k učení, sociální a personální, komunikativní. Učitel

zapojuje žáky do předmětových soutěží a olympiád, tím je motivuje k hlubšímu studiu jazyka – kompetence k učení, kompetence komunikativní

Učitel zadává referáty, mluvní cvičení a slohové práce k aktuálnímu kulturnímu i společenskému dění, žáky vede, aby otevřeně vyslovili otevřeně svůj názor, obhájili jej, podpořili logickými argumenty, aby spolupracovali s ostatními spolužáky při rozvoji diskuse a tolerovali vzájemně své názory – kompetence komunikativní, sociální a personální, občanské.

Učitel organizuje pro žáky návštěvy filmových a divadelních představení, výstav, exkurze do nejruznějších kulturních institucí (knihovny, galerie, muzea), rozvíjí tím jejich estetické citění a vytváří prostor pro diskusi, analýzu a formulování závěrů – kompetence sociální a personální, kompetence komunikativní, kompetence občanské.

Učitel organizuje práci žáků ve skupinách – kompetence sociální a personální, kompetence občanské.

Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy (historické souvislosti, tradice a kulturní dědictví) – kompetence občanské, kompetence k učení

Prima

Jazyková výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Správně třídí slovní druhy a určí jmenné a slovesné kategorie Tvoří spisovné tvary slov Rozlišuje základní významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí V písemném projevu částečně zvládá pravopis lexikální, slovtvorný a morfologický	Druhy slov Podstatná jména mluvnické kategorie konkrétní, abstraktní pomnožná, hromadná, látková obecná, vlastní procvičování tvarů a pravopisu podle vzorů Přídavná jména druhy skloňování stupňování jmenné tvary Zájmena druhy skloňování zájmen ten, náš, můj, týž, tentýž Číslovky druhy užívání a skloňování Slovesa	Tvarosloví	Pravopis a jazykové rozbory v průběhu celého školního roku Kontexty a přesahy na základě výběru pracovních textů do různých oborů Osobnostní a sociální výchova obor Rozvoj schopností poznávání obor Kooperace a kompetice

Rozezná typ větného členu Rozlišuje základní významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí Aplikuje základní zásady výstavby věty Je schopen rozebrat jednoduché věty po stránce syntaktické Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova, správně intonuje a používá slovní přízvuk Rozlišuje spisovný jazyk, obecnou češtinu, nářečí	mluvnické kategorie podmiňovací způsob přítomný a minulý Základní větné členy podmět přísudek shoda přísudku s podmětem Rozvíjející větné členy přívlastek předmět příslučné určení Věta jednoduchá a souvětí určování vět hlavních a vedlejších grafické znázornění vět Hláskosloví Spisovná a nespisovná výslovnost Zvuková stránka slova a věty Rozvrstvení národního jazyka řeč a jazyk spisovná a nespisovná čeština Jazykověda a její složky	Skladba Zvuková stránka jazyka Obecné poučení o jazyce	Osobnostní a sociální výchova obor Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mediální výchova obor Práce v realizačním týmu Osobnostní a sociální výchova Obor Komunikace Hlasová hygiena Multikulturní výchova obr Kulturní diference Výchova demokratického občana obor Občan, občanská společnost a stát
--	--	---	---

Komunikační výchova a sloh

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné prostředky Vhodně užívá verbálních, nonverbálních prostředků komunikace Uplatňuje své názory a osobní postoj Samostatně vyplní některé typy tiskopisů Vhodně užívá spisovný jazyk vzhledem ke komunikačnímu záměru mluvčího Odlišuje fakta od názorů a hodnocení Vyhledává klíčová slova v textu a pokouší se formulovat hlavní myšlenky	Samostatně připravené mluvní cvičení (realizované během celého roku) Poštovní poukázky Podací lístek Inzerát Objednávka Zpráva a oznámení SMS zpráva, vzkaz	Projevy mluvené Administrativní a publicistické útvary	Osobnostní a sociální výchova okruh Mezilidské vztahy Osobnostní a sociální výchova okruh Komunikace Hv – hlasová hygiena Mediální výchova okruh Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mediální výchova okruh Stavba mediálních sdělení Ivt – metody a nástroje vyhledávání a zpracovávání informací

Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel	Dopis osobní Dopis úřední Email	Dopis	Osobnostní a sociální výchova okruh Mezilidské vztahy, okruh Komunikace
Využívá svých dosavadních poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu	Popis statický (místnost, budova, postavy, krajina) Popis dynamický (pracovní postup)	Popis	Mediální výchova okruh Vnímání autora mediálních sdělení Bi – popis pokusu
Zachycuje nejdůležitější a nejzajímavější myšlenky daného textu Výstižně a přehledně zpracovává text	Výpisky Výtah	Práce s učebním textem	Mediální výchova okruh Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Dokáže výstižně vyjadřovat vlastní postoje a pocity	Vypravování v běžné komunikaci (ve stylu prostě sdělovacím) Vypravování podle obrázku	Vypravování	Osobnostní a sociální výchova okruh Kreativita Ov – vnitřní svět člověka
Rozliší zpravodajství od publicistiky a seriózní média od bulváru	Média a zpravodajství Reklama a marketing (tvorba reklamních a propagačních textů) Klamavé praktiky, mediální průmysl Svět youtuberů	Svět médií Reklama Youtubeři	Mediální výchova okruh Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, okruh Tvorba mediálního sdělení
Rozpozná principy, na kterých jsou reklamy postaveny, dokáže jednoduchou reklamu vytvořit			

Literatura

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Rozlišuje vyjadřování v próze a poezii	Legends, kroniky, pověsti, historické texty	Putování domovem	Multikulturní výchova okruh Multikulturalita
Rozumí uvedeným literárním pojmům	Mýty a báje	Putování světem mýtů	Dějepis Zeměpis
Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literatuře, uvede autory	Dobrodružná a fantazijní literatura	Putování do neskutečných světů	Kulturní historie Výtvarná výchova Čj – nářečí, folkloristika Etnografie
Uceleně reprodukuje přečtený text	Satira, komiks	Putování za humorem a satirou	
Formuluje ústně i písemně dojmy a pocity ze své četby	Cestopisy, populárně naučné texty	Putování světem	
Vlastními slovy interpretuje smysl díla a své názory na umělecké dílo	Příběhy se zvířecím hrdinou	Putování za zvířaty	
Rozpoznává základní rysy	Texty s detektivní	Putování za	Výchova k myšlení

individuálního stylu autora Přednáší z paměti literární texty přiměřené věku	zápletkou Texty o významných osobnostech techniky Příběhy s dětským hrdinou Texty o lidských problémech a strastech Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům. Způsoby interpretace literárních a jiných děl. Základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námet a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)	mrazem v zádech Putování za vědou a technikou Putování mezi dětstvím a dospělostí Putování lidských životem	v evropských a globálních souvislostech okruh Evropa a svět nás zajímá Environmentální výchova okruh Vztah člověka k prostředí Multikulturní výchova okruh Lidské vztahy Osobnostní a sociální výchova okruh Hodnoty, postoje, praktická etika
--	---	--	--

Sekunda

Jazyková výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
-------------------	-------	------	--

Tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Slovo, věcný význam slov Slova jednoznačná, mnohoznačná Sousloví a rčení Synonyma, homonyma Slova citově zabarvená Odborné názvy Slova s časovým příznakem	Význam slov	Pravopis a jazykové rozbory v průběhu celého školního roku Kontexty a přesahy na základě výběru pracovních textů do různých oborů
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby	Slovní zásoba a způsoby jejího obohacování Způsoby tvoření slov Odvozování slov	Slovní zásoba a tvoření slov	Osobnostní a sociální výchova obor Rozvoj schopností poznávání obor Kooperace a kompetice Osobnostní a sociální výchova obor Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mediální výchova obor Práce v realizačním týmu
Správně třídí druhy slov, tvoří spisovné tvary a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Skloňování vztažných zájmen Slovesný rod Neohebné slovní druhy Stupňování příslovčí Přísluvečné spřežky	Tvarosloví	
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí Rozlišuje některé druhy vět v souvětí, vhodně je využívá při dané komunikační situaci	Druhy vět podle postoje mluvčího Věty dvojčlenné, jednočlenné, větné ekvivalenty Rozvíjející větné členy Doplněk Přístavek Druhy vedlejších vět	Skladba	Dějepis Zeměpis
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný a morfologický	Procvičování pravopisu i/y Psaní velkých písmen ve vlastních jménech	Pravopis	

Komunikační výchova a sloh

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně Odlíší spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné prostředky Vhodně užívá verbálních a nonverbálních prostředků komunikace Uplatňuje své názory a osobní postoj	Samostatně připravené mluvní cvičení (realizované během celého roku) Zásady dorozumívání	Projevy mluvené	Osobnostní a sociální výchova okruh Mezilidské vztahy Osobnostní a sociální výchova okruh Komunikace Hv – hlasová hygiena
Rozlišuje podstatné znaky popisovaného Je schopen vyjádřit slovy vizuální vjem Je schopen vyjádřit vlastní	Popis předmětu Popis uměleckého díla Popis pracovního postupu	Popis	Mediální výchova okruh Vnímání autora mediálních sdělení Environmentální výchova okruh Vztah

pocity a dojmy Výstižně vyjádří charakteristické znaky popisované osoby Učí se sebehodnocení Je schopen vyjádřit vlastní pocity a dojmy Užívá prostředků, které vyvolávají citovou působivost textu Výstižně a přehledně zpracovává text Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel Dokáže výstižně vyjadřovat vlastní zážitky Vhodně užívá spisovné jazykové prostředky Dokáže odlišit a použít přímou a nepřímou řeč Pojmenuje základní zásady bezpečného chování na sociálních sítích	Charakteristika přímá, nepřímá Líčení Výtah Žádost Životopis Vypravování a vlastní prožitky a pocity Sociální síť a bezpečí na nich Kyberšikana Kybergrooming a manipulace	Charakteristika Líčení Práce s textem Administrativní útvary Vypravování Sociální síť	člověka k prostředí Vv – vnímání uměleckého díla Osobnostní a sociální výchova okruh Poznávání lidí Okruh Sebepoznání a sebepojetí Ov – vztahy mezi lidmi Environmentální výchova okruh Vztah člověka k prostředí Vv – vnímání uměleckého díla Mediální výchova okruh Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Osobnostní a sociální výchova okruh Okruh Sebepoznání a sebepojetí Ivt – práce na počítači Osobnostní a sociální výchova okruh Kreativita Ov – vnitřní svět člověka Mediální výchova okruh Fungování a vliv médií na společnost
--	--	---	--

Literatura

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Rozlišuje vyjadřování v próze a poezii Rozumí uvedeným literárním pojmům Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literatuře, uvede autory Uceleně reprodukuje přečtený text	kronika, historická próza ústní lidová slovesnost, lidová píseň ohlas první světové války v literatuře (F. Šrámek, F. Langer) obraz starověku v literatuře (V. Zamarovský)	Hledání kořenů české státnosti Hledání tváří domova Pátrání po stopách historie Hledání starých příběhů	Multikulturní výchova okruh Multikulturalita Dějepis Kulturní historie Výtvarná výchova (reprodukce výtvarných děl) Čj – útvary českého jazyka Multikulturní výchova okruh Kulturní diference

Formuluje ústně i písemně dojmy a pocity ze své četby Vlastními slovy interpretuje smysl díla a své názory na umělecké dílo Rozpoznává základní rysy individuálního stylu autora Přednáší z paměti literární texty přiměřené věku	příběhy ze Starého a Nového zákona pověsti antického Řecka texty o významných filozofech, objevitelích a politikách dobrodružná literatura, téma přátelství a přátelství mezi umělci (J. Foglar, Osvobozené divadlo) publicistika (K. Čapek) detektivní literatura (A. C. Doyle – Sherlock Holmes, A. Christie – Hercule Poirot) tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům způsoby interpretace literárních a jiných děl základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)	Pátrání po tom, kdo jsme a co máme dělat Hledání lepšího člověka Hledání podob přátelství Pátrání po skutečnosti za slovy Pátrání opravdu detektivní Pátrání po pokladech	Dějepis Zeměpis Multikulturní výchova okruh Lidské vztahy Osobnostní a sociální výchova okruh Hodnoty, postoje, praktická etika Osobnostní a sociální výchova okruh Seberealizace a sebeorganizace
---	---	---	--

Tercie

Jazyková výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování Užívá správné tvary obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný a morfologický V písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché a v méně složitých souvětích Rozlišuje druhy vět a vhodně je využívá při různých komunikačních situacích Využívá svých znalostí o větě při tvorbě jazykových projevů Rozpoznává některé společné znaky slovanských jazyků Rozlišuje spisovný jazyk, obecnou češtinu a nářečí a zdůvodní jejich užití	Slovní zásoba Způsoby obohacování slovní zásoby a nauka o tvoření slov Pravopis a výslovnost slov přejatých Skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen Slovesný vid Pravopis i/y v koncovkách Předpony s-, z-, vz- Skupiny bě/bje, pě/pje, mě/mně Významové poměry Souvětí souřadné a podřadné, spojovací výrazy a interpunkce v souvětí Jazykové rozbory složitějších souvětí Slovanské jazyky Útvary českého jazyka Jazyková kultura	Obohacování slovní zásoby Tvarosloví Pravopis Skladba Obecné výklady o českém jazyce	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech obor Jsme Evropané Kontexty a přesahy na základě výběru pracovních textů do různých oborů Pravopis a jazykové rozbory v průběhu celého školního roku Osobnostní a sociální výchova obor Rozvoj schopností poznávání obor Kooperace a kompetice Osobnostní a sociální výchova obor Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mediální výchova obor Práce v realizačním týmu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech obor Jsme Evropané

Komunikační výchova a sloh

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně Odlíší spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné prostředky Vhodně užívá verbálních,	Samostatně připravené mluvní cvičení (realizované během celého roku)	Projevy mluvené	Osobnostní a sociální výchova okruh Mezilidské vztahy Osobnostní a sociální výchova okruh Komunikace

nonverbálních prostředků komunikace Uplatňuje své názory a osobní postoj Formuluje hlavní myšlenky přečteného textu a uspořádá je Vyhledává klíčová slova Ovládá základy studijního čtení Využívá vhodné poznatky z krásné literatury a filmu Využívá znalosti z literární teorie Vybere z literárního díla vhodný citát, který výstižně charakterizuje literárního hrdinu Rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení Rozlišuje slohové rozvrstvení slovní zásoby Dokáže popsat své pocity Zapojí se do diskuse Vyjádří své názory Umí naslouchat ostatním Odliší fakta od názorů a hodnocení Dokáže adekvátně reagovat na nenávistné projevy Kriticky posoudí informace, rozpozná varovné signály typické pro dezinformace	Charakteristika literární postavy Odborný text a jeho tvorba, termíny Subjektivně zabarvený popis Úvahové postupy Práce s odborným textem Hate speech Fake news Hoax Deep fake	Charakteristika Výklad Líčení Úvaha Výtah Nenávistné projevy a manipulace	Hv – hlasová hygiena Mediální výchova okruh Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení F,Ch, Bi – práce s odborným textem Osobnostní a sociální výchova okruh Mezilidské vztahy Okruh Poznávání lidí Čj – literatura Ov – vztahy mezi lidmi Multikulturní výchova okruh Kulturní diference Osobnostní a sociální výchova okruh Hodnoty, postoje, praktická etika Mediální výchova okruh Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, okruh Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
--	--	---	---

Literatura

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Rozlišuje vyjadřování v próze a poezii Rozumí uvedeným literárním pojmům Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literatuře, uvede autory Uceleně reprodukuje přečtený text Formuluje ústně i písemně dojmy	Starověká literatura Středověká literatura – rytíři, světci, myslitelé a cestovatelé Světová a česká renesance, humanismus	Věčná témata ve starověkých literaturách Prožíváme středověký svět Svět očima renesančních autorů	Multikulturní výchova okruh Multikulturalita Dějepis Kulturní historie Hudební výchova Multikulturní výchova okruh Multikulturalita Dějepis Divadlo

a pocity ze své četby Vlastními slovy interpretuje smysl díla a své názory na umělecké dílo Rozpoznává základní rysy individuálního stylu autora Přednáší z paměti literární texty přiměřené věku	Barokní literatura, osobnost J. A. Komenského Klasicismus Preromantismu a romantismus Národní obrození a jeho hlavní představitelé Česká literatura 2. pol. 19. století, slavní čeští novináři – K. Havlíček Borovský, J. Neruda Realismus Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům Způsoby interpretace literárních a jiných děl Základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námet a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)	Bůh a člověk Člověk a rozum Prožíváme romantické příběhy Svoboda a národ Od romantismu k realismu Velké příběhy realismu	Multikulturní výchova okruh Multikulturalita okruh Kulturní difference Dějepis Výtvarná výchova Multikulturní výchova okruh Kulturní difference Dějepis Dějiny křesťanství Ov - etika Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech okruh Objevujeme Evropu a svět Čj – jazyková výchova Výtvarná výchova Hudební výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech okruh Jsme Evropané Multikulturní výchova okruh Etnický původ Multikulturní výchova okruh Lidské vztahy Osobnostní a sociální výchova okruh Hodnoty, postoje, praktická etika Osobnostní a sociální výchova okruh Seberealizace a sebeorganizace
---	--	--	---

Kvarta

Jazyková výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Vhodně užívá slova v dané komunikační situaci Vyjádří pomocí slov jemné významové rozdíly	Slovo a sousloví Jádro slovní zásoby Rozvrstvení slovní zásoby Významové vztahy mezi slovy	Slovní zásoba a význam slova	Pravopis a jazykové rozbory v průběhu celého školního roku Literatura – jazyková vrstva literárního díla
Správně třídí druhy slov, tvoří spisovné tvary a vhodně je užívá v komunikačních situacích	Stavba slova Odvozování, skládání, zkracování slov Ohebné a neohebné slovní druhy Přechodníky Slovesné třídy a vzory	Nauka o tvoření slov Tvarosloví	Kontexty a přesahy na základě výběru pracovních textů do různých oborů Osobnostní a sociální výchova obor Rozvoj schopností poznávání Literatura
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí	Stavba věty a souvětí Složité souvětí Mluvnický zápor Věta řídicí a závislá Řeč přímá a nepřímá Samostatný větný člen, oslovení, vsuvka Pořádek slov v české větě	Skladba	Osobnostní a sociální výchova obor řešení problémů a rozhodovací dovednosti obor Komunikace
V textu rozlišuje základní znaky různých období vývoje češtiny Vhodně vyjádří vlastní myšlenky	Hlásky a hláskové skupiny Větný přízvuk, větná melodie Jazyky slovanské Vývoj jazyka Jazyková kultura	Zvuková stránka jazyka Obecné výklady o jazyce	Osobnostní a sociální výchova obor Komunikace Multikulturní výchova obor Kulturní difference Osobnostní a sociální výchova obor Kreativita

Komunikační výchova a sloh

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně Odlíší spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné prostředky Vhodně užívá verbálních, nonverbálních prostředků komunikace Uplatňuje své názory a osobní	Samostatně připravené mluvní cvičení (realizované během celého roku) Popis statický	Projevy mluvené Popis a	Osobnostní a sociální výchova okruh Mezilidské vztahy Osobnostní a sociální výchova okruh Komunikace Hv – hlasová hygiena Ov – kulturní život Vv – vnímání uměleckého díla Ekologie – přírodní prostředí

postoj Určí výrazné znaky popisovaného a vyjádří je prostřednictvím vhodných jazykových prostředků Na základě poznatků se pokouší o vlastní tvořivé psaní Užívá vhodně jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru Užívá různé typy dějové posloupnosti při vypravování V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních a nonverbálních prostředků řeči Orientuje se v daném tématu Zapojí se do diskuse, řídí ji, využívá zásad komunikace a pravidel dialogu Vhodně využívá ustálených obrátů, vyvaruje se užívání frází, nadbytečných slov, nevhodných gest Hodnotí aktuální společenské jevy Uplatňuje své názory a osobní postoj Zaujme vlastní originální stanovisko k různým společenským jevům Vyjadřuje se výstižně Na základě dispozic a osobních zájmů Rozpozná znaky bulváru Pojmenuje základní rozdíl mezi veřejnoprávními a soukromými médii	Popis dynamický Líčení Vypravování v běžné komunikaci Vypravování v umělecké oblasti Forma proslovu Řečnický projev Úvahové postupy Uplatnění úvahy v různých stylech Fejeton Seriózní zdroje versus bulvár, etický kodex novináře Clickbait Cenzura a kontrola médií	charakteristika Vypravování Proslov a diskuse Úvaha Publicistické útvary Druhy médií, Novinářská etika Cenzura	Osobnostní a sociální výchova okruh Kreativita Ov – vnitřní svět člověka Osobnostní a sociální výchova okruh Komunikace Okruh Sebeorganizace Okruh Kooperace a kompetice Osobnostní a sociální výchova okruh Komunikace Výchova demokratického občana okruh Občan, občanská společnost a stát Osobnostní a sociální výchova okruh Hodnoty, postoje, praktická etika Mediální výchova okruh Tvorba mediálního sdělení, okruh Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Výchova demokratického občana okruh Občan, občanská společnost a stát Mediální výchova okruh Vnímání autora mediálních sdělení, okruh Fungování a vliv médií ve společnosti
---	---	--	--

Literatura

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Rozlišuje vyjadřování v próze a poezii	Literatura o indiánech J. V. Sládek	Můj domov a svět	Multikulturní výchova okruh Multikulturalita Dějepis

Rozumí uvedeným literárním pojmům	Renesanční literatura Od renesance k baroku Literární klasicismus	Za literárními památkami	Multikulturní výchova okruh Multikulturalita Dějepis Divadlo
Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literatuře, uvede autory	Realismus v literatuře	Krása je v pravdě	
Uceleně reprodukuje přečtený text	Prokletí básníci Realisté Anarchisté	Moderna	Multikulturní výchova okruh Multikulturalita okruh Kulturní difference Dějepis Výtvarná výchova
Formuluje ústně i písemně dojmy a pocity ze své četby	Impresionismus Naturalismus Symbolismus a dekadence	Světlo, barvy, vůně	Multikulturní výchova okruh Kulturní difference Dějepis Výtvarná výchova
Vlastními slovy interpretuje smysl díla a své názory na umělecké dílo	Futurismus a dadaismus Poetismus a surrealismus	Avantgarda	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech okruh Objevujeme Evropu a svět Výtvarná výchova
Rozpoznává základní rysy individuálního stylu autora	1. světová válka v literatuře 2. světová válka v literatuře Druhá polovina 20. století v literatuře	Neklidné 20. století	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech okruh Jsme Evropané Multikulturní výchova
Přednáší z paměti literární texty přiměřené věku	Pohádky, nepohádky Láska Příběhy strašné i směšné Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům. Způsoby interpretace literárních a jiných děl. Základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie:	Čtu, čteš, čteme	Multikulturní výchova okruh Lidské vztahy Osobnostní a sociální výchova okruh Hodnoty, postoje, praktická etika Osobnostní a sociální výchova

	rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)		
--	--	--	--

Anglický jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk

Vzdělávací obsah předmětu

- vytváření zájmu o studium cizího jazyka, reálií dané jazykové oblasti a rozvíjení pozitivního vztahu k předmětu
- spolehlivé osvojení základních jazykových znalostí a dovedností vedoucích k aktivní a účinné komunikaci v cizím jazyce
- postupné nabývání schopnosti číst s porozuměním přiměřeně náročné texty v angličtině
- jazykově, obsahově i rozsahem přiměřené porozumění ústnímu sdělení, odpovídající úrovni dosažených dovedností
- tvorba spolehlivé sumy poznatků o stěžejních rysech a projevech kultury zemí dané jazykové oblasti, vytváření povědomosti o možnostech a prostředcích, jak tyto poznatky hledat a jak s nimi pracovat
- včasné porozumění důležitosti ovládání cizích jazyků pro osobní život, pro vytváření úcty a tolerance k jiným kulturním hodnotám a formaci stálého vzájemného porozumění mezi všemi zeměmi.

Formy realizace:

Vyučovací hodina – výklad, poslech, četba s porozuměním, ústní i písemná reprodukce textu, týmové vyučování, dialogy, různé formy samostatné práce (cizojazyčné časopisy, práce se slovníkem, samostatné vyhledávání informací) soutěže, hry, scénky, zpěv, případné krátkodobé projekty a využití počítačových programů. Při všech vyučovacích aktivitách se dbá na zvukovou stránku jazyka (intonace, přízvuk, výslovnost jednotlivých hlásek) a pravopisnou stránku.

Projekty

Olympiády

Cesty do zahraničí

Příležitostné činnosti

Časová dotace: prima(5), sekunda(4), tercie(3), kvarta(3)

Místo: jazykové učebny

V rámci ročníku se výuka bude dělit na skupiny.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ze strany vyučujících bude využito všech výchovně vzdělávacích přístupů, aby žáci dosáhli požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

- poznání smyslu a cíle učení
- poznání efektivních způsobů a metod učení
- aplikace nabytých poznatků na širší celky

Taktika – vedení žáků k ověřování výsledků

- zadávání úkolů, při nichž jsou žáci nuceni vyhledávat a kombinovat informace

Kompetence pracovní

- efektivní organizace práce žáků

Taktika – pomoc na cestě hledání správného řešení

- dbát na individuální tempo a rozdíly v individuálních znalostech žáků

Kompetence k řešení problémů

- schopnost žáků pochopit jádro problému
- schopnost vyhledat vhodnou informaci

Taktika – volba vhodných otázek

- volný přístup k informačním zdrojům

Kompetence sociální a personální

- skupinová spolupráce žáků
- vytváření příjemné atmosféry v týmu
- zvyšující se schopnost sebeovládání

Taktika – žáci jsou vedeni k přijetí přehledných a stručných kritérií, která jsou vodítkem hodnocení jejich vlastní činnosti

- vést žáky k logické argumentaci
- hodnotit žáky tak, aby mohli vnímat svůj vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- žák dokáže naslouchat a rozumět rozpravě jiných lidí a adekvátně na ni reagovat
- žák komunikuje na odpovídající úrovni

Taktika – vedení žáků k souvislému a výstižnému projevu

- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky
- aktivity vykonávané v různě rozsáhlých skupinách

Kompetence občanské

- žáci si osvojují umění vážit si názoru druhých
- učí se přijímat odpovědná rozhodnutí v závislosti na situaci

Taktika – vedení žáků k jasné a uvážlivé prezentaci svých názorů a představ

- naučit žáky naslouchat názorům druhých (vést je k nepřerušování hovoru druhých)
- vést je k umění diskuse

Průřezová témata prolínající vyučovacím předmětem:

OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace s nimi, kooperace

VDO – zásady demokratické společnosti, občan a společnost, formy účasti občana při řízení společnosti

VMEGS – Evropa ve vztahu k ostatnímu světu, my a Evropa, i my jsme Evropané

MKV – etnický původ, mezilidské a mezinárodní vztahy, solidarita a sociální smír

ENV - zachování základních životních podmínek, trvale udržitelný rozvoj, ekosystémy a následky lidské aktivity pro životní prostředí

MV- mediální sdělení a jeho tvorba, práce v realizačním týmu.

Prima

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
- rozumí pokynům učitele při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat - rozumí přiměřeným projevům našich i rodilých mluvčích (přímým i reprodukováním) - dokáže postihnout hlavní smysl jednoduchého sdělení - čte nahlas a foneticky správně přiměřené audio-orálně připravené texty - orientuje se v obsahu jednoduchého textu, vyhledává odpovědi na otázky - formuluje otázky a odpovědi na ně - umí sdělit základní informace o sobě, své rodině a bydlišti - sestaví jednoduché písemné sdělení o sobě, rodině a bydlišti - má základní poznatky o zemích dané jazykové oblasti	- základní předložky místa a času - kategorie počitatelnosti - přivlastňovací pád - určování hodin a času - přítomný čas prostý a průběhový - vyjadřování budoucnosti (going to) - rozkazovací způsob - minulý čas slovesa „být“ a pravidelných sloves - frekvenční příslovce - popsání každodenních zvyků a činností - dovolení a schopnosti (sloveso „can“) - vyjádření povinnosti (must, mustn't) - základní společenské obraty a fráze	<i>Rodina</i> <i>Škola</i> <i>Domov</i> <i>Britské ostrovy</i> <i>Země a národnosti</i> <i>Oblečení</i> <i>Jídlo a nápoje</i> <i>Sporty</i> <i>Životní prostředí</i> <i>Látky a materiály</i> <i>Zvířata v nebezpečí</i> <i>Čas</i> <i>Hudba</i> <i>Matematika</i> <i>Sluneční soustava</i> <i>Legendy</i> <i>Angličtina v moderním světě</i>	OSV, VDO (role v rodině a škole, mezilidské vztahy) MKV (Evropa a svět nás zajímá); zeměpis ENV (lidské aktivity a problémy životního prostředí); biologie VMEGS, MV (tvorba jednoduchých mediálních sdělení o probírané realitě); matematika, fyzika, hudební výchova, dějepis

Sekunda

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
- dokáže se orientovat v monologu či dialogu s malým počtem neznámých výrazů, jejich význam dokáže odhadnout - dokáže postihnout hlavní smysl sdělení, včetně důležitých detailů - rozumí přiměřeně obtížným souvislým sdělením - umí vyhledat základní	- minulý čas prostý a průběhový, pravidelná i nepravidelná slovesa - vyjádření budoucnosti (will X going to) - vedení do předpřítomného času - stupňování přídavných jmen - vyjádření množství - psaní krátkých dopisů a	<i>Koníčky a zájmy</i> <i>Doprava a životní prostředí</i> <i>Nakupování a situace v restauraci</i>	OSV (psychohygiena) ENV OSV (komunikace a kreativita)

informace a hlavní myšlenky textů • využívá slovníky • tvořivě se účastní rozhovoru • umí jednoduše vyjádřit svůj názor • umí přednést krátkou zprávu či sdělení • umí napsat stručný osobní dopis • má základní poznatky o anglicky mluvících zemích	pohlednic • modální slovesa při vyjadřování návrhu, rady, nabídky, dovolení • popis směru cesty	• <i>Svátky v různých zemích</i> • <i>Příroda, počasí</i> • <i>Lidské tělo a sport</i> • <i>Zdraví, zranění, nemoci</i> • <i>Zdravá výživa</i> • <i>Věda a technika</i> • <i>Historie</i> • <i>Hudba, nástroje, filmy</i>	VMEGS, MKV, VDO (zajímá nás svět a respektujeme tradice jednotlivých zemí) ENV (ekosystémy) OSV (sebepoznání, seberegulace, sebeorganizace); biologie, ochrana zdraví za mimořádných situací MV (u všech komunikačních aktivit) MKV, OSV (svět nás zajímá); dějepis, přírodní vědy
---	---	--	---

Tercie

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
• dokáže pochopit smysl krátkých jednoduchých zpráv a hlášení • rozumí hlavním myšlenkám vysloveným spisovným jazykem o běžných tématech, se kterými se setkává ve škole, volném čase, atd. • čte foneticky správně přiměřeně náročný text • rozumí obsahu textů v učebnici a textů, které obsahují slovní zásobu často používanou v každodenním životě • vytvoří odpověď na otázku vztahující se k textu • vytvoří otázky vztahující se k textu • domluví se jednoduchým způsobem v každodenních situacích (obchod, cestování, lékař, a td.) • zvládne krátkou společenskou konverzaci	• podstatná jména – počitatelnost, členy • přídavná jména x příslovce • základní slovesné časy • vyjádření budoucnosti • předpřítomný čas • činný a trpný rod • podmínkové věty • vztažné věty • způsobová slovesa • základní frázová slovesa • synonyma, antonyma • opisné vyjadřování	• <i>Denní program, volný čas</i> • <i>Životní styl, móda</i> • <i>Zdraví, zdravá výživa</i> • <i>Životní prostředí</i> • <i>Popis člověka</i> • <i>Státy a národnosti</i> • <i>Život ve městě a na venkově</i>	OSV (psychohygiena) MKV, OSV (kulturní difference) OSV (sebepoznání, seberealizace) ENV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) OSV, VDO (poznávání lidí, kreativita) VMEGS (Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět); zeměpis ENV (vztahy člověka k prostředí)

- dokáže se bez přípravy zapojit do hovoru o tématech, která jsou mu známá, o něž se zajímá nebo která se týkají každodenního života (např. rodiny, koníčků,...) - ve vlastním projevu aplikuje naučené obraty, fráze a věty - umí jednoduchým způsobem spojit věty, aby popsal své zážitky a události, naděje, cíle,... - umí napsat jednoduchou úvahu, popis, krátký příběh - umí stručně odůvodnit své názory - umí vyprávět příběh nebo přiblížit obsah knihy nebo filmu - napiše dopis dělený na odstavce s oslovením a závěrem		<i>Svátky a tradice</i>	VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) MV (u všech komunikačních aktivit)
--	--	---	--

Kvarta

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
- rozumí přímým i reprodukováním projevům našich i rodilých mluvčích na úrovni pre-intermediate - pohotově reaguje v běžných každodenních situacích, dokáže konverzovat s jistou mírou plynulosti a spontánnosti - umí popsat zážitky a události - vyjadřuje vlastní názory, postoje a plány a stručně je zdůvodní - napiše souvislý text na běžné téma - sestaví životopis - dokáže používat dvoujazyčný slovník a další jazykové příručky, např. přehledy gramatiky, obsah knihy apod.	- čas předpřítomný, prostý a průběhový - zvrtná zájmena - přímá, nepřímá řeč - gerundium - trpný rod ve všech gramatických časech - vztažné věty 2. a 3. stupeň příslovčí 3. kondicionál - frázová slovesa - shrnutí všech gramatických časů - vyjádření názoru, doporučení, požadavku, slibu, politování	<i>Sport</i> <i>USA, Austrálie</i> <i>Vývoj angličtiny</i> <i>Vynálezy, věda, objevy</i>	OSV, VDO (kolektivní a individuální sporty a jejich vliv na vývoj osobnosti) VMEGS, MKV (historie původních obyvatel Ameriky a Austrálie, mýty a realita, poučení z historických událostí); zeměpis, dějepis MKV (význam světového jazyka pro nadnárodní komunikaci) VMEGS (využití vědy ve prospěch lidstva, zneužití vědy v dějinách);

• má základní poznatky o reáliích anglicky mluvících zemí (historie, geografie)		• <i>Životní prostředí a budoucnost</i>	dějepis ENV (problematika ochrany a tvorby životního prostředí) <u>V průběhu celého roku :</u> přesahy do ČJ v oblasti gramatické terminologie <u>MV :</u> prochází napříč všemi komunikačními aktivitami
---	--	---	---

Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět německý jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk Rámcového vzdělávacího programu pro základní a vyšší vzdělávání. Německý jazyk je vyučován tak, aby logicky navazoval na výuku anglického a českého jazyka.

Zvolené učebnice odpovídají jednotlivým jazykovým úrovním (od A1 do B2) podle Jednotného evropského referenčního rámce. To znamená, že klade důraz na autonomní učení a autoevaluaci žáka a současně připravuje žáky na složení zkoušky Fit in Deutsch 1 (A1), Fit in Deutsch 2 (A2), Goethe Zertifikat B1 a Goethe Zertifikat B2.

Vyučovací předmět německý jazyk je realizován od třídy tercie do třídy oktáva v osmiletém studiu a od prvního do čtvrtého ročníku čtyřletého studia a to vždy s tříhodinovou týdenní dotací a v posledních dvou ročnících obou studií je výuka německého jazyka posílena dvěma hodinami týdně – Seminář z německého jazyka (viz Druhý cizí jazyk – Seminář z německého jazyka). Výuka předmětu probíhá vždy v celém ročníku najednou a žáci jsou rozděleni do dvou skupin. Žák dosáhne v průběhu studia jazykové úrovně B1 nebo B2 podle Jednotného evropského referenčního rámce (viz příloha – Jednotný evropský referenční rámec, Evropské jazykové portfolio a Charakteristika výstupní úrovně).

Tematické okruhy se týkají konkrétních a běžných témat z těchto oblastí: osobní, veřejné, vzdělávací a pracovní. Požadavky na maturitní zkoušku z německého jazyka se vztahují k níže vymezeným tematickým okruhům.

Osobní a společenský život – já a moje rodina (např. osobní charakteristiky, členové rodiny a rodinné vztahy); osobní vztahy a komunikace (např. přátelé, můj vztah k jiným skupinám); domov, ubytování a bydlení (např. můj pokoj, náš dům/byt); volnočasové a společenské aktivity (např. kulturní a sportovní aktivity, koníčky, zájmy); prázdniny a významné události; plány do budoucna (např. profesní, studijní, budoucí bydlení) apod.

Každodenní život – život doma (např. stravování, nakupování, každodenní povinnosti); školní život (např. výuka, cestování do školy); zdraví a životní styl (např. péče o zdraví, hygienické návyky, vzhled) apod.

Svět kolem nás – město a region, ve kterém žijí (např. dopravní infrastruktura, služby, bydlení, sportovní a kulturní vyžití a události, zajímavá místa); lidé a společnost (např. vztahy mezi lidmi, společenské problémy); příroda a životní prostředí (např. ochrana životního prostředí, počasí); tradice a zvyky (např. svátky a s nimi spojené tradice); doprava a cestování (např. cestování do zahraničí, turistika); život v jiných zemích (např. mateřský jazyk / cizí jazyk, místa, zvyky, lidé); aktuální události (např. sportovní a kulturní) apod.

Tematické okruhy lze dělit podle různých hledisek, výčet všeobecných témat pro jednotlivé tematické okruhy však nebude nikdy uzavřený. Mnohá témata se navíc mohou vztahovat k několika tematickým okruhům a vzájemně se mohou prolínat. Mezi **všeobecná témata** patří:

- Osobní charakteristika
- Rodina
- Domov a bydlení
- Každodenní život
- Vzdělávání
- Volnočasové aktivity a zábava
- Mezilidské vztahy
- Cestování a doprava
- Zdraví a hygiena
- Stravování
- Nakupování
- Práce a povolání
- Služby
- Společnost
- Zeměpis a příroda

Mezi specifická a/nebo odborná témata patří témata, která zahrnují požadavky na znalost specifické/odborné slovní zásoby. Specifická a/nebo odborná témata mohou být svým obsahem a svými požadavky na žáka společná všem oborům vzdělávání (např. realie České republiky, německy mluvících zemí, literatury apod.), určitým oborům vzdělávání (např. telekomunikace, informační technologie, ekologie a ochrana životního prostředí; doprava a spoje) i jedinečná (např. specifika daného regionu nebo školy, výměnný studijní pobyt třídy v

dané jazykové oblasti, školou organizovaná návštěva divadelního představení, exkurze apod.). Všechna tato všeobecná i odborně zaměřená témata vychází jednak z vlastní zkušenosti žáka a jednak jsou součástí tematických bloků v učebnicích, které se na našem gymnáziu používají. Dále jsou obsažena i v nepovinném předmětu Německá konverzace, který si žáci mohou zvolit v druhém ročníku čtyřletého studia a v sextě osmiletého studia, a také v nepovinném předmětu Zertifikat Deutsch pro žáky ve 3. A a septimy.

Komunikační situace procházejí napříč řečovými dovednostmi a tematickými okruhy. Požadavky na žáka jsou zasazeny do kontextu konkrétní situace v rámci následujících oblastí užívání jazyka:

- **Oblast osobní,** v níž žák vstupuje do komunikačních situací jako soukromá osoba s vazbami zejména na přátele a rodinné prostředí. Komunikační situace se týkají vlastní osoby žáka (identita, koníčky, zájmy, názory a postoje k blízkému okolí apod.) a mohou se odehrávat v rovině osobní korespondence nebo interakce po telefonu, rozhovoru v rámci rodinné oslavy, přátelského rozhovoru s rodilým mluvčím apod. Konkrétní situace se mohou týkat např. pobytu v hostitelské rodině, setkání s přáteli nebo osobami ze zahraničí, sportovní nebo kulturní události.
- **Oblast veřejná,** v níž žák vystupuje jako součást širší veřejnosti a vstupuje do komunikačních situací jako účastník společenského/veřejného života. Komunikační situace se mohou odehrávat v rovině formální korespondence, interakce po telefonu, společenské nebo administrativní interakce apod. Konkrétní situace se mohou týkat např. realizace ubytování nebo koupě bytu, jednání na úřadě, využívání zdravotních služeb, využívání veřejné dopravy. Tematicky do oblasti veřejné spadají např. příroda, životní prostředí, kultura a sport, sdělovací prostředky, věda a technika.
- **Oblast vzdělávací,** v níž žák vystupuje jako součást organizovaného vzdělávacího procesu a vstupuje do komunikačních situací jako účastník tohoto procesu. Komunikační situace se mohou odehrávat v rovině formální korespondence nebo interakce s vyučujícím nebo zástupcem vzdělávací instituce, debaty nebo rozhovoru během vyučování, pohovoru s uchazečem o studium apod. Konkrétní situace se mohou týkat např. výuky v jazykovém kurzu nebo přestávky mezi výukou, prezentace ve třídě, akce pořádané školou.
- **Oblast pracovní,** v níž žák vstupuje do komunikačních situací jako účastník pracovního procesu (např. žák je na praxi nebo na brigádě). Komunikační situace se mohou odehrávat v rovině formální korespondence nebo interakce po telefonu, interakce se stávajícím nebo budoucím zaměstnavatelem apod. Konkrétní situace se mohou týkat např. pohovoru uchazeče o zaměstnání, brigádu nebo sezónní práci.

Žádnou z oblastí užívání jazyka nelze považovat za uzavřenou. Komunikační situace v rámci jednotlivých oblastí však zpravidla zahrnují následující složky:

- **prostředí, místo a čas** (kde a kdy se komunikační situace odehrává);
- **osoby** (kdo se komunikační situace účastní a v jaké společenské roli);
- **události/činnosti/úkony** (co se během komunikační situace odehrává);
- **předmět komunikace** (čeho/koho se komunikační situace týká).

Předmětová komise se rozhodla pro ústní maturitní zkoušku a klasifikaci podle Klasifikačního řádu Gymnázia Chotěboř.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, vedoucí v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- efektivní získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů (internet, knihy, časopisy ap.)
- při osvojování slovní zásoby
 - pochopení slov ve vztazích
 - asociogramy
 - protiklady
 - učení se ve vztazích tématicky, vnímat důležité a méně důležité výrazy
- motivace spojená s potřebou naučit se určité výrazy (projekty, exkurze...ap.)
- práce s portfoliem
 - sebehodnocení - naučit se pod vedením učitele, využít i jinde
 - autonomní učení - uvědomělost přípravy, protože budu CJ potřebovat
 - uvědomit si vlastní pokrok za určitou dobu (nejen ve srovnání s ostatními)
- projektové vyučování - plánování práce, rozvržení, rozdělení úkolů, přenesení do praxe
- práce s chybou v NJ - chybu nechápat jako nedostatek, ale krok ke zlepšení
- zvládat zdánlivě neřešitelné úkoly - např. poslech - nezpánikařit, když nerozumím, snažit se zareagovat, i když zcela úplně nerozumím, domyslet si význam, cvičením dosahovat zlepšení
- transfer - schopnost aplikace z jedné situace do druhé (např. podobnost AJ - NJ) možnost využití anglicko - německé učebnice
- pochopení systému gramatiky - systematizace, zařazení dalších jevů do systému
- využití a aplikace internacionalismů a anglikanismů
- rozvoj jednotlivých dovedností v NJ (poslech s porozuměním, čtení s porozuměním, mluvní projev ...), využití v dalších jazycích, rozvoj jazykové paměti - cvičením zlepšujeme v NJ a tím pomáháme dalším jazykům

Kompetence k řešení problémů

- uplatňování získaných dovedností k řešení jakéhokoliv problému, kde je nutná znalost jazyka
- orientace žáka v cizím jazykovém prostředí
 - umět se zeptat na cestu, porozumět odpovědi
 - vyhledat si dopravní spoj v cizině i doma
 - zakoupení jízdenky v automatu
 - telefonování
 - hotel, dovolená, lyžování ...
- vyjádření souhlasu a nesouhlasu s názorem druhých při kolektivním řešení problémů
- práce s portfoliem - nácvik schopnosti samostatného hodnocení svých výsledků při řešení různých problémů
- řešit úkoly v učebnici a PS podle zadání
- aplikace různých postupů získaných při jiných činnostech při řešení problémů v němčině
- uplatnění intuice, fantazie, improvizace, kreativity při řešení problémů
- ověření si teoretických poznatků v praxi a aplikace při dalších činnostech
- situační hry, Rollenspiele - reálné i nereálné situace
- zpracování projektů - dlouhodobý úkol, problém - plánování řešení, týmová práce, příprava, využití znalostí reálií, využití medií, obhajoba, prezentace výsledků své práce
- pojmenování, definování problému, stanovení postupu, jak ho řešit, nalezení spolupracovníků, řešení ..., volba nejlepšího řešení
- předvídavost

Kompetence komunikativní

- praktické a efektivnímu využívání všech způsobů komunikace v cizím jazyce (písemná i ústní komunikace)
- formulovat a vyjádřit myšlenku, sdělit ji tak, aby partner rozuměl
- rozšiřování slovní zásoby, vytváření systému
- transfer - využití podobnosti AJ - NJ
- nácvik struktury:
 - mluvených projevů - vyprávění, diskuze, referát, dialog, ...
 - písemných projevů - E-Mail, dopis, vzkaz, přání, jednoduchá žádost, formulář, ...
- schopnost reakce na slyšené i psané - pokyny, povely, úkoly
- porozumění - poslech, čtení - tříbení jazykové paměti, vyhledání základní informace (Globalverstehen)
- dovednost argumentace, obhájit si stanovisko, umět stručně informovat o určité záležitosti
- jednoduchý srozumitelný popis situace, věci
- nonverbální komunikace - Mimik, Gestik, Körpersprache
- využití intonace, důrazu, melodie hlasu

- chatování v rámci skupiny i jinde
- komunikace s lidmi z jiných zemí
- vyjadřovat se adekvátně situaci, vhodně v určitých momentech - takt
- sebevědomé vystupování při komunikaci, odbourávání bariér
- rozlišení soukromého rozhovoru, veřejné komunikace
- monologická cvičení - přednáška, popis, opis určitého výrazu, vyjádření názoru ap.
- dialogické situace - cvičné i v reálu
- pomoc partnerovi, který v komunikaci nebo v CJ není tak dobrý
- reakce, kontaktní situace při různých příležitostech

Kompetence sociální a personální

- uplatňování individuálních schopností k získávání a prohlubování vědomostí a dovedností v cizím jazyce
- týmová spolupráce, práce ve dvojicích, skupinách
- rozlišení a respektování rolí - vedoucí, účastník
- respektování jiného názoru při týmové práci
- prezentování a obhájení vlastních myšlenek při týmové práci
- sociální kontakty při realizaci projektů s žáky z cizích zemí
- budování sebevědomí
- využití CJ jako jazyka komunikace při týmové práci
- pozorování jiných zvyků, vztahů v cizích zemích (reálie)
- sebehodnocení a hodnocení druhých, hodnocení práce skupiny, srovnání, hledání rezerv
- schopnost uplatnit se v kolektivu
- schopnost předání svých profitů ostatním, využití schopností každého jednotlivce při týmové práci (individuální přístup)
- výměna zkušeností

Kompetence občanské

- zodpovědné plnění zadaných úkolů, zodpovědnost za sebe sama, za skupinu, tým
- tolerance odlišnosti - rasové, náboženské...
- takt
- schopnost empatie
- dodržování pravidel - slušné chování, respektování pravidel země, v níž jsem host, respektování tradic jiných národů
- uvědomit si tradice české ve srovnání s jinými
- ochrana rodinných tradic, respekt k tradicím v jiných rodinách, skupinách
- respektování individuálních zájmů, včetně zvýšeného zájmu o studium
- hrdost a vlastenectví
- kulturní chování, oblékání, mluva
- zdvořilost

- poznávání společných prvků v dějinách - Rakousko-Uhersko, Karel IV.,
- společné projekty sousedních zemí - ochrana životního prostředí
- poznávání problémů jiných zemí - rasismus, intolerance, násilí - Turci v SRN
- vztah k životnímu prostředí jako téma

Kompetence pracovní

- účelné využití vědomostí a dovedností získaných v jiných vzdělávacích oblastech pro oblast jazyka a komunikace (počítač..ap.)
- CJ jako prostředek komunikace při plnění úkolů
- práce se slovníkem
- vyhledání informací, materiálů potřebných pro práci v hodinách, na projektu ap.
- dodržování řádu učebny, bezpečnostních zásad při používání techniky, médií
- formování pracovních návyků - vedení sešitu, psaní slovíček, dů, ...
- schopnost pracovat ve dvojici, ve skupině, v týmu, na stanovištích, ...
- hospodárně využívat pomůcky, sešit, učebnici, PS
- práce s mapou, plánem, grafem, schématem, ...
- práce na počítači, s internetem
- volby různých forem práce podle zadaných úkolů
- prezentace výsledků své práce, práce skupiny
- práce podle návodu v CJ - Bastelecke
- orientace v učebnici, najít pomoc při práci
- organizovat dlouhodobé úkoly, plánování práce
- příprava na zkoušky - plánování jednotlivých dílčích částí, profesní růst
- hodnocení práce své a své skupiny - práce s portfoliem

Tercie

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Pozdravy Představování sebe a jiného Vyjádření mínění a přání Rozloučení Co rád dělám Telefonování	číselky 1 – 1000 různé nápoje aktivity ve volném čase aktivity doma členové rodiny názvy měst a zemí W-Fragen Ja/Nein-Fragen Verben im Singular Möcht- Mein/e, dein/e im Nominativ Negation mit „nicht“ Woher? – Aus Wo? – In	Ich und du - Rockkonzert - Am Kiosk - Familie - Wir kommen ins TV	Osobnostní a sociální výchova Multikulturní výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Číst rozvrh hodin Udělat návrh Omluvit se Sdělit, kolik je hodin	Vyučovací předměty Dny v týdnu Abeceda Školní potřeby Časové údaje Jídlo a pití o přestávce Měsíce Datum Verb „haben“ Verben im Plural Possessivartikel Negativartikel Unbestimmter und bestimmter Artikel im Nominativ Modalverb „möcht“ + Infinitiv Modalverb „dürfen“ Personalpronomen „er, es, sie“ Bestimmter Artikel im Akkusativ Verben mit Vokalwechsel Imperativ	Schule und Lernen - Die Neue - Der erste Schultag - Freitag, der 13. - So ein Pech	Osobnostní a sociální výchova
Co rád dělám Popis osoby Sjednání schůzky Udělat, přijmout a odmítnout návrh Zeptat se na důvod a umět zdůvodnit Zjistit a udat cenu Co se říká při nakupování	Koníčky Roční období Místa pro trávení volného času Věci pro trávení volného času Oblečení Gern – lieber – am liebsten Genitiv bei Namen Modalverben „können x dürfen“	Freizeit - Sechs Freunde - Was machen wir heute - Kommst du mit? - Flohmarkt	Osobnostní a sociální výchova Mediální výchova

	Ortsangaben in/auf + Akk. Trennbare Verben Negativ-Frage: Ja-Nein-Doch Bestimmter Artikel/Possessivartikel im Nominativ und Akkusativ Personalpronomen im Akk. Höflichkeitsformen mit „Sie“ Unbestimmter Artikel/Negativartikel im Akk. W-Fragen im Akk. (was, wen)		
--	--	--	--

Kvarta

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Někoho pozvat Někoho povzbudit Vyrovnat se s něčím Popsat zvířata Udělat plán cesty	Ranní činnosti – snídaně Denní doby Určení času Činnosti v domě Domácí zvířata Barvy Adresa Modalverb „müssen“ Perfekt mit „haben“ und „sein“ Verkleinerungsform – chen Präteritum von „sein“ Pronomen „man“ Possessivartikel „unser/euer“ im Nominativ und Akkusativ	Zu Hause - Stress - Manuel, der Hausmann - So viele Tiere - Unser ZOO	Osobnostní a sociální výchova Enviromentální výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Orientace Někoho požádat a poprosit Dovolení a zákaz Vyprávět o prožitku Rozumět pravidlům hry Srovnávat osoby Mluvit o svých pocitech Popsat osoby Osoby a věci srovnávat Osobní údaje	Místnosti v domě Místa v okolí Předměty v domě Druhy sportu Místa v domě a okolí Části těla Nemoc Druhy sportu Pronomen „es“ Imperativ als Höflichkeitsform Ortsangaben mit Akkusativ Präteritum von „haben“ Steigerungsformen Personalpronomen im	Sport und Spaß - Klassenfahrt - Wer gewinnt? - Das Schülerturnier - Fußball	Osobnostní a sociální výchova Multikulturní výchova Enviromentální výchova

Někoho pozvat Oblíbené jídlo V restauraci Orientace ve škole Mluvit o vyučovacích předmětech Režim dne Podat informace o osobách Zeptat se na cestu Navrhnout a domluvit se na cestě Nákupy	Dativ Possessivartikel „sein/ihr“ im Nominativ und Akkusativ Pronomen „welcher“ im Nominativ und Akkusativ Vergleiche mit „wie“ und „als“ Nebensatz mit „weil“ Členové rodiny Jídlo Prostory ve škole Koníčky Povolání Budovy ve městě Dopravní prostředky Bestimmter Artikel im Dativ Personalpronomen im Dativ und Akkusativ Fragepronomen im Dativ Zeitangaben „vor/nach“ + Dativ Nebensatz mit „dass“ Hauptsatz mit „deshalb – trotzdem“ Orts- und Modalangaben mit Dativ	So ist es bei uns - Unser Gast - Besuch in der Schule - Freizeit für junge Leute - In der Stadt unterwegs	Multikulturní výchovy Osobnostní a sociální výchova Enviromentální výchova Mediální výchova
--	--	--	--

Matematika

Časové, obsahové a organizační vymezení

ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
hodinová dotace	5(3)	4(4)	5(2)	5(2)

Čísla v závorkách udávají počet hodin týdně, ve kterých se třída dělí na skupiny.

Vyučovací předmět matematika realizuje obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace z RVP ZV.

Matematika rozvíjí především logické myšlení, ale také paměť. Napomáhá rozvoji abstraktního a analytického myšlení, vede ke srozumitelné a věcné argumentaci. Učí pamatovat si pouze nejpotřebnější informace a vše ostatní si odvodit. Neméně významným aspektem je rozvoj geometrické představivosti, jak v rovině, tak v prostoru.

Těžiště výuky spočívá v aktivním osvojení strategie řešení úloh a problémů, v ovládnutí nástrojů potřebných pro další studium i pro běžný život. Během studia si žáci uvědomují, že matematika nachází uplatnění ve všech oborech lidské činnosti, nejvíce však v informatice, fyzice, technice, chemii a ekonomii.

V hodinách jsou pravidelně zařazovány rozcvičky na pamětní počítání, soutěže a obtížnější neobvyklé úlohy, je podporována účast žáků v matematických soutěžích (Matematický klokan, Pythagoriáda, Matematická olympiáda). Na procvičování i opakování je možno použít příslušný matematický software. Při řešení úloh jsou žáci vedeni k systematickosti a vytrvalosti v hledání správného řešení, heuristicky se učí hledat alternativní postupy. Učitel působí na žáky tak, aby se při samostatné práci nebáli při potížích u něj hledat pomoc a aby chápali neúspěch při řešení jako cennou zkušenost.

Výchovné a vzdělávací strategie v matematice

Kompetence k učení

- Učitel prokládá výklad názornými příklady.
- Učitel zařazuje do vyučování práci s chybou, vede žáky k odhalování záměrných chyb ve výkladu.

- Učitel vhodně zadává domácí úkoly a pomocí nich umožňuje žákům kontrolovat vlastní úspěšnost.
- Učitel často zařazuje vhodné slovní úlohy a tím posiluje vazbu učiva k reálnému světu.
- Učitel využívá matematické modely a pomůcky; jejich opakovaným využíváním umožňuje zjišťovat žákům jejich pokroky v učení.
- Učitel zařazuje do výuky matematické rozcvičky.

Kompetence k řešení problémů

- Učitel vhodně volí úlohy, které lze algoritmizovat.
- Učitel společně s žáky vytváří algoritmy řešení, které potom slouží jako pomůcka při řešení úloh obdobných.
- Učitel upozorňuje žáky na chyby, kterých se při práci mohou dopustit, a ukazuje jim metody odstranění – systematickosti a zkouška.
- Učitel s žáky odvozuje vzorce a podporuje jejich odvozování během řešení úloh.
- Učitel zařazuje práci s přehledy vzorců.
- Učitel pomocí vhodných úloh ukazuje a s žáky hledá různé metody řešení související s různými oblastmi matematiky (geometrické a algebraické řešení apod.).
- Učitel vede žáky k využívání náčrtků při řešení úloh.
- Učitel nutí žáky hledat další řešení, jestliže jejich nejsou správná nebo úplná. Vytváří pro toto hledání časový prostor.
- Matematika ve spojení s informatikou vede žáky k využívání prostředků výpočetní techniky (jedná se zejména o kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů).

Kompetence komunikativní

- Učitel nutí žáky komentovat svůj postup při řešení úloh u tabule.
- Učitel vede žáky, aby vysvětlili svoji strukturu řešení a jasně formulovali závěr.
- Žák využívá tabulku a graf při vyjádření svých myšlenek.

Kompetence sociální a personální

- Učitel vede diskusi při řešení úlohy a dbá na respektování názorů i nesprávných.

- Učitel oceňuje žáky, kteří se dovedou konkrétně zeptat na nejasnost či problém.
- Učitel volí přiměřeně náročné úlohy pro různé skupiny žáků.
- Učitel podporuje vhodnou vzájemnou pomoc při řešení úloh.

Prima

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Žák: • užívá pojem přirozené číslo • zobrazuje přirozená čísla na číselné ose, porovnává je a zaokrouhluje • počítá s přirozenými čísly, zná vlastnosti početních operací • řeší slovní úlohy vedoucí k početním výkonům s přirozenými čísly • nalezne odhadem řešení jednoduchých rovnic, provede a zapíše zkoušku	• číslo a číslice • přirozená čísla na číselné ose • porovnávání a zaokrouhlování přirozených čísel • sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel • řešení slovních úloh z praxe • řešení jednoduchých rovnic bez užití ekvivalentních úprav	Přirozená čísla	D - starověké kultury: Indie, Řím IVT - program Excel a řešení úloh v něm Environmentální výchova - slovní úlohy
• správně čte a zapisuje desetinná čísla • zobrazuje desetinná čísla na číselné ose, porovnává je a zaokrouhluje • pomocí desetinného čísla vyjadřuje vztah mezi částí a celkem • počítá s desetinnými čísly, včetně sčítání více sčítanců, odčítání více menšitelů, násobení víceciferných desetinných čísel, dělení troj a čtyřciferným dělitelem, zná vlastnosti početních operací • převádí jednotky délky, obsahu a hmotnosti • řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům s desetinnými čísly, včetně úloh na výpočet obvodů a obsahu čtverce a obdélníka a povrchu kvádru a krychle • nalezne odhadem řešení jednoduchých rovnic, provede a zapíše zkoušku	• tisíce i milionty • sčítání a odčítání desetinných čísel • jednotky délky, hmotnosti a obsahu • násobení desetinných čísel • dělení desetinných čísel • řešení slovních úloh z praxe • řešení jednoduchých rovnic bez užití ekvivalentních úprav	Desetinná čísla	F - jednotky a jejich převádění IVT - program Excel a řešení úloh v něm Mediální výchova - slovní úlohy
• správně čte a zapisuje zlomky	• zlomek-část celku • sčítání zlomků se stejným	Zlomky	D - Babylón - jednotky času

• pomocí zlomku vyjadřuje část celku • sčítá zlomky se stejným jmenovatelem • převede desetinný zlomek na desetinné číslo a naopak • převádění jednotek délky, hmotnosti, času pomocí zlomků	• jmenovatelem • převádění desetinných čísel na desetinné zlomky a naopak • zlomky při převádění jednotek		
• rozezná prvočíslo a číslo složené • provede rozklad čísla na součin prvočísel • určí čísla soudělná a nesoudělná • najde největšího společného dělitele a nejmenší společný násobek dvou i více čísel • řeší slovní úlohy vedoucí k využití vlastností dělitelnosti přirozených čísel	• dělitel a násobek • znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 • prvočísla a složená čísla • společní dělitelé • společné násobky • řešení slovních úloh z praxe	Dělitelnost přirozených čísel	IVT - program Excel a řešení úloh v něm
• narýsuje úhel dané velikosti • změří velikost úhlu pomocí úhloměru • užívá jednotky stupeň, minuta • odhadne velikost úhlu • graficky sčítá, odčítá úhly, násobí úhel přirozeným číslem, dělí úhel dvěma, čtyřmi, osmi • sčítá, odčítá, násobí i dělí velikosti úhlů dané ve stupních a minutách • vyznačí vrcholové, vedlejší, souhlasné i střídavé úhly • pomocí kružítka (bez použití úhloměru) sestrojí úhly velikosti 60°, 45°, 30°, 15°	• úhel a jeho osa • odhad a měření velikosti úhlu • druhy úhlů • sčítání a odčítání úhlů • násobení a dělení úhlů • dvojice úhlů	Úhel a jeho velikost	D - Babylón
• rozhodne, zda jsou dva rovinné obrazce shodné • sestrojí obraz rovinného obrazce v osové souměrnosti • určí osu souměrnosti osově souměrného obrazce • stanoví počet os souměrnosti daného rovinného obrazce	• shodné útvary • osová souměrnost • osově souměrné útvary • osy souměrnosti daného rovinného obrazce	Osová souměrnost	Vv, Bi - souměrnost, asymetrie
• třídí a popisuje trojúhelníky • sestrojí výšky, těžnice, střední příčky trojúhelníku • sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku	• součet vnitřních úhlů trojúhelníku • trojúhelníky ostroúhlé, tupoúhlé, pravoúhlé • trojúhelníky	Trojúhelník	F - těžiště

• určí velikost vnitřního úhlu trojúhelníku, jsou-li dány velikosti dalších dvou vnitřních úhlů trojúhelníku • sestrojí trojúhelník podle věty sss a zapíše postup konstrukce • sestrojí obraz kváдру, krychle ve volném rovnoběžném promítání • vypočítá objem a povrch kváдру a krychle • zná a převádí jednotky objemu • sestrojí síť kváдру, krychle • řeší slovní úlohy na výpočty objemů a povrchů kváдру a krychle	rovnoramenné, rovnostranné • výšky trojúhelníku • těžnice a těžiště trojúhelníku • kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku • střední příčky trojúhelníku • konstrukce trojúhelníku podle věty sss • zobrazování krychlí a kvádrů • povrch kváдру a krychle • objem kváдру a krychle • převody jednotek objemu • řešení slovních úloh z praxe na výpočty objemů a povrchů kváдру a krychle	Krychle a kvádr	
---	--	-----------------	--

Sekunda

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Žák: • upraví daný zlomek na základní tvar • porovnává zlomky • zobrazuje zlomky na číselné ose • určí společného jmenovatele dvou a více zlomků • převede smíšené číslo na zlomek a naopak • sčítá, odčítá, násobí, dělí zlomky a smíšená čísla • určí převrácené číslo k danému zlomku a naopak • převede zlomek na desetinné číslo a naopak • upraví složený zlomek • řeší slovní úlohy vedoucí k základním operacím se zlomky • zapíše záporné a kladné číslo, zobrazuje je na číselné ose • určí opačné číslo k danému číslu	• zlomky na číselné ose • rozšiřování a krácení zlomků • porovnávání zlomků • zlomky, desetinná čísla a smíšená čísla • sčítání, odčítání, násobení a dělení zlomků • složený zlomek • řešení slovních úloh z praxe • celá čísla a jejich znázornění • absolutní hodnota celého čísla • porovnávání celých čísel	Zlomky Celá čísla, racionální čísla	Environmentální výchova - slovní úlohy F - měření teploty IVT - program Excel a řešení úloh v něm

• zobrazuje dané racionální číslo na číselné ose • porovnává racionální čísla • určí absolutní hodnotu racionálního čísla, počítá s ní v příkladech • sčítá, odčítá, násobí, dělí celá čísla • řeší početní výkony s dvěma i více racionálními čísly • zná pojem periodického čísla • řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům s celými a racionálními čísly	• sčítání, odčítání, násobení a dělení celých čísel • řešení slovních úloh vedoucích na početní výkony s celými čísly • záporná desetinná čísla a záporné zlomky • porovnávání racionálních čísel • sčítání, odčítání, násobení a dělení racionálních čísel • řešení slovních úloh z praxe v oboru racionálních čísel		
• porovnává dvě veličiny poměrem • zvětší (zmenší) danou hodnotu v daném poměru • rozdělí celek na dvě i více částí v daném poměru • provádí krácení a rozšiřování poměru • řeší slovní úlohy z praxe s využitím poměru • užije dané měřítko při zhotovování jednoduchých plánků a čtení map • zapíše tabulku přímé, nepřímé úměrnosti • rozpozná přímou i nepřímou úměrnost • zakreslí bod s danými souřadnicemi do pravouhlé soustavy souřadnic • přečte souřadnice bodu vyznačeného v pravouhlé soustavě souřadnic • narýsuje graf přímé a nepřímé úměrnosti • řeší slovní úlohy s využitím vztahů přímé a nepřímé úměrnosti • řeší slovní úlohy pomocí trojčlenky a složené trojčlenky	• poměr • rozšiřování a krácení poměru • počítání s poměry • postupný poměr • měřítko plánu a mapy • řešení slovních úloh užitím poměru • přímá úměrnost • nepřímá úměrnost • pravouhlá soustava souřadnic • grafy přímé a nepřímé úměrnosti • řešení slovních úloh z praxe na využití přímé a nepřímé úměrnosti • řešení slovních úloh trojčlenkou a složenou trojčlenkou	Poměr. Přímá a nepřímá úměrnost	Z - měřítko mapy IVT - grafy, tabulky v Excelu
• určí, kolik procent je daná část z celku • určí, jak velkou část celku tvoří daný počet procent • určí celek z dané části, z daného počtu procent • řeší slovní úlohy na výpočet počtu procent, procentové části, celku • řeší jednoduché příklady	• procento • procenta a trojčlenka • procenta kolem nás • úroková míra a úrok • promile • řešení slovních úloh z praxe na procenta, promile, úroky	Procenta. Úrok. Promile	IVT - grafy, tabulky v Excelu Široké prolnutí do mnoha oborů lidské činnosti Mediální výchova - čtení a vnímání mediálních sdělení

na výpočet úroků • rozumí pojmu promile • užívá pojmu promile ve slovních úlohách • řeší jednoduché příklady na výpočet úroků • určí shodné útvary • užívá věty o shodnosti útvarů sss, sus, usu • sestrojí trojúhelník podle věty sus, usu a запиše postup konstrukce • sestrojí obraz útvaru ve středové souměrnosti • určí střed souměrnosti středově souměrného rovinného obrazce • užívá shodná zobrazení (osovou a středovou souměrnost) v praxi • sestrojí obraz útvaru ve shodném zobrazení s užitím soustavy souřadnic • rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků, zná jejich vlastnosti • rozlišuje jednotlivé druhy lichoběžníků, zná jejich vlastnosti • sestrojí rovnoběžník ze zadaných údajů, запиše postup konstrukce • počítá obvod a obsah rovnoběžníku • počítá obsah trojúhelníku • sestrojí lichoběžník ze zadaných údajů, запиše postup konstrukce • počítá obvod a obsah lichoběžníku • řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku • sestrojí síť hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou podstavou • počítá povrch a objem takovýchto hranolů • řeší slovní úlohy na výpočet objemů a povrchů hranolů	• shodnost geometrických útvarů • shodnost trojúhelníku • věta sus, usu • středová souměrnost • středově souměrné útvary • čtyřúhelníky a rovnoběžníky • výšky a úhlopříčky rovnoběžníku • kosodélník a kosočtverec • konstrukce rovnoběžníku • obvod a obsah rovnoběžníku • obsah trojúhelníku • lichoběžník • konstrukce lichoběžníku • obvod a obsah lichoběžníku • hranoly • síť hranolu • povrch a objem hranolu • slovní úlohy z praxe na výpočet obvodů a obsahů rovnoběžníků, lichoběžníků a trojúhelníků • slovní úlohy z praxe na výpočet povrchů a objemů hranolů	Shodnost, středová souměrnost Čtyřúhelníky, hranoly	Vv - souměrnost, asymetrie
--	--	--	-----------------------------------

Tercie

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Žák: - určuje druhou mocninu a odmocninu čísel z paměti, pomocí tabulek a kapesního kalkulátoru - zná Pythagorovu větu - užívá Pythagorovu větu v praxi - řeší slovní úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty - objasní pojem iracionální číslo	- druhá mocnina - umocňování z paměti a porovnávání - odhady a počítání druhých mocnin na kalkulátorech, vyhledávání v tabulkách - druhá odmocnina - odmocňování z paměti - odhady a počítání druhých odmocnin na kalkulátorech, vyhledávání v tabulkách - seznámení s Pythagorovou větou - Pythagorova věta v rovině a v prostoru	Druhá mocnina a odmocnina. Pythagorova věta	IVT - program Excel a řešení úloh v něm D - Pythagoras ze Samu, Pythagorejci
- určuje mocniny s přirozeným mocnitelem - provádí základní početní operace s mocninami - zapiše dané číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti	- třetí mocnina - mocnina s přirozeným mocnitelem - pravidla pro počítání s mocninami (mocnina součinu, mocnina zlomku, mocnina mocniny) - mocniny se záporným celým mocnitelem	Mocniny s přirozeným mocnitelem	F - převádění jednotek IVT - program Excel a řešení úloh v něm
- určí hodnotu daného číselného výrazu - zapiše slovní text pomocí výrazu s proměnnými - sčítá a odčítá celistvé výrazy - násobí výraz jednočlenem - upraví výraz vytýkáním před závorku - násobí dvojčlen (trojčlen) dvojčlenem, trojčlenem - užívá vzorce (druhá mocnina součtu, druhá mocnina rozdílu, rozdíl druhých mocnin) ke zjednodušení výrazů	- číselné výrazy - výrazy s proměnnými, dosazování do výrazu - výrazy v matematice i v životě - mnohočlen - sčítání a odčítání mnohočlenů - násobení mnohočlenů - rozklad mnohočlenů na součin - vzorce usnadňující úpravy	Výrazy. Mnohočleny	F - výpočty fyzikálních příkladů
- řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav - provádí diskusi řešení lineární rovnice - provádí zkoušku správnosti řešení - vyjádří neznámou ze vzorce - počítá hodnotu neznámé ze vzorce po dosazení číselných	- řešení, kořen rovnice - ekvivalentní úpravy rovnic - řešení lineárních rovnic - slovní úlohy - úlohy na pohyb, na společnou práci, optimalizační úlohy a úlohy s čísly - výpočet neznámé ze	Lineární rovnice	F - vyjádření neznámé ze vzorce, slovní úlohy o pohybu Široké užití v mnoha dalších oborech Člověk a svět práce

hodnot všech daných veličin • řeší slovní úlohy vedoucí k řešení lineární rovnice • provádí jednoduchá statistická šetření a zapisuje jejich výsledky formou tabulky nebo je vyjadřuje sloupkovým (případně kruhovým) diagramem • čte tabulky a grafy, interpretuje je v praxi • určí četnost jednotlivých hodnot a zapíše ji do tabulky • počítá aritmetický průměr • určí modus a medián • čte a sestavuje různé diagramy a grafy s údaji uvedenými v procentech • sestaví tečnu ke kružnici v daném bodu kružnice • sestaví tečnu ke kružnici z daného bodu ležícího vně kružnice • užívá Thaletovu větu v praxi • určí vzájemnou polohu přímky a kružnice • určí vzájemnou polohu dvou kružnic • vypočítá obsah a obvod kruhu, délku kružnice • sestaví síť válce • počítá objem a povrch válce • užívá pojmy kruh, kružnice, válec v praktických situacích • řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům obsahu a obvodu kruhu, délky kružnice, objemu a povrchu válce • užívá základní pravidla přesného rýsování • sestaví osu úsečky, osu úhlu • sestaví rovnoběžky s danou přímkou v dané vzdálenosti • sestaví soustředné kružnice • sestaví tečnu ke kružnici z daného bodu ležícího vně kružnice • sestaví trojúhelník podle vět sss, sus, usu • sestaví různě zadané trojúhelníky a čtyřúhelníky • zapíše postup řešení konstrukční úlohy pomocí symboliky • provede diskusi počtu řešení	vzorce • statistické šetření • digramy • aritmetický průměr, modus, medián • kruh, kružnice • vzájemná poloha kružnice a přímky (tečna, sečna, vnější přímka) • vzájemná poloha dvou kružnic • Thaletova věta • délka kružnice a obvod kruhu • obsah kruhu • slovní úlohy na výpočet obsahu kruhu, obvodu kruhu • válec a jeho síť • výpočty povrchu a objemu válce • řešení slovních úloh na výpočty objemu a povrchu válce • množiny bodů v rovině, jejich sestavování • konstrukce trojúhelníků • konstrukce čtyřúhelníků • konstrukční úlohy s užitím poloměrů opsaných a vepsaných kružnic, těžnic, výšek, úhlopříček apod.	Základy statistiky Kruh, kružnice, válec Konstrukční úlohy	IVT - grafy a tabulky Environmentální výchova - statistická šetření v úlohách Mediální výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Široké uplatnění v technické praxi
---	---	---	---

Kvarta

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Žák: • určuje podmínky, za kterých má daný lomený výraz smysl • krátí a rozšiřuje lomené výrazy • sčítá a odčítá lomené výrazy • násobí a dělí lomené výrazy • upravuje lomené výrazy • pro úpravy lomených výrazů užívá početní operace, vytýkání, vzorce • upraví složený výraz • řeší lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli • řeší slovní úlohy vedoucí k lineárním rovnicím s neznámou ve jmenovateli • řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými dosazovací metodou • řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými sčítací metodou • provádí zkoušku řešení • řeší slovní úlohy „na směsi a roztoky“ • řeší slovní úlohy „na pohyb“ • řeší slovní úlohy „na společnou práci“ • řeší slovní úlohy „s čísly“ • řeší slovní úlohy „s procenty“ • k řešení slovních úloh dospívá různými postupy • rozezná funkční vztah od jiných vztahů • pozná graf funkce, tabulku funkce • určí definiční obor funkce a obor hodnot funkce • sestojí graf lineární funkce, kvadratické funkce, nepřímé úměrnosti • určí, kdy je funkce rostoucí, klesající, konstantní • zjistí, zda bod leží na grafu dané funkce • napíše rovnici funkce pomocí souřadnic bodů	• lomené výrazy • krácení a rozšiřování lomených výrazů • sčítání, odčítání, násobení a dělení lomených výrazů • úpravy lomených výrazů • lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli • slovní úlohy na společnou práci • soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými • řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací • řešení slovních úloh vedoucích k řešení soustavy lineárních rovnic • řešení různých typů slovních úloh • funkce • závislosti, přiřazování, předpisy • rozpoznání funkce • přímá úměrnost • lineární funkce a její graf • rostoucí funkce a klesající funkce • lineární funkce v praxi • kvadratická funkce • nepřímá úměrnost • řešení úloh s využitím funkcí	Lomený výraz. Řešení lineárních rovnic s neznámou ve jmenovateli Soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými. Řešení slovních úloh Funkce	F - řešení fyzikálních úloh CH - úlohy o směsích F - úlohy o pohybu Široké užití v technických disciplínách Environmentální výchova - slovní úlohy Člověk a svět práce Budoucí široké uplatnění v technických disciplínách

Dějepis

Charakteristika předmětu

Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do současnosti. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionálních.

Prima

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
vyjmenuje příklady důležitosti dějepisných poznatků uvede příklady zdrojů informací o minulosti osvojí si práci s časovou přímkou orientuje se na historické mapě řadí historické epochy v chronologickém sledu	historické prameny význam zkoumání dějin	Pravěk	EV- člověk a příroda
pochozí podmínky přechodu od lovu k zemědělství	doba kamenná		
objasní význam zpracování kovů a oddělení řemesel od zemědělství pochozí souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních civilizací	doba kovů pravěk na našem území		
snaží se pochopit prvotní náboženské představy pochozí podstatu antické demokracie	oblasti prvních starověkých civilizací vznik písma	Starověk	

uvědomí si přínos řecké kultury pro rozvoj kultury evropské poznává formy státní moci uvědomí si význam osobnosti v dějinách a úlohu spol. skupin demonstruje územní rozsah římského impéria popíše rozdíl mezi barbarskými civilizacemi a antickým světem chápe rozdílnost vývoje v různých částech Evropy	vznik řecké civilizace periodizace řeckých dějin řecká kultura a věda helénismus vznik římské civilizace období římských dějin římská kultura rozpad římského impéria shrnutí	Starověké Řecko Starověký Řím	VDO – demokracie despocie tyranie VDO – státní forma republika
---	--	---	--

Sekunda

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
popíše změny situace v důsledku rozpadu Římské říše, christianizace a formování nových států uvědomí si vliv kult. dědictví starověkých států porovná základní rysy tří evropských kulturních oblastí objasní vývoj Velké Moravy a českého státu a jejich postavení v evropských souvislostech popíše postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti úloha křesťanství v tehdejší době vyjmenuje problémy vedoucí ke kritice církve, které vyústily v českou reformaci uvědomí si okolnosti vzniku střeoevropského soustátí vysvětlí příčiny nového pohledu na Antiku a na vznik nového myšlenkového směru – humanismu, včetně reakce církve popíše a demonstruje na mapě objevné plavby, jejich	nový obraz Evropy první feudální říše islám a jeho vliv na Evropu Velká Morava a vývoj českého státu, vládnoucí dynastie románské umění rozvoj hospodářství křížové výpravy gotika vláda Karla IV. husitství doba poděbradská doba jagellonská humanismus renesance reformace a její šíření	Středověk Vrcholný středověk Pozdní středověk	EGS – mírové poselství Jiřího z Poděbrad

příčiny a důsledky objasní postavení českého státu uvnitř soustátí habsburského konkretizuje pojmy absolutismus, konstituční monarchie chápe důsledky náboženské nesnášenlivosti posoudí dopad 30leté války na naše země	zámořské objevy nástup Habsburků na český trůn Evropa v 16. století český stát v době předbělohorské protireformace 30letá válka české stavovské povstání shrnutí	Novověk	
---	--	---------	--

Tercie

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
konkretizuje pojem parlamentarismus učí se rozpoznat znaky barokní kultury a vyjmenuje příklady významných památek a jména jejich tvůrců vysvětlí ekonomické, sociální a politické změny, které vedou k modernizaci společnosti pochopí význam osvícenství, jako významného myšlenkového předělu chápe pojem kolonie a význam boje za svobodu ujasní pojem osvícenský absolutismus uvědomí si důsledky rozbití středověkých politických, hospodářských a společenských struktur	občanská válka v Anglii barokní kultura Evropa po 30leté válce osvícenství vzestup Velké Británie, boj amerických osad za nezávislost české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. Velká francouzská revoluce a její význam Napoleonské války	Novověk	

uvědomí si rozvoj průmyslu a jeho dopad na životní prostředí uvědomí si emancipační hnutí národů, jako důsledek společenských změn porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s celoevropským děním charakterizuje emancipační úsilí jednotlivých společenských skupin uvede požadavky formulované v evropských revolucích vyjmenuje základní politické proudy chápe emancipační hnutí českého národa, jako projev dané doby seznámí se s prohloubením nerovnoměrnosti vývoje a tempa industrializace vymezí význam kolonií učí se chápat 1. pol. 20. st. jako období dvou nejničivějších válek	průmyslová revoluce změny sociální struktury národní osvobozenécké hnutí Národní obrození revoluční rok 1848 postavení českých zemí v Habsburské monarchii ve druhé pol. 19. st. občanská válka v USA Evropa ve druhé pol. 19. st. první sv. válka a její příčiny zneužití techniky shrnutí	Moderní doba Situace v letech 1914 – 1948	EV – dopad průmyslové revoluce na životní prostředí VDO - vlastenectví
--	---	--	--

Kvarta

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
pochozí okolnosti vzniku samostatné ČSR a její vnitřní i zahraniční situaci rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů charakterizuje totalitní systémy a důsledky jejich existence pro svět	vznik ČSR období 1. republiky situace v Evropě ve 20. letech počátky fašismu a nacismu komunismus v Rusku	Moderní doba Situace v letech 1918-1948	VDO – pojem totalita

vysvětlí co znamená antisemitismus a rasismus	projevy fašistické agrese vznik válečných ohnisek		
chápe historický význam pojmů nacionalismus, extremismus, agrese	cesta k Mnichovu Mnichovská dohoda Protektorát Čechy a Morava		VDO – pojem holocaust
učí se účtět k odkazu účastníků odboje	2. sv. válka domácí a zahraniční odboj		
učí se chápat poválečný vývoj ČSR, který vyústil v roce 1948	poválečné Československo únorový převrat 1948		
pochopí možnost různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k nim			
seznámí se s postavením ČSR v evropských souvislostech	úroveň ekonomiky v ČSR a v Evropě projevy sovětizace		
rozpozná znaky totalitní společnosti		Dějiny od poloviny 20. st. do současnosti	VDO – Listina práv a svobod, Charta 77
vysvětlí příčiny a důsledky bipolárního světa	studená válka rozdělení světa do vojenských bloků		
uvede příklady střetávání obou bloků	válečná ohniska		
uvědomí si nutnost respektovat identitu druhých	rozpad koloniálního systému apartheid		
pochopí nutnost postupného rozpadu tzv. východního bloku	krize SSSR a tzv. perestrojka obnova demokracie ve východní Evropě		EV – zásahy do přírodních poměrů
seznámí se s vnitřní situací v naší republice v roce 1989, s vývojem v 90. letech	„sametová revoluce“ vznik ČR		
	shrnutí		

Občanská výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Organizační, obsahové a časové vymezení

Předmět občanská výuka se vyučuje v primě, sekundě a tercii jednu hodinu týdně, v kvartě dvě hodiny týdně. Zahrnuje následující vzdělávací oblasti a obory:

- Člověk a společnost (Výchova k občanství)
- Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví)
- Člověk a svět práce

Nejbližší má ke vzdělávacím oborům dějepis (nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury, moderní doba, rozdělený a integrující se svět), biologie (biologie člověka, zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, hodnota a podpora zdraví) a zeměpisu (regiony světa, společenské a hospodářské prostředí, Česká republika).

Výuka bude probíhat ve specializované multimediální učebně s interaktivní tabulí, dále v Euroklubu a mimo školu.

Průřezová témata

- OSV (sociální rozvoj, osobnostní rozvoj, morální rozvoj)
- VDO (občan, občanská společnost a škola, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)
- EGS (Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané)
- MKV (kulturní difference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity)
- EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí)
- MDV (tvorba mediálního sdělení, fungování a vliv medií ve společnosti, práce v realizačním týmu)

Metody a formy práce

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí - skupinové vyučování, diskuse, výklad, reprodukce textu, samostatná práce, soutěže, testy, dramatizace, projekty, PC, interaktivní výuka, video, beseda, dotazníky, interview

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozují z nich závěry

Postup:

- vedení žáků k ověřování důsledků
- poskytování metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci
- zadávání úkolů způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence k řešení problémů

- žáci tvořivě přistupují k řešení problému, umí vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a umí nalézt řešení
- žáci umí kriticky myslet a jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Postup

- kladení otevřených otázek
- volný přístup k pomůckám

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci umí využívat ke komunikaci vhodné technologie

Postup

- zájem o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vedení žáků k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu

- podněcování žáků k argumentaci
- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- žáci umí spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají,
- žáci upevňují dobré mezilidské vztahy
- žáci umí hodnotit svoji práci i práci ostatních

Postup

- hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti

Kompetence občanské

- žáci znají legislativu a obecné morální zákony a dodržují je
- žáci respektují názory ostatních
- žáci si formují volní a charakterové rysy
- žáci se zodpovědně rozhodují podle dané situace

Postup

- vyžadování dodržování pravidel slušného chování
- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Postup

- dodávání sebedůvěry
- napomáhání podle potřeby při cestě ke správnému řešení
- vedení ke správnému způsobu používání techniky a vybavení

Prima

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
-žáci budou seznámeni se školním řádem, chodem školy	školní docházka, pravidla školního života, školní řád, metody učení, žákovská samospráva	Život ve škole	Úvodní adaptační kurz /OSV
-umí se orientovat v kalendáři, zná letopočty -umí vysvětlit původ a způsoby dodržování svátků -uvádí příklady pořekadel a přísloví	kulturní život - kalendář, letopočty, svátky, přísloví a pořekadla	Člověk v rytmu času	Projekt – Náš kalendář
-uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace	zásady lidského soužití, pravidla chování, první dojem, pozdrav, představování, tykání a vykání	Člověk a kultura	Projekt: Interaktivní výuka – Základy společenského chování
-přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství, vysvětlí role členů rodiny a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu rodinného prostředí	postavení rodiny v dnešní společnosti, typy rodiny, rodokmen, manželství, biologická funkce rodiny, výchovná funkce rodiny	Rodinný život	Projekt – Rodokmen /OSV
- vysvětlí pojem domova z hlediska své přináležitosti k rodině, obci, regionu, vlasti - uvede příklady prvků, které člověku pomáhají vytvořit si osobní vztah ke svému domovu a jeho okolí	domov, vztah k obci, státní správa, samospráva, obecní úřad, zastupitelstvo,	Domov je tam	Projekt: Týden Kraje Vysočina – cestovní kancelář /VDO
-objasní účel důležitých symbolů našeho státu, rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu, rozlišuje nejčastější typy a formy státu, rozlišuje jednotlivé složky státní moci	odlišnost života v regionech, vlastenectví, český jazyk, cizí jazyky, používání státních symbolů, státní svátky, typy státní moci	Má vlast	Český jazyk, cizí jazyky, VDO, EGS
-dokáže jmenovat významné mezníky českých dějin, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, naši prezidenti	od pravěku až k prvním Přemyslovcům, od Lucemburků po 20. století, prezidenti, Praha	Z historie	Dějepis
-přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, je schopen pracovat s ÚPD	lidská práva – úvod do problematiky, Úmluva o právech dítěte	Miniúvod do lidských práv	Projekt Dny lidských práv / D, Z OSV, VDO, MV
-dokáže vysvětlit podstatu evropské integrace, dokáže	základní zdroje informací o EU, evropské kulturní	Mezinárodní vztahy	Projekt Týden Evropy / Z, D, Čj, Vv, Hv

pracovat se základními zdroji informací o EU, je schopen se zamyslet nad společnými evropskými kulturními hodnotami	hodnoty ve starých mýtech		EGS,VDO, MV
- dokáže charakterizovat činnost městské policie, ví, kam se obrátit v případě potřeby	úloha městské policie, dětská krizová centra, linky důvěry, bezpečnost dětí, kde hledat pomoc	Člověk ve společnosti	Společný projekt Městské policie a Gymnázia v Chotěboři / OSV,VDO

Sekunda

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
-kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění, - rozumí pojmu slovní a mimoslovní komunikace	socializace, sociální skupina, komunikace, hromadné sdělovací prostředky	Život mezi lidmi	Český jazyk, MV
-uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích - dokáže posoudit rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice, jmenuje základní památky naší historie i současnosti	stolování, chování u stolu, chutě jednotlivých národů kultura, antropologie, etnografie, druhy umění, judaismus, křesťanství, polyteismus, přírodní a kulturní památky, architektonické styly	Člověk a kultura	Projekt: Interaktivní výuka – Základy společenského chování Projekt – Den židovské kultury
-rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, -dodržuje zásady hospodárnosti, objasní vlastní způsob zacházení s penězi	potřeby, statky, služby, peníze, majetek, životní úroveň	Majetek v našem životě	Člověk a svět práce Finanční gramotnost
- porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR, objasní výhody demokratického způsobu řízení státu, vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech	stát, znaky státu, demokracie, volby, volební právo, možnost zapojení do veřejného života	Řízení společnosti	VDO
-uvede některé mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR	OSN, NATO, národnostní menšiny, předsudky	Svět kolem nás	VDO, EGS, MV
- vede k poznání a pochopení života a díla významných českých osobností, které se	symboly EU, české osobnosti mezinárodního významu		Projekt Týden Evropy / Z, D, Čj, Vv, Hv EGS,VDO, MV

zapsaly do podvědomí Evropy, prohlubuje základní vědomosti o symbolech EU - vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod -projevuje odpovědný vztah k sobě samému, podílí se na programech podpory zdraví v rámci obce	charakteristika lidských práv, VDLP, porušování lidských práv bezpečnost silničního provozu	Lidská práva Dodržování pravidel bezpečnosti	Projekt Dny lidských práv / D, Z OSV,VDO,MV Společný projekt Městské policie a Gymnázia v Chotěboři / OSV,VDO
--	---	--	---

Tercie

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti pozitivně ovlivnit jeho rozhodování i kvalitu života - využívá osvojené relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, vyloží podstatu fungování trhu - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR, rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, rozpozná protiprávní jednání - dokáže pojmenovat skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání,	rozdíly mezi lidmi, osobnost, představy o budoucnosti, sebepojetí, temperament, charakter, motivy, vloh, inteligence, kreativita smyslové poznání skutečnosti, rozumové poznávání skutečnosti, paměť, zapomínání, pozornost, hra, učení, práce, city asertivita, stres, relaxace výrobní a nevýrobní odvětví, trh, nabídka, poptávka, cena morální a právní normy, právní vztah, Ústava ČR, soustava soudů, ombudsman, politické spektrum v ČR nebezpečné situace, skupina vrstevníků a násilí, šikana, domácí násilí, ochrana	Osobnost Psychické procesy a stavy Člověk v sociálních vztazích Hospodaření Právní minimum Osobní bezpečí	Výchova ke zdraví / Bi Člověk a svět práce Výchova ke zdraví / Bi Výchova ke zdraví / Bi Člověk a svět práce, Finanční gramotnost VDO Projekt Městské policie Chotěboř – Právo pro každý den Společný projekt Městské policie a Gymnázia v Chotěboři /

komunikace se službami odborné pomoci	majetku, občan a právo		OSV,VDO Výchova ke zdraví
- přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	kategorie lidských práv, Listina základních práv a svobod	Základní práva a svobody	Projekt Dny lidských práv / D, Z OSV,VDO,MV
- dokáže vytvořit časovou přímku a správně na ni zařadit chronologicky jednotlivé události, je schopen prezentovat jednotlivou členskou zemi EU	časová přímka významných historických událostí souvisejících s evropskou integrací, prezentace jednotlivých členských zemí	Evropa a svět nás zajímá	Projekt Týden Evropy / Z, D, Čj, Vv, Hv EGS,VDO, MV
-uplatňuje vhodné způsoby chování v různých životních situacích	společenské, slavnostní a oficiální příležitosti, návštěva kulturních a společenských akcí	Člověk ve společnosti	Projekt: Interaktivní výuka – Základy společenského chování

Kvarta

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování, rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	násilí v sexualitě, orgány právní ochrany, odpovědnost za škodu, přestupky a správní řízení, trestní právo	Občan a právo	Společný projekt Městské policie a Gymnázia v Chotěboři / OSV,VDO
- analyzuje hlavní rysy rodiny v minulosti a vyvodí odlišnosti od současného pojetí rodiny, uvědomí si a posoudí kvality rodičů a jejich předpoklady pro výchovu dětí	vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity, problémy současné rodiny	Rodina a zákony	VDO
- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy, využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání, prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	trh práce, volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání, podnikání	Pracovní poměr, životní plány	Člověk a svět práce Finanční gramotnost Návštěva Úřadu práce
- podporuje pozitivní vztahy	kamarádství, přátelství,	Sexuální výchova	Bi, OSV

jako jsou přátelství, různé podoby lásky, partnerské vztahy, vztahy manželské a rodičovské, chápe etické normy v oblasti sexuálního chování, posoudí vlastní předpoklady pro partnerské vztahy	láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství		
- účastník silničního provozu - chodec, jezdec, pasažér v autě	bezpečnost silničního provozu	Dopravní výchova	
- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod	Charta základních práv EU	Lidská práva	Projekt Dny lidských práv / D, Z OSV, VDO, MV, EGS, MV
- chápe smysl institucí EU, je schopen rozvíjet schopnost racionálně uvažovat a vést smysluplnou diskusi na předem stanovené téma	Instituce EU, modelové zasedání Evropské rady	Jsme Evropané	Projekt Týden Evropy / Z, D, Čj, Vv, Hv EGS, VDO, MV, MV
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, seznámí se s dalšími pravidly společenského chování	cestování v dopravních prostředcích, společenské prohrašky, společenská konverzace	Člověk ve společnosti	Projekt: Interaktivní výuka – Základy společenského chování

Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Organizační, obsahové a časové vymezení

Předmět fyzika je vyučován v primě 1 hodinu týdně + 1 hodinu týdně cvičení, v sekundě, tercii a kvartě dvě hodiny týdně, z toho minimálně 4 hodiny budou věnovány cvičení. Na všechna cvičení se bude třída dělit. Obsahově zahrnuje vzdělávací oblasti Člověk a příroda (vzdělávací obor Fyzika - 7,5 hodiny) a Člověk a svět práce (vzdělávací obor Práce s laboratorní technikou – 0,5 hodiny). Úzce souvisí s *matematikou* (početní operace, rovnice, výrazy, vyjádření neznámé ze vzorce) a s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda: *chemií* (skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie, jaderné reakce, radioaktivita), *biologií* (světelná energie - fotosyntéza, optika - zrak, zvuk - sluch, přenos elektromagnetických signálů, srdce – kardiostimulátor) a *zeměpisem* (magnetické póly Země, GPS, kompas, sluneční soustava)

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí, k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- vede k vytváření a ověřování hypotéz, k práci s různými informačními zdroji a k využití informačních a komunikačních technologií
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- učí vybrat a prakticky použít vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů; zpracovat protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformulovat v něm závěry, k nimž dospěl

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- práce s interaktivní tabulí a interaktivními učebnicemi
- skupinová práce
- laboratorní práce s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel
- referáty na zadané téma s využitím internetu, počítače, prezentační techniky
- exkurze
- samostatné pozorování
- olympiády, soutěže
- krátkodobé projekty

Předmětem prolínají průřezová témata:

- rozvíjení kritického myšlení, navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupracovat (VDO)
- rozvíjení dovedností a schopností (OSV)
- posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie, klady a zápory jaderné energetiky (EV)
- komunikace a kooperace, kritické čtení (MDV)
- evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi, výroba a potřeba energie v globálním měřítku, udržitelný rozvoj (EGS)
- vzájemné respektování (MKV)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky :

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k používání odborné terminologie
- k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového a inkluzivního vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- učitel vede žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Prima

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
-rozlišuje látku a těleso, dovede uvést příklady látek a těles -popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou a vlastnosti, kterými se od sebe liší -uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	Vlastnosti látek	Těleso a látka	
-ovládá značky a jednotky základních veličin -vyjádří hodnotu veličiny a přiřadí jednotku	Fyzikální veličiny	Veličiny a jejich měření	M-převody jednotek, převodní vztahy
-změří délku tělesa, výsledek zapsat a vyjádřit v různých jednotkách	Měření délky		M-převody jednotek, převodní vztahy
-změří hmotnost pevných a kapalných těles na sklonných a rovnoramenných vahách a výsledek zapiše ve vhodné jednotce	Měření hmotnosti		M-převody jednotek, desetinná čísla
-změří časový úsek pomocí stopek a orientuje se na ciferníku hodin	Měření času		
-zná a umí převádět jednotky rychlosti, provádí výpočty rychlosti, dráhy a času rovnoměrného pohybu	Měření rychlosti		M-jednoduché výpočty
-změří objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce a umí zapsat výsledek	Objem a jeho měření		
-předpoví, zda se délka či objem tělesa při změně teploty zvětší nebo zmenší	Roztažnost těles a látek		
-změří teplotu pomocí teploměrů, určí rozdíl teplot z naměřených hodnot	Měření teploty		
-z hmotnosti a objemu vypočítá hustotu, s porozuměním používá vztah	Hustota a její měření		M-jednoduché výpočty

$\rho = m/V$, měří hustotou, pracuje s tabulkami -změří sílu siloměrem a umí zapsat výsledek -správně používá pojem atom, molekula, iont; má představu o tom, z čeho se skládá atom -podle počtu protonů a elektronů v částici pozná, zda jde o kladný či záporný iont -na základě znalosti druhu náboje rozhodne, zda se budou dvě tělesa elektricky přitahovat či odpuzovat -ověří, jestli na těleso působí elektrická síla a zda v jeho okolí existuje elektrické pole -zná základní pravidla ochrany před bleskem -zjistí, zda na těleso působí magnetická síla -dokáže popsat využití magnetické síly v praktických situacích -ověří existenci magnetického pole -u konkrétního magnetu dokáže pokusně určit druh pólu a graficky znázornit indukční čáry -zná způsoby využití magnetického pole Země k orientaci v terénu -pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud -objasní účinky elektrického proudu (tepelné, světelné, pohybové) -rozliší pokusně vodič od izolantu -správně sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod podle schématu -dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními, objasní nebezpečí vzniku zkratu a popíše možnosti ochrany před zkratem -popíše magnetické účinky elektrického proudu a fungování elektromagnetu	Síla a její měření Elektrování, model atomu Magnetické vlastnosti látek, magnetické pole Elektrický obvod, pravidla bezpečnosti při zacházení s el. zařízeními Magnetické vlastnosti elektrického proudu, elektromagnet	Elektrické vlastnosti látek Magnetismus Elektrický obvod	Ch- návaznost v sekundě -atomy, ionty, prvky, chemická vazba OSV-práce s bužolou, orientace na mapě EGS – šetření el. energií (žárovka zářivka)
--	--	---	---

Sekunda

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
-rozhodne, zda je dané těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu -změří dráhu uraženou tělesem a odpovídající čas -znázorní grafem závislost dráhy rovnoměrného pohybu na čase a určí z něj k danému času dráhu a naopak -určí průměrnou rychlost z dráhy uražené tělesem za určitý čas -používá s porozuměním vztah $v=s/t$ pro rychlost rovnoměrného pohybu tělesa při řešení úloh -rozpozná, zda na dané těleso působí síla a porovná podle velikosti dvě působící síly -změří sílu siloměrem -rozeznává jednotlivé druhy sil -užívá s porozuměním vztah mezi gravitační silou působící na těleso a hmotností tělesa $F=m \cdot g$ při řešení jednoduchých úloh -změří třecí sílu -užívá s porozuměním poznatek, že třecí síla závisí na druhu materiálu a drsnosti třecích ploch, ale nikoli na jejich obsahu -navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly -určí výpočtem i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů -určí pokusně těžiště tělesa a pro praktické situace využívá fakt, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese -využívá Newtonovy zákony k vysvětlení nebo předvídání	pohyb a klid tělesa, jejich relativnost dráha a čas okamžitá a průměrná rychlost rovnoměrného pohybu síla působící na těleso gravitační síla, gravitační pole třecí síla skládání sil výslednice sil těžiště tělesa Newtonovy pohybové zákony	Pohyb a síla	M - přímá a nepřímá úměrnost Z - sluneční soustava, vliv Měsíce, slapové jevy M-jednoduché výpočty OSV – bezpečnost silničního provozu M – grafické sčítání a odčítání úseček EV- silniční doprava – rozložení nákladu – škody na komunikacích OSV – bezpečnost silničního provozu –

změn pohybu tělesa při působení sil -využívá poznatky o podmínkách rovnovážné polohy na páce a pevné kladce pro vysvětlení praktických situací - v jednoduchých případech určí velikost a směr působící tlakové síly -užívá s porozuměním vztah mezi tlakem, takovou silou a obsahem plochy na níž síla působí -užívá Pascalův zákon k vysvětlení funkce hydraulických zařízení -vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a s porozuměním používá vztah $p=h \rho g$ k řešení problémů a úloh -objasní vznik vztlakové síly a určí její velikost a směr v konkrétní situaci -porovnáním vztlakové a gravitační síly dokáže předpovědět, zda se těleso v kapalině potopí, zda se v ní bude vznášet nebo bude plovat - vysvětlí vznik atmosférického tlaku, změří ho a určí tlak plynu v uzavřené nádobě - rozpozná ve svém okolí různé zdroje světla - rozliší mezi zdrojem světla a tělesem, které světlo pouze odráží - využívá poznatku, že se světlo šíří přímočaře, objasní vznik stínu - vyhledá hodnotu rychlosti světla v tabulkách pro vakuum a pro další optická prostředí - využívá zákona odrazu světla na rozhraní dvou	(první,druhý a třetí) otáčivé účinky síly páka pevná kladka tlaková síla tlak Pascalův zákon hydrostatický tlak vztlaková síla působící na tělesa v kapalině plování, vznášení se a potápění těles v kapalině atmosférický tlak tlak plynu v uzavřené nádobě světlo, zdroj světla přímočaré šíření světla rychlost světla odraz světelného paprsku zrcadla	Mechanické vlastnosti kapalin a plynů Světelné jevy	setrvačnost – bezpečnostní pásy EV – železniční – silniční doprava, přetěžování kamiónů – škody na komunikacích OSV – záchrana tonoucího Z – atmosféra Země EV- předpověď počasí EV- znečištění ovzduší, exhalace EGS – využití zrcadel v alternativních zdrojích
--	--	---	--

optických prostředí k nalezení obrazu v rovinném zrcadle - pokusně určí rozdíl mezi dutým a vypuklým zrcadlem a dokáže uvést příklad jejich využití v praxi - najde pokusně ohnisko dutého zrcadla - rozhodne na základě znalostí o rychlostech světla ve dvou prostředích, zda se světlo při přechodu z jednoho prostředí do druhého bude lámat ke kolmici nebo od kolmice - rozliší pokusně spojku a rozptylku, najde pokusně ohnisko tenké spojky a určí její ohniskovou vzdálenost - dokáže popsat, z čeho jsou složeny jednoduché optické přístroje a jak se využívají v běžném životě - porozumí pojům krátkozrakost a dalekozrakost, způsobu nápravy těchto očních vad brýlemi - pokusně objasní rozklad bílého světla optickým hranolem, vysvětlí vznik duhy v přírodě	lom světla na optickém rozhraní optické čočky rozklad světla		energie- sluneční elektrárny
--	---	--	-------------------------------------

Tercie

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
-rozumí pojmu mechanická práce a výkon, dokáže určit, kdy těleso ve fyzice práci koná, s porozuměním používá vztah $W=F \cdot s$ a $P=W/t$ při řešení problémů a úloh -z vykonané práce určí v jednoduchých případech změnu polohové a pohybové energie, je schopen porovnat pohybové energie těles na základě jejich rychlostí a hmotností -využívá poznatky o podmínkách rovnovážné polohy na páce a pevné kladce pro vysvětlení	Práce, výkon, energie Polohová a pohybová energie Jednoduché stroje	Práce a energie	

praktických situací - vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty - rozpozná v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, tepelným zářením) - dokáže určit teplo přijaté a odevzdané tělesem, zná-li hmotnost, měrnou tepelnou kapacitu a změnu teploty tělesa (bez změny skupenství) - rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a bude schopen uvést praktický příklad (tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace a desublimace) - popíše kmitavý pohyb a určí jeho charakteristiky (perioda, frekvence, amplituda) - charakterizuje vlnění, rozliší příčné a podélné vlnění, určí vlnovou délku - určí, co je v jeho okolí zdrojem zvuku, pozná, že k šíření zvuku je nezbytnou podmínkou látkové prostředí - chápe odraz zvuku jako odraz zvukového vzruchu od překážky a dovede objasnit vznik ozvěny - využívá s porozuměním poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se zvuk šíří - zjistí, že výška tónu je tím větší, čím větší je jeho kmitočet - rozumí pojmu hlasitost zvuku a má představu, jak hlasité jsou různé zdroje zvuku v jeho okolí - určí možnosti, jak omezit nepříznivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka - změří elektrický proud	Vnitřní energie tělesa, tepelná výměna Kalorimetrická rovnice Změny skupenství Kmitavý pohyb Vlnění Zvuk Elektrický proud	Tepelné jevy Zvukové jevy Elektrický proud	EGS- tepelná izolace- - šetření energií EGS-globální oteplování Země-skleníkový efekt EV – nadměrná hladina zvuku OSV – bezpečné
--	--	---	--

ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem - používá s porozuměním Ohmův zákon pro kovy v úlohách ($A = U/I$) - pochopí, že odpor vodiče se zvětšuje s rostoucí délkou a teplotou vodiče, zmenšuje se se zvětšujícím se obsahem jeho průřezu a souvisí s materiálem, ze kterého je vodič vyroben - správně sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod podle schématu - k jednotlivým spotřebičům volí vhodný zdroj napětí - odliší zapojení spotřebičů v obvodu za sebou a vedle sebe a určí výsledné elektrické napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů - dokáže popsat způsob výroby a přenosu elektrické energie - popíše některé nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie v elektrárnách na životní prostředí - vysvětlí způsob fungování elektrických spotřebičů	Ohmův zákon, odpor vodiče Zapojování rezistorů Elektrická energie		zacházení s elektrospotřebiči, první pomoc při úrazu el. proudem EGS – alternativní zdroje energie
--	--	--	--

Kvarta

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
- vysvětlí vzájemné působení magnetického pole a vodiče s proudem - ověří pokusem, na čem závisí velikost indukovaného napětí v cívce a objasní vznik střídavého proudu - rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu - popíše funkci transformátoru a jeho využití při přenosu elektrické energie	Elektromagnetická indukce Střídavý proud Transformátory	Elektrodynamika	OSV – bezpečné zacházení s elektrospotřebiči, první pomoc při úrazu el. proudem

- objasní využití elektromagnetického vlnění v praktickém životě	Elektromagnetické vlnění		
- vysvětlí, co je polovodič - rozliší vlastní a dva typy příměsových polovodičů	Polovodiče	Elektrický proud v polovodičích	
- objasní PN přechod a funkci polovodičové diody - má přehled o použití polovodičových součástek v praxi	Polovodičové součástky		
- zná složení atomu a historii vzniku současného modelu atomu - vysvětlí, jak se štěpí atomové jádro, co je řetězová reakce a popíše, na jakém principu funguje jaderný reaktor - porozumí jak je zajištěn bezpečný provoz v jaderné elektrárně - dokáže popsat nepříznivý vliv radioaktivního a ultrafialového záření na lidský organismus	Modely atomu Jaderná reakce	Atomy a záření	EGS – jaderná energie- výhody a nevýhody, vliv na životní prostředí
- má představu, jaké děje se odehrávají na Slunci - popíše hlavní součásti Sluneční soustavy (planety, měsíce, planetky, komety) - odliší planetu a hvězdu - zná Keplerovy zákony jako nástroj popisu pohybu vesmírných těles - pozná základní souhvězdí, má představu o vzniku a vývoji hvězd	Sluneční soustava	Astronomie	EGS – planeta Země jako součást vesmíru
- má představu o oborech, historii a vývojových tendencích fyziky	Vývoj fyziky	Vývoj fyziky	

Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsahově zahrnuje vzdělávací oblast Člověk a příroda. Realizuje se obsah vzdělávacího oboru Chemie RVP ZV a RVP GV a část tématického okruhu Práce s laboratorní technikou ze vzdělávacího oblasti Člověk a svět práce z RVP ZV. Toto téma prolíná všemi ročníky a je zařazováno průběžně při vhodných příležitostech. Ochrana člověka za mimořádných událostí je v chemii realizována tématem Havárie s únikem nebezpečných látek.

Chemie je vyučována v sekundě, tercii a kvartě po dvou hodinách týdně, v sekundě je jedna hodina dělená. Toto rozdělení umožňuje ve větší míře zařazovat praktické činnosti žáků, frontální a skupinovou práci. V dělených hodinách je realizováno 5 praktických cvičení za rok. V tercii a kvartě budou v každém ročníku realizovány alespoň 3 laboratorní cvičení. Náplň laboratorních cvičení je volena dle dostupnosti chemikálií a v souladu s předpisy bezpečnosti práce a laboratorním řádem.

Pro výuku je k dispozici odborná učebna chemie a chemická laboratoř. Laboratorní řád a požární poplachová směrnice je nedílným vybavením laboratoře, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka a vyučujícího závazné.

Ve vyučování chemii mají žáci získat představu o molekulové stavbě látek a základních chemických, fyzikálně-chemických a biochemických dějích. Důraz je kladen na souvislosti s ostatními přírodovědnými předměty a na zásadní vliv chemických dějů na životní prostředí.

Žák je veden k tomu, aby zejména

- rozuměl základním typům chemických reakcí a znal jejich postavení v přírodě a v každodenním životě,
- využíval matematický aparát k základním chemickým výpočtům
- aplikoval své znalosti při provádění laboratorních cvičení a v praktických situacích
- při provádění laboratorních cvičení účinně spolupracoval ve skupině.

Realizují se tématické okruhy průřezových témat:

- **Osobnostní a sociální výchova /OSV/** – toto téma se nejlépe uplatňuje v laboratorních cvičeních a při práci ve skupinách. Žák se musí při činnostech tohoto druhu umět ovládat, spolupracovat se spolužákem, podřídit se tomu, kdo má větší znalosti a schopnosti. Získává dovednosti pro řešení konfliktů, učí se kompromisu. Učí se hodnotit pomoc a spolupráci, uvědomuje si různost názorů a přístup k řešení problémů různým způsobem. Důraz je kladen na zodpovědnost každého jedince za své zdraví.
- **Environmentální výchova /ENV/** – téma se dotýká problematiky ochrany životního prostředí z pohledu lidských aktivit a základních podmínek života. Učivo chemie nachází v tomto tématu široké uplatnění: voda, vzduch, oxidy, hnojiva, halogenderiváty, paliva, plasty, chemické výroby.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech /VMEGS/** – toto téma se opět týká problematiky ochrany životního prostředí tentokrát z celosvětového pohledu. Uplatníme v učivu: voda, vzduch /zdroje znečištění, ozonová vrstva/, oxidy /skleníkový efekt, vznik kyselých dešťů/, halogenderiváty /freony, ozonová vrstva/, paliva /obnovitelné a neobnovitelné zdroje, výfukové plyny, produkty hoření paliv, ropné havárie/, plasty /likvidace/, chemické výroby / havárie s únikem jedovatých látek/.
- **Mediální výchova /MV/** – při zadávání referátů, samostatných prací a problémových úloh jsou žáci vedeni k tomu, aby jako zdroje informací používali internet, různé encyklopedie, tisk, technické časopisy a aby uměli prezentovat vlastní referát před třídou.

Výchovně vzdělávací strategie

Výchovně vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí vycházejí ze strategií popsaných na úrovni školy. Z nich jsou v chemii nejčastěji využívány následující:

Kompetence k učení-učitel

- Vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlením
- Dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat své závěry na základě pozorování a pokusů
- Vede žáky k používání správné chemické symboliky a terminologie
- Motivuje žáky k učení praktickými ukázkami daného učiva
- Klade důraz na mezipředmětové vztahy
- Vede žáky k používání odborné literatury
- Vede žáky k prezentaci své práce /referáty,../

Kompetence k řešení problémů-učitel

- Zadává chemické úlohy a problémy k samostatné práci tak ke spolupráci ve skupině
- Vede žáky k využívání chemické symboliky ke zjednodušení problému
- Upozorňuje žáky na chyby, kterých se mohou dopustit a vede je k vyloučení chyby např. posouzením reálnosti výsledku
- Směřuje žáky ke správným zdrojům informací potřebných k řešení problémů, abstraktnímu a logickému myšlení, práci s literaturou, internetem...
- Klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní-učitel

- Vede žáky k souvislému a správně strukturovanému projevu
- Vyžaduje používání přesné terminologie při komentování vlastních úvah a při práci
- Rozvíjí dovednost žáků prezentovat vlastní práci, např. referáty
- Podněcuje žáky ke smysluplné diskusi

Kompetence sociální a personální –učitel

- Vede žáky k samostatnosti při plnění zadaných úkolů, svědomitosti, zodpovědnosti a soustavné práci
- Vyžaduje dodržování stanovených pravidel /dodržování laboratorního řádu, způsob zápisu úloh a protokolů/

- Uplatňuje individuální přístup k žákům-věnuje se jak žákům mimořádně nadaným, tak i prospěchově slabším
- Využívá skupinovou práci nejen v praktických a laboratorních cvičeních ale i v hodinách
- Při práci s nebezpečnými chemickými látkami vede žáky k ochraně zdraví

Kompetence občanské-učitel

- Vede žáky k odmítavému postoji k drogám a návykovým látkám
- Předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- Podporuje diskusi, která je v souvislostech s aktuálními problémy-klady a zápory chemických látek, chemického průmyslu v dopadu na zdraví a životní prostředí
- Vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích /přivolat pomoc a poskytnout první pomoc/

Kompetence pracovní-učitel

- Upozorňuje a kontroluje žáky při dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce v chemické laboratoři
- Vede žáky k ovládnutí laboratorní techniky v chemické laboratoři
- Zařazuje práce s technikou, materiály a stavebnicemi různých modelů
- Při práci ve skupinách jsou žáci vedeni ke společnému hledání řešení problému

Sekunda

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
• Dokáže vysvětlit, co chemie zkoumá a jaké metody používá • Pojmenuje nejčastěji používané sklo • Pracuje bezpečně s vybranými látkami • Ovládá základní pravidla bezpečného chování v chemii • Určí společné a rozdílné vlastnosti látek • Rozpozná přeměny	• Chemie jako přírodní věda • Chemická laboratoř, pomůcky, sklo • Zásady bezpečné práce • Nebezpečné látky a přípravky, R-věty, S-věty, obrázkové symboly na přípravcích v domácnosti • Alchymie • Vlastnosti látek • Mimořádné události, havárie chem. provozů,	Pozorování, pokus, bezpečnost práce	Člověk a svět práce okruh Práce s laboratorní technikou OSV – zodpovědnost za své zdraví, pomoc zraněným lidem F – látka, těleso 0ČZMU

skupenství látek • Rozlišuje směsi a chemické látky • Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení • Vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek • Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi • Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití • Uvede a zhodnotí příklady znečišťování vody a vzduchu	úniky nebezpečných látek • Směsi stejnorodé /roztoky/ a různorodé • Typy různorodých směsí • Roztoky – rozpouštědlo a rozpuštěná látka • Rozpustnost, rychlost rozpouštění • Hmotnostní zlomek a koncentrace složky roztoku • Oddělování složek ze směsí stejnorodých a různorodých • Voda – hydrosféra, oběh vody, čistota vody, způsoby získávání pitné vody • Vzduch – složení, smog, čistota ovzduší • Hoření látek na vzduchu, hašení plamene	Směsi	Environmentální výchova okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí /voda, vzduch – základní podmínky života/ VMEGS- čistota vody a vzduchu jako globální program lidstva, Dotace EU na projekty ochrany a čištění vody a ovzduší F,Z,Bi - voda, vzduch
• Používá pojmy atom, molekula, prvek, sloučenina, směs ve správných souvislostech • Používá vybrané názvy a značky prvků • Orientuje se v periodické tabulce prvků • Dokáže vysvětlit vznik iontů a iontových sloučenin, vznik chemické vazby na základě rozdílů elektronegativity a stavby krystalu	• Atom, prvek, molekula, sloučenina, kation, anion • Atomové jádro- protony, neutrony • Elektronový obal- elektrony, valenční elektrony • Protonové, nukleonové, neutronové číslo • Rozdělení prvků, obecné vlastnosti • Kovy, slitiny • Nekovy, polokovy • Chemická vazba • Periodická soustava prvků	Částicové složení látek a chemické prvky	MV- vyhledávání informací o nových objevech v mikrosvětě OSV- odpovědnost jednotlivce za práci s prvky a sloučeninami ohrožujícími zdraví a ŽP ENV- nebezpečí poškození ŽP některými prvky a jejich sloučeninami /těžké kovy, baterie z mobilních telefonů, součástky PC v odpadu apod./
• Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, sulfidů a halogenidů • Vytvoří vzorce a názvy oxidů, halogenidů a sulfidů • Vysvětlí vznik skleníkového efektu	• Oxidy- oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a praktické použití vybraných oxidů • Halogenidy- oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti, praktický význam vybraných halogenidů • Sulfidy- názvosloví, nejznámější rudy, pyrit, galenit, sfalerit	Dvouprvkové sloučeniny	OSV- osobní zodpovědnost jedince za své zdraví /NaCl- hypertenze/ ENV- solení silnic, skleníkový efekt, kyselé deště MV- informace a názory v médiích k problematice solení vozovek, formulace vlastních názorů VMEGS- kamiony x železnice, projekty a dotace EU na snížení emisí
• Rozliší výchozí látky a produkty • Zapiše a upraví jednoduché stechiometrické rovnice	• Chemické reakce, rovnice • Zákon zachování hmotnosti	Chemické reakce	M-základní výpočty

• Zná zásady první pomoci při poleptání kyselinou nebo louhem • Vytvoří vzorce a názvy kyselin, hydroxidů • Vysvětlí pojem vodíkový a hydroxidový ion • Vysvětlí pojem indikátor • Umí objasnit princip neutralizace na základě disociace kyselin a hydroxidů	• Kyseliny, hydroxidy- vlastnosti, použití • Kyselost a zásaditost vodných roztoků • Neutralizace • Soli /bez hydrogensolí/	Kyseliny, hydroxidy a neutralizace	ENV- působení kyselých dešťů, nebezpečí havárií při výrobě, přepravě a skladování kyselin a louhů OSV- osobní zodpovědnost při práci se žíravými kyselinami a louhy
---	--	------------------------------------	---

Tercie

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
• Popíše vlastnosti a využití prakticky významných solí • Zapiše vzorce a názvy solí, včetně hydrogensolí • Objasní podstatu přechodné tvrdosti vody a krasových jevů	• Neutralizace • Rovnice, vznik solí • Soli, včetně hydrogensolí	Soli	ENV- hnojení, vliv na kvalitu půdy a vody
• Rozliší výchozí látky a produkty • Uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí • Přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu • Zapiše a upraví jednoduché chemické rovnice	• Látkové množství, molární hmotnost • Chemické rovnice a reakce, chemické slučování, rozklad, nahrazování, srážecí, exotermické, endotermické • Zákon zachování hmotnosti • Výpočty hmotnosti látek z rovnic • Rychlost chemické reakce	Průběh chemických reakcí	M-základní výpočty, přímá úměra
• Dokáže objasnit redoxní reakce na základě výměny elektronů a změny oxidačního čísla • Používá zkrácenou řadu reaktivity kovů k zápisu jednoduchých chemických reakcí rovnicemi, porovná prakticky reaktivitu některých kovů • Vysvětlí princip výroby železa ve vysoké peci, výroby oceli, hliníku • Objasní rozdíl mezi elektrolýzou a galvanickým článkem	• Oxidace, redukce • Redoxní vlastnosti kovů • Získávání kovů z rud • Výroba železa, oceli, hliníku • Chemické reakce jako zdroj elektřiny • Koroze • Redoxní vlastnosti halogenů	Redoxní reakce	ENV-význam sběru starého železa a ostatních kovů jako průmyslové suroviny -nebezpečný odpad- monočlánky -hospodářské ztráty způsobené korozí

• Uvede faktory ovlivňující korozi kovů a způsoby ochrany • Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi • Uvede základní frakce destilace ropy a jejich využití • Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • Vysvětlí škodlivost některých derivátů, zdravotní rizika a škodlivost životnímu prostředí • Dokáže vysvětlit princip polymerace a vznik makromolekul • Orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů	• Teplo a chemické reakce • Paliva • Uhlí • Ropa, zemní plyn • Zdroje energie, včetně obnovitelných • Organická chemie a její rozdělení • Vlastnosti atomu uhlíku • Alkany – methan, ethan, propan, butan • Alkeny – ethen • Alkyny – acetylen • Areny – benzen, naftalen, toluen • Halogenderiváty • Alkoholy • Karbonylové sloučeniny • Karboxylové kyseliny • Plasty a syntetická vlákna • Sacharidy • Tuky • Bílkoviny • Enzymy, vitaminy, hormony	Paliva, získávání energie Uhlovodíky Deriváty uhlovodíků Přírodní látky	OSV- vlastní zodpovědnost za bezpečnou práci s topnými plyny a palivy VMEGS, ENV- obnovitelné a neobnovitelné zdroje, výfukové plyny, produkty hoření paliv, ropné havárie MV- nebezpečí zneužití přírodního bohatství zemí třetího světa VMEGS- závislost světového hospodářství na těžbě ropy, ochrana provozů ropy a plynu před teroristickými útoky MV- informace o haváriích tankerů env – methan,skleníkový efekt, CNG, LPG nejekologičtější využívaná paliva OSV- osobní zodpovědnost při práci s deriváty /ředidla, rozpouštědla/ - nebezpečí vzniku závislosti /alkohol, ředidla/ ENV- znečišťování odpadních vod org. rozpoštědly a ředidly, ozonová vrstva-freony, recyklace plastů VMEGS- poškození ozonové vrstvy jako globální problém lidstva OSV- osobní zodpovědnost za svoji výživu
---	---	---	---

• Aplikuje rovnice látkové bilance na změny ve složení roztoků • Využívá odbornou terminologii při popisu a vysvětlování chemických dějů	• Základy chemické rovnováhy /Guldbergův-Waagův zákon chemické rovnováhy, zákon akce a reakce/ • Teorie kyselin a zásad /kyselina, zásada, amfoterní látka, neutralizace, hydrolýza solí, pH/		
---	--	--	--

Práce s laboratorní technikou (sekunda, tercie, kvarta)

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
• Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce, zformuluje závěry, ke kterým dospěl • Dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci • Vysvětlí, jak poskytnout první pomoc při úrazu v laboratoři • Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje a měřicí techniku pro konání pozorování, měření a experimentů • Vyhledá z dostupných informačních zdrojů všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci • Dovede pracovat s chemickými tabulkami • Seznámí se s pravidly činnosti IZS	• Základní laboratorní postupy a metody • Protokol o experimentu • Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky • Základy první pomoci při úrazu v laboratoři • Bezpečnost práce v chemické laboratoři	Práce s laboratorní technikou	Téma prolíná všemi ročníky a je zařazováno průběžně při vhodných příležitostech Člověk a svět práce okruh Práce s laboratorní technikou OSV, VDO, ENV

..

Biologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět :	Biologie
Hlavní vzdělávací oblast :	Člověk a příroda
Další vzdělávací oblasti:	Člověk a zdraví, člověk a svět práce, člověk a společnost
Průřezová témata:	Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova
Časové vymezení:	Prima - 2 hodiny týdně (z toho jedna dělená) Sekunda, Tercie, Kvarta - 2 hodiny týdně (z toho minimálně 4 hodiny dělené věnované praktickým cvičením)
Organizační formy výuky:	Frontální výuka (výklad, využití ICT pro prezentace, diapozitivy apod.), skupinová práce, práce v laboratoři a v terénu, tvorba a prezentací, samostatných prací a tematických úkolů, dlouhodobé projekty, projektová výuka, účast v soutěžích, přednášky, exkurze, pobyty v ekologických centrech a střediscích
Materiální podmínky výuky:	Učebna biologie vybavená multimediální technikou (počítač, dataprojektor, video, vizualizér, diaprojektor, zpětný projektor), možnost využití dalších učeben s ICT technikou Laboratoř biologie (mikroskopy, video a televizor), Příroda v okolí školy Sbírky biologie (obrazy, vycpaniny, sbírky hmyzu, ulit a lastur, semen a plodů, sbírka nerostů a hornin, odborná literatura)

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v oblasti Člověk a příroda směřuje k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod

poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování

- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Cílové zaměření předmětu

Vzdělávání v předmětu biologie v primě směřuje k:

- uvědomění si, že člověk je svou existencí závislý na přírodě a je její součástí;
- vnímání přírody a pochopení významu základních přírodních dějů;
- pochopení souvislostí a vztahů mezi organismy a neživou přírodou, mezi organismy navzájem v různých ekosystémech;
- osvojení základů systému rostlin a živočichů;
- uvědomění si nezbytnosti ochrany přírody a životního prostředí v souvislosti s globálními problémy světa;
- poznávání různých praktických opatření pro ochranu přírody a životního prostředí;
- používání získaných poznatků a dovedností v praxi;
- získání osobního vztahu k přírodě;
- uvědomění si významu lesních ekosystémů pro celou planetu
- pochopení významu vody pro život

Vzdělávání v předmětu biologie v sekundě směřuje k:

- Vzbuzení aktivního zájmu o pozorování a poznávání přírody;
- Pochopení přírodních zákonů a vztahů mezi organismy;
- Porozumění podstaty přírodních jevů a podmínkám existence života;
- Získání schopnosti orientace v základních ekologických problémech současnosti;
- Osvojení si znalostí a dovedností (tj posuzování přírodovědných dat, výsledků měření a zkoumání, práce s informacemi – jejich analyzování a vyhodnocování), které by přispěly k řešení problémů.;
- Uvědomění si vzájemné souvislosti vědních oborů a závislosti člověka na přírodě.;
- Vzbuzení zájmu o přírodu;
- Získání zájmu o aktivní ochranu přírody;
- Uvědomění si potřeby pečovat o vlastní zdraví;

Vzdělávání v předmětu biologie v tercii směřuje k:

- uvědomění si, že člověk je součástí přírody a je na ní existenčně závislý;
- vážit si života a zdraví svého i ostatních lidí
- pochopení významu jednotlivých složek zdravého životního stylu a na základě toho organizování svého denního režimu;
- získání zodpovědnosti k ochraně svého zdraví;
- dbát o zdravé životní prostředí;
- pochopení významu vhodného životního i pracovního prostředí;
- aktivní pomoc při vytváření zdravého a podnětného pracovního prostředí;
- znalost orgánových soustav, jejich stavby, funkce a významu pro život člověka;
- využívání osvojených poznatků a dovedností pro řešení problémů v praxi
- ovládání teoretických zásad první pomoci a praktických dovedností při jejím poskytování;

Vzdělávání v předmětu biologie v kvartě směřuje k:

- pochopení postupného rozvíjení poznání a jeho významu
- pochopení vzniku vesmíru, Země, základních podmínek života, základních přírodních principů a zákonů;
- uvědomění si základu koloběhu látek v přírodě v nerostech a horninách;
- pozorování přírodnin, odlišení nerostů a hornin podle charakteristických znaků;

- rozlišování charakteristických znaků hornin a jejich zařazování do základních skupin i bližší určování podle klíče;
- poznávání a určování místních a regionálních hornin;;
- rozlišování zvláštních vlastností a znaků minerálů, určování významných nerostů z místa a regionu;
- využívání osvojených poznatků a dovedností v praxi, např. vlastností půd, vyplývajících z charakteru matečných hornin
- poznávání vlivu těžby hornin v regionu a jejího vlivu na životní prostředí;
- vzbuzení zájmu o krásy živé i neživé přírody a odpovědnosti za její zachování

Vzdělávací oblasti související s výukou biologie

Jazyk a jazyková komunikace

Český jazyk a literatura

Komunikační a slohová výchova

Jazyková výchova

Matematika a její aplikace

Matematika a její aplikace

Závislosti, vztahy, práce s daty

Informační a komunikační technologie

Informační a komunikační technologie

Vyhledávání informací

Zpracování a využití informací

Člověk a společnost

Dějepis

Člověk v dějinách

Počátky lidské společnosti

Rozdělení a integrující se svět

Výchova k občanství

Člověk ve společnosti

Člověk jako jedinec

Člověk a příroda

Fyzika

- Látky a tělesa
- Mechanické vlastnosti tekutin
- Energie
- Zvukové děje
- Světelné děje
- Vesmír

Chemie

- Anorganické sloučeniny
- Organické sloučeniny
- Chemie a společnost

Přírodopis

- Obecná biologie a genetika
- Biologie hub
- Biologie rostlin
- Biologie živočichů
- Biologie člověka
- Neživá příroda
- Základy ekologie
- Praktické poznávání přírody

Zeměpis (Geografie)

- Přírodní obraz Země
- Regiony světa
- Životní prostředí
- Česká republika

Umění a kultura

Výtvarná výchova

- Rozvíjení smyslové citlivosti

Člověk a zdraví

Výchova ke zdraví

- Změny v životě člověka
- Zdravý způsob života
- Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
- Hodnota a podpora zdraví
- Osobnostní a sociální vývoj

Tělesná výchova

- Činnosti ovlivňující zdraví
- Zdravotní tělesná výchova

Člověk a svět práce

Člověk a svět práce

- Práce s drobným materiálem
- Pěstelské práce
- Práce s laboratorní technikou
- Využití digitálních technologií

Doplňující vzdělávací obory

Další cizí jazyk

Dramatická výchova

Průřezová témata - zkratky

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Osobnostní rozvoj

- OSV-1 Rozvoj schopností poznávání
- OSV-2 Sebepoznání a sebepojetí
- OSV-3 Seberegulace a sebeorganizace
- OSV-4 Psychohygiena
- OSV-5 Kreativita

Sociální rozvoj

- OSV-6 Poznávání lidí
- OSV-7 Mezilidské vztahy
- OSV-8 Komunikace
- OSV-9 Kooperace a kompetice

Morální rozvoj

- OSV-10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- OSV-11 Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana (VDO)

- VDO-1 Občanská společnost a škola
- VDO-2 Občan, občanská společnost a stát
- VDO-3 Formy participace občanů v politickém životě
- VDO-4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

- VMEGS-1 Evropa a svět nás zajímá
- VMEGS-2 Objevujeme Evropu a svět
- VMEGS-3 Jsme Evropané

Multikulturní výchova (MKV)

- MKV-1 Kulturní difference
- MKV-2 Lidské vztahy
- MKV-3 Etnický původ
- MKV-4 Multikulturalita
- MKV-5 Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova (ENV)

- ENV-1 Ekosystémy
- ENV-2 Základní podmínky života
- ENV-3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- ENV-4 Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova (MV)

Tematické okruhy receptivních činností:

- MV-1 kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- MV-2 interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- MV-3 stavba mediálních sdělení
- MV-4 vnímání autora mediálních sdělení
- MV-5 fungování a vliv médií ve společnosti

Tematické okruhy produktivních činností:

- MV-6 tvorba mediálního sdělení
- MV-7 práce v realizačním týmu

Prima

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Umí pozorovat přírodniny lupou; Dovede pracovat s mikroskopem; Chápe ekosystém jako přírodní společenstvo v závislosti (ve vztazích) na neživé přírodě; Chápe úlohu hub jako rozkladačů; Pozná smrtelně jedovaté druhy	Pozorování stavby květu lupou; Okvěti, kalich a koruna, vnitřní části květu; Pozorování preparátu pod mikroskopem; Části mikroskopu; Orgány, organismy; Přírodní společenstvo; Činitele neživé přírody (abiotické podmínky života); Ekosystém; Houby; rouškaté houby, parazitické houby; Rouškaté houby, parazitické	POZNÁVÁME PŘÍRODU LESNÍ SPOLEČENSTVA Rostliny a houby našich lesů	OSV-1,8,9 ENV-1,2 OSV-7 VMEGS -3

hub; Vysvětlí, jak probíhá fotosyntéza; Chápe význam fotosyntézy v ekosystému; Vysvětlí rozdíl ve výživě rostlin a hub; Popíše symbiózu houby a řasy u lišejníků; Vysvětlí význam čistoty vzduchu pro život; Chápe význam mechů pro přírodu; Pozná běžné druhy mechů, kapradin a zařadí je do systému rostlin; Chápe a vysvětlí důležitost ochrany lesů; Zná jehličnany naší přírody, jejich ekologické nároky Pozná oddenky, cibule, kořeny; Chápe význam ochrany rostlin; Zná základní druhy listnatých stromů; Zařadí modelové příklady bezobratlých a obratlovců do systému; Podle atlasu nebo klíče určí druhy živočichů. Zná ekologické potřeby lesních živočichů; Aktivně chrání volně žijící druhy; Rozumí vztahům v lesním ekosystému; Chápe význam lesů pro člověka a společnost z hlediska mimoprodukčních funkcí (voda, klid, prostředí pro rekreaci, pro zdraví člověka – pro pohyb, pro pobyt na čerstvém vzduchu,	houby; Nejznámější druhy jedovatých hub. Zásady sběru. Řasy; Stavba jednobuněčné rostliny – řasy; Lišejníky; význam lišejníků v přírodě; Bioindikátory čistoty ovzduší Mechy; stavba těla Významné druhy mechů; Stavba těla vyšších rostlin Přesličky, plavuně; Kapradingy Rostliny nahosemenné Rozmnožování nahosemenných; Rostliny krytosemenné; Byliny; vegetativní rozmnožování bylin Rozmnožování krytosemenných; Proč chráníme rostliny? Listnaté stromy Určování podle atlasů, klíčů; Lesní patra; Měkkýši Členovci; (pavoukovci – pavouci, sekáči, roztoči - koryši, mnohonožky, stonožky, hmyz) Obratlovci; (obojživelníci, plazi, ptáci, savci) Modelové příklady lesních živočichů; Ekologie, Etologie; Lesní patra; (kořenové, mechové, bylinné, keřové, stromové) Potravní řetězce; Potravní pyramida; Producenti (výrobci), konzumenti (spotřebitelé), destruenti (rozkladači) Predátoři (požírači), parazité (cizopasníci) Rozkladné řetězce; Humus Základní rozložení lesů na Zemi; Rozmanitost lesů ; Specializované lesy; Význam lesa pro život lidí, celou krajinu; Ochrana lesů;	Živočichové v lesích Vztahy živočichů a rostlin v lese Les jako celek	ENV-1,2,3 VMEGS -3 OSV-11 Fy: vzduch Ch: ch. látky Ov: zákony Čj: práce s literaturou ENV-1,3,4 ENV-1,3,4 Z: typy půd ENV-1,3,4 VMEGS-1,2 OSV-11 Ov: zákony
--	--	--	--

pro relaxaci Zná základní právní normy, chráníci lesy; Chápe základní fyzikální a chemické vlastnosti jako základní podmínky života ve vodních ekosystémech; Vysvětlí pojem společenstvo, ekosystém; Zná úlohu vodních rostlin jako producentů v ekosystému rybníka, břehové zeleně; Ví, co je fytoplankton Chápe význam řas; Zná nebezpečí toxických sinic; Zná běžné i chráněné vodní rostliny; Ví, co je zooplankton; Dokáže na modelových příkladech popsat stavbu mnohobuněčného organismu; Vysvětlí evoluci vnitřních orgánů u zástupců různých kmenů vodních živočichů; Popíše přizpůsobení těla a funkce orgánů těla živočichů vodnímu prostředí; Vysvětlí, proč jsou obojživelníci ohroženi znečištěním vodního prostředí; Zná příčiny znečištění vod a také opatření, vedoucí k jejich odstranění; Zná potravní vtahy ve vodních ekosystémech a vysvětlí, na čem závisí biologická rovnováha; Popíše mechanismy, podílející se na rozpadu matečné horniny a vzniku půdy. Charakterizuje společenstva luk, pastvin a polí, popíše čím se liší jednotlivé typy travních společenstev; Určí pomoci atlasu a klíče běžné druhy trav a obilnin. Zná příklady jednoděložných a dvouděložných rostlin; Zná význam mezí a rozptýlené zeleně; Popíše životní cyklus	Chráněná území; Fyzikální vlastnosti vody Chemické vlastnosti vody Význam vody pro život Společenstvo, ekosystém rybníka; Rostliny – producenti vodního ekosystému; Břehová zeleně; Vodní rostliny Řasy Sinice Prvoci (trepky, vířenky, měňavky) Žahavci (nezmar hnědý) Měkkýši (bahenka, okružák, plovatka; škeble) Kroužkovci (nitěnka, pijavky) Členovci (korýši, pavoukovci, hmyz) Obratlovci ;Ryby, přizpůsobení prostředí; Chov kapra. Další druhy ryb. Obojživelníci (skokani, ropuchy, kuňky, čolci) Plazi (užovky – porovnání se zmijí) Ptáci; Vodní ptáci a ptáci břehů, rákosin, močálů; Savci (ondatra, hryzec, vydra) Společenstvo rybníka Ekosystém rybníka; Abiotické podmínky, ovlivňující ekosystém rybníka; Vznik půdy v závislosti na matečné hornině; Půdotvorní činitelé. Kamenité stráně, skalní stepi, suché louky; Údolní nivy, vlhké louky; Pole, louky, meze; Trávy, kulturní trávy;Obilniny; Jednoděložné rostliny; stavba semen a klíčení Dvouděložné rostliny; Cizopasně houby Keře suchých stránek; Byliny; Jednoleté byliny;	VODA A JEJÍ OKOLÍ Vlastnosti vodního prostředí Rybník Rostliny rybníka a jeho okolí Živočichové rybníka Rybník jako celek LOUKY, PASTVINY A POLE Rostliny travních společenstev	ENV-1,2 Ch: voda Fy: voda ENV-1 ENV-1,2 Ch: nebezpečné látky ENV-3,4 OSV-11 Ch: znečištění vod ENV-1 Fy: teplota, světlo ENV-1 Z: přírodní krajiny ENV-3,4 OSV-11
--	--	--	---

jednoletých, dvouletých a vytrvalých bylin; Orientuje se v systému živočichů; Aplikuje poznatky, získané na příkladech modelových druhů živočichů při poznávání přírody blízkého okolí; Zná ohrožené a chráněné druhy obojživelníků a plazů; Chápe roli hmyzožravých ptáků a dravců pro udržení biologické rovnováhy ekosystému luk a polí; Chápe vztahy mezi jednotlivými organismy v ekosystémech travních společenstev a závislost jejich druhového složení na podmínkách neživého prostředí; Zná různé ekosystémy v okolí školy, bydliště; zná významné chráněné ekosystémy popř. ekosystémy s výskytem chráněných druhů organismů v regionu; Zařadí vybrané druhy organismů do říší, kmenů, tříd, řádů, rodů; Zná druhy některých, zejména chráněných druhů organismů.	Vytrvalé byliny; Pole, ornice, kulturní plodiny; Měkkýši (páskovka, slimáci) Kroužkovci (žížala) Členovci (pavoukovci, hmyz; vývin hmyzu) Hmyzí opylovači, hmyzí škůdci; Obratlovci -obojživelníci (ropucha zelená, skokan hnědý) -plazi (ještěrka obecná) -ptáci (pěvci, hrabaví, dravci) -savci (zajíc, králík, syseľ, křeček, hraboš, liška) Potravní vztahy na louce Závislost druhového složení travních společenstev na podmínkách neživého prostředí; Změny v průběhu roku; Vliv hospodaření; Poznávání přírody okolí školy, bydliště, regionu; Neživé podmínky vybraného prostředí Rostliny ve vybraném ekosystému Živočichové vybraného ekosystému Potravní vztahy vybraného ekosystému Základy taxonomie; Atlasy rostlin a živočichů; Práce s klíči k určování organismů.	Živočichové travních společenstev Travní ekosystémy jako celek PŘÍRODA NAŠEHO OKOLÍ TRÍDĚNÍ ORGANISMU	ENV-3,4 OSV-11 ENV-1 ENV-1,2,3,4 Z: region OSV-1 Čj: práce s literaturou
--	--	---	---

Sekunda

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Chápe rozdíl mezi přírodními a umělými ekosystémy; Zná polní plodiny podle způsobu nebo podle účelu pěstování; Zná běžné organismy, žijící v tomto prostředí; Chápe pojmy křížení, šlechtění; Zná nejrozšířenější cizopasně houby, jejich nebezpečnost a způsob ochrany. Zná běžné druhy škodlivého	Ekosystémy přirozené a umělé; Rozmanitost polních ekosystémů; Nejběžnější polní plodiny a jejich význam; Rostliny sadů a ovocných zahrad; Houby, bakterie a viry v sadech a ovocných zahradách; Bezobratlí v sadech a ovocných zahradách;	EKOSYSTÉMY POLNÍ EKOSYSTÉMY OKOLÍ LIDSKÝCH SÍDEL Sady a ovocné zahrady	ENV-1 ENV-3,4 ENV-1,4 VMS-2

hmyzu a jejich přirozené nepřátele. Chápe význam biologické ochrany rostlin; Orientuje se v pojmech : jednoleté, dvouleté a vytrvalé rostliny Zná nároky na pěstování nejčastěji pěstovaných okrasných bylin. Chápe zeleň jako přirozenou součást životního prostředí člověka; Zná její význam; Chrání živočichy v okolí lidských sídel; Zná jedovaté rumištní rostliny Ovládá zásady sběru, sušení a správný způsob použití léčivých rostlin Chápe užitečnost symbiotických bakterií, nebezpečí škodlivých bakterií a virů; Zná nebezpečí plísní Zná nebezpečí vnějších i vnitřních cizopasníků a jejich přenašečů (hlodavců); Pěčuje o okrasné rostliny ve třídě; Chápe vztahy organismů v přirozeném a umělém ekosystému; Zná význam kvasinek v potravinářství; Zná zásady pěstování některých hub; Ví o významu včelařství; Zná způsob chovu kapra a jiných ryb; Chápe význam chovu hospodářských zvířat pro člověka. Živočichové chování v bytech Zná důležitost tropických deštných lesů pro Zemi; Uvědomuje si nebezpečí vyhynutí pralesních druhů organismů kácením tropických lesů; Zná potravní vztahy v ekosystému stepí, savan, prérií; Ví o ohrožení některých druhů lovem; Uvědomuje si limitující podmínku množství vody pro život v ekosystému;	Ptáci v sadech a ovocných zahradách; Užitkové rostliny zelinářských zahrad; Běžné druhy zeleniny; Okrasné byliny; Okrasné dřeviny; Sídlištní zeleň; Živočichové našich parků, okrasných zahrad; a sídlištní zeleně; Rostliny na okrajích cest a na rumištních; Jedovaté rostliny Léčivé rostliny Pěstování léčivých rostlin Mikroorganismy Nemoci vyvolané bakteriemi, viry; Význam očkování, tvorba protilátek; Houby Bezobratlí Obratlovci Pokožkové rostliny Chování živočichové Hospodářsky významné organismy houby hmyz ryby ptáci savci Živočichové tropických deštných lesů Rozložení tropických deštných lesů na Zemi Užitkové rostliny tropických a subtropických oblastí WWF - Světový fond pro ochranu přírody Rostliny Živočichové Živočichové ve vodách teplých oblastí; Adaptace organismů pro život v podmínkách s nedostatkem vody;	Zelinářské zahrady Okrasné zahrady, parky a sídlištní zeleň Rumišť a kraje cest LIDSKÁ SÍDLA Organismy provázející člověka Organismy člověkem pěstované nebo chované CIZOKRAJNÉ EKOSYSTÉMY Tropické deštné lesy Savany a stepi Vody teplých krajín a jejich okolí Polopouště a pouště	ENV-1,4 ENV-1,4 ENV-1,4 Ch:léčivé a nebezpečné látky ENNV-1,4 Ov: zdraví ENV-1,3,4 Ov: zdraví Vv: estetika ENV-1,3,4 VMEGS-1,2 OSV-11 Z: biogeografie ENV-1,4 ENV-1,4 VMS-1,2 ENV-1,2
--	---	---	--

Chápe vliv globálního oteplování na ekosystémy tunder a polárních oblastí; Popíše potravní vztahy v moři, uvádí příklady potravních závislostí	Adaptace organismů pro život v tundrách a polárních oblastech; Úloha fotosyntézy v ekosystému moří a oceánů; Příklady mořských organismů;	Tundry a polární oblasti	ENV-1,2
Aktivně se podílí na ochraně přírody ve svém okolí;;	Rozmanité oblasti přírody na Zemi Rozmanitost naší přírody	Moře a oceány	ENV-1,2
Zná základní projevy života; Chápe princip mnohobuněčnosti; Umí požívat školní mikroskop; Zná základní části buněk a jejich význam; Chápe život buňky a princip rozmnožování buňky dělením; Ví, jak působí viry na buňky; Zná stavbu buňky bakterií a sinic; Chápe význam symbiotických bakterií. Ví, jaké nemoci způsobují choroboplodné bakterie; Popíše stavbu jednobuněčné řasy; Zná význam kvasinek; Vysvětlí funkci ústrojků nálevníka; Chápe, že mnohobuněčné organismy mají skupiny specializovaných buněk, které vykonávají určitou funkci v organismu; Vysvětlí stavbu těla mnohobuněčné řasy; Ví o znehodnocení potravin plísněmi; Popíše stavbu lišejníku a vysvětlí princip symbiomy řasy a houby; Zná rozdíl v rozmnožování výtrusných a semenných rostlin; Popíše stavbu a funkci základních orgánů těl semenných rostlin; Rozliší jednoděložné a dvouděložné rostliny podle vnějších znaků; Popíše fotosyntézu jako základní děj živé přírody; Uvádí příklady přizpůsobení rostlin vnějším podmínkám a změnám; Vysvětlí různé typy vegetativního rozmnožování rostlin, uvádí příklady; Zná stavbu květu, jeho	Organismy jednobuněčné Organismy mnohobuněčné Zkoumání buněk Buněčné ústroje a jejich význam Dělení buňky Život buňky Rozmanitost buněk Viry Bakterie Sinice, jejich výživa, vlastnosti; Řasy jednobuněčné; Výživa řas; Kvasinky; Prvoci; Výživa prvoků Pletiva; Tkáň; Orgány rostlin a živočichů; Orgánové soustavy; Řasy mnohobuněčné Houby; Vývin vřeckovýtrusné houby; Lišejníky Výtrusné rostliny Semenné rostliny Vegetativní orgány rostlin; Kořen, stavba, typy kořenů, funkce; Stonek, typy stonků, jejich funkce; List, stavba listu, typy listů; Celistvost rostlinného těla; Příjem i pohyb vody; Fotosyntéza, dýchání rostlin; Nepohlavní rozmnožování Pohlavní rozmnožování	OCHRANA ROZMANITO-STI PŘÍRODY STAVBA A ČINNOST TĚL ORGANISMU Buňka Jednobuněčné organismy Mnohobuněčné organismy Nižší rostliny a houby Vyšší rostliny Základní orgány těl semenných rostlin Rozmnožování rostlin	ENV-1,3,4 VMEGS-1,2 OSV-11 Ch: organické a anorganické látky ENV-2,3 OSV-11 ENV-2,3 OSV-11 ENV-2 EV-3 EV-2 Fy: vedení vody

části;Chápe princip pohlavního rozmnožování nahosemenných i krytosemenných rostlin;Zná typy květů, květenství, vznik pohlavních buněk; Umí popsat stavbu a činnost těl bezobratlých živočichů; Chápe vývoj orgánů u jednotlivých skupin bezobratlých; Zařadí modelové příklady do systému; Přizpůsobení živočichů prostředí; Zná různé příklady ohrožení živočichů změnami prostředí vlivem lidské činnosti;	Žahavci Ploštenci Měkkýši Kroužkovci Členovci Vztahy živočicha k prostředí;	Bezobratlí živočichové Živočichové a prostředí	EV-3,4 OSV-11
---	---	--	--------------------------

Tercie

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Ovládá zařazení obratlovců do tříd; Uvádí příklady přizpůsobení tvaru těla podmínkám životního prostředí; Uvádí příklady pokryvu těla různých skupin obratlovců a vysvětlí přizpůsobení povrchu těla životnímu prostředí; Chápe přizpůsobení stavby kostry pohybu různých skupin obratlovců Zná princip svalové činnosti; Zná základní živiny a ostatní látky; Rozumí funkci částí trávicí trubice; Chápe rozdíl v dýchání žábami a plicemi; Ví, co je tkáňový mok a míza; Ví, které funkce zajišťuje krev; Ví, co je stálé vnitřní prostředí a jak je zajišťováno; Ví, že organismus obratlovců je řízen hormony a nervovou soustavou; Ví, jak se vyvíjel mozek obratlovců; Popíše míšní reflex; Ví, jak vzniká podmíněný reflex; Chápe, jak dochází k přenosu	Taxonomie; Třídy obratlovců; Stavba těla obratlovců; Kůže, kožní útvary; Kostra; Vývoj kostry obratlovců od strunatců; Stavba pojivové tkáně Svalstvo Získávání energie z potravy Trávicí soustava Dýchací soustava Tělní tekutiny Oběhová soustava Vylučovací soustava Řídící soustavy soustava endokrinních žláz nervová soustava hormony CNS, periferní nervy, vegetativní nervy; Funkce míchy, řídicí činnost mozku; Reflexní oblouk Smyslové orgány	OBRATLOVCI Povrch těla Tvar a pohyb těla těla Základní činnosti těla Celistvost organismu	Fy: teplota Fy: pohyb EV-2 Ch: trávicí procesy Fy: energie OSV-2 Ch: hormony Fy: ionty

informací z vnějšího prostředí smyslovými orgány; Vysvětlí princip pohlavního rozmnožování; Ví, co je pohlavní dvojtvarnost; Vysvětlí pojmy: Pohlavní buňka, spermie, vajíčko, oplození, zárodek, placenta; Popíše životní projev známého živočicha; Ví o zákonech a vyhláškách na ochranu volně žijících druhů; Vysvětlí, kolik má člověk společných znaků s lidoopy; Ví, proč má každý znát své tělo; Ví, že kůže je orgán, zajišťující více funkcí; Má správné hygienické návyky; Dovede poskytnout první pomoc při poranění kůže, popáleninách, poleptání; Chápe vývoj lidské kostry, zná její části; Zná kosti osově kostry i kosti končetin; Zná stavbu kosti, spojení kostí; Zná vnitřní stavbu kosterního a hladkého svalstva, hlavní skupiny kosterních svalů; Zná zásady první pomoci při poranění Ví, jaké je vnitřní prostředí tkání, co je fyziologický roztok; Zná základní funkce buňky a ví, jak probíhají; Zná složení trávicí soustavy, popíše funkce jednotlivých orgánů; Chápe, co je buněčný metabolismus; Chápe funkci jater; Zná složení zdravé potravy; Vysvětlí mechanismus přenosu kyslíku do krve a zpětné vyloučení oxidu uhličitého; Zná škodlivé vlivy kouření; Dovede poskytnout první pomoc při zástavě dechu; Zná základní funkce krve; Popíše složení krve, funkci krevních tělísek. Ví, co jsou	Rozmnožovací soustavy a způsoby rozmnožování Vnější oplození u ryb a obojživelníků; Vnitřní oplození u plazů, ptáků a savců; Péče o potomstvo Etologie, životní projevy obratlovců; Z. č. 114/1992 Sb., V. č. 385/1992 Sb. Mezinárodní unie ochrany přírody (IUCN) Světová nadace pro ochranu divokých zvířat (WWF) Biologická a společenská podstata člověka; Anatomie; Fyziologie; Vnější stavba lidského těla; Kůže, deriváty kůže; Stavba kůže – orgány umístěné ve škáře; Funkce kůže Hygiena, poškození kůže; Lidská kostra; Hlavní části kostry; Stavba kostry; Osová kostra (lebka, hrudník, páteř); Kostra končetin; Svalstvo; Svaly hlavy, trupu, končetin; Stálost vnitřního prostředí, osmotický tlak; Činnost buněk; Základní funkce trávicí, dýchací, oběhové, vylučovací soustavy; Využívání potravy Stavba a funkce orgánů trávicí soustavy (zuby – ústní dutina, žaludek, dvanáctník, tenké střevo, tlusté střevo, konečník) Dýchání Zevní dýchání, vnitřní dýchání; Dýchací soustava – stavba, funkce; Hygiena dýchací soustavy, kuřáctví; Rozvádění látek po těle Krev, složení krve, červené krvinky, bílé krvinky, krevní	Rozmnožování obratlovců Chování obratlovců Ochrana obratlovců ČLOVĚK Vztahy člověka k ostatním živočichům Lidské tělo Povrch lidského těla Tvar a pohyb těla Základní životní funkce lidského těla Anatomie a fyziologie jednotlivých tělních soustav	ENV-3 Ov: zákony D: původ a vývoj člověka OSV-2 OSV-7 Ochrana zdraví Ch: kyseliny Ochrana zdraví Fy: pohyb F: osmotické jevy Ch: organické látky OSV-2 Ochrana zdraví
--	--	---	---

krevní skupiny; Vysvětlí, co je plicní oběh, tělní oběh; Zná nejčastější příčiny nemoci cévního ústrojí i srdečních a mozkových příhod; Zná funkci mízní soustavy, mízních uzlin; Ví, které soustavy se podílí na odstraňování odpadních látek z těla; Uvědomuje si důležitost správné životosprávy a životního stylu; Zná žlázy s vnitřním vyměšováním, základní hormony a jejich hlavní význam; Vysvětlí rozhodující význam nervové soustavy pro řízení lidského těla; Zná stavbu nervové buňky; Popíše šíření nervového vzruchu, reflexní oblouk; Zná části mozku, ví které činnosti jsou jimi řízeny, které podněty zpracovávány; Ví, že smysly poskytují informace z vnějšího prostředí i z prostředí těla; Popíše přenos zvukových vln do vnitřního ucha a mozku; Ví, co škodí sluchu; Popíše přenos vnímaného obrazu do mozku; Ví, co škodí zraku; Popíše vznik podmíněného reflexu učením; Chápe význam řeči ve vývoji mozku; Zná zásady poskytování první pomoci při akutních poraněních Ví, co je spermie, co je vajíčko; Ví, že žena otěhotní pohlavním stykem; Ví, jaká jsou nebezpečí předčasného pohlavního styku; Umí vysvětlit vznik a nitroděložní vývoj nového jedince až po narození; Popíše vývoj člověka od narození; Vysvětlí, proč je u	destičky; Srdce, činnost srdce, Krevní oběh, činnost tepen, žil; Funkce vlásečnic; Poškození a ohrožení oběhové soustavy; Mízní soustava a její funkce Vylučování Ledviny, stavba a funkce ledvin; Mechanismus tvorby definitivní moči; Hygiena vylučovací soustavy Řízení lidského těla Hormony Přehled žláz s vnitřním vyměšováním; Nervové řízení Nervová buňka, přenos vzruchu mezi nervovými buňkami. Mícha, útrobní a obvodové nervstvo; Mozek, stavba mozku, funkce základních částí Aktivita mozku, centra pro zpracování podnětů v mozkové kůře, činnost mozku, ochrana mozku; Smyslové vnímání Hmat, hmatová tělíska; Chut', chuťové buňky; Čich, čichové buňky. Sluch; zevní ucho, střední ucho, vnitřní ucho. Sluchové buňky, vnímání polohy. Hygiena sluchu; Zrak, stavba oka Hygiena zraku Vyšší nervová činnost; Podmíněný reflex; Učení; Řeč; Abstraktní myšlení; Pohlavní dvojtvárnost člověka, primární a sekundární pohlavní znaky; Pohlavní buňky; Pohlavní styk, Oplození, vznik zárodku, vývoj plodu; Nitroděložní vývin člověka, porod; Novorozenec, kojeneček, batole, předškolní období,		Ov: zdravý životní styl Ch: sacharidy, tuky, bílkoviny, enzymy, Fy: zvuk, optika Ov: komunikace Rozmnožování člověka Vývin nového jedince Průběh lidského života	OSV-7 Ov: sociální vztahy OSV-3
--	---	--	---	---

člověka dlouhé období dospívání; Ví, k jakým změnám dochází v pubertě;	mladší školní věk, puberta, mladistvá dospělost, plná dospělost, střední věk, stáří, vysoké stáří;		Ov: sociální vývoj člověka
Ví, co je zdravý životní styl, jaké jsou důsledky nesprávného způsobu života a vlivu nepříznivého životního prostředí;	Nemoci a jejich původci; Poškození zdraví alkoholem, kouřením a užíváním drog;	Zdraví a nemoc	OSV-3
Zná problémy, které přináší populační růst	Křivka růstu lidské populace	Lidská populace	ENV-3
Uvědomuje si svou odpovědnost za jednání v prostředí i vůči ostatním lidem;	Vliv člověka na životní prostředí	Člověk a jeho životní prostředí	OSV- 7 ENV-3,4

Kvarta

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Chápe uspořádání lidského těla jako biologický základ, podobný ostatním organismům; Chápe, že člověk se od ostatních živočichů odlišuje svým rozumem a složitým společenským životem; Ví, že člověk si uvědomuje příčiny různých přírodních jevů a předvídá následky svých činností v prostředí; Ví, že slunce je hvězda, z níž se uvolňuje obrovské množství energie ve formě slunečního záření, které je základním zdrojem energie pro život na Zemi; Ví jaké jsou zóny ve vnitřní stavbě Země; Charakterizuje základní zemské sféry Ví, že zemské ekosystémy tvoří biosféru; Ví, že zemská kůra je tvořena horninami, složenými z nerostů; Ví, že vnitřní uspořádání nerostů podmiňuje jejich vnější tvar, i vlastnosti; Určí podle fyzikálních vlastností nerosty z blízkého okolí;	Buněčný základ těla, orgánové soustavy, rozmnožování, způsob získávání potravy (člověka); Vyšší nervová činnost; Lidská řeč, pojmy, představy – myšlení; Cítění, vnímání, získávání zkušeností; Vědecká teorie; Vytváření hypotéz; Zkoumání a ověřování pokusy; Objevování přírodních zákonitostí; Sluneční soustava; Slunce a jeho planety; Střídání ročních období a střídání dne a noci; Sluneční spektrum; Zemská kůra, zemský plášť, zemské jádro; Zemské sféry - litosféra, atmosféra, hydrosféra; Pedosféra a biosféra; Nerosty čili minerály Tvary nerostů; Krystalové soustavy; základní rozdělení; Fyzikální vlastnosti nerostů Stupnice tvrdosti, štěpnost, lom, optické vlastnosti; Chemické vlastnosti nerostů	Biologický základ člověka ZKOUMÁNÍ PŘÍRODY Myšlení a způsob života lidí Postupné rozvíjení poznání a jeho význam VESMÍR - ZEMĚ - PODMÍNKY ŽIVOTA Země ve vesmíru Stavba Země Zemská kůra	OSV-2 ENV-4 Ov: vztahy Čj: komunikace VMEGS-1 Fy: přír.zákonitosti Fy: vesmír ENV-2 Z: stavba Země M: geometrie F,Ch: základní pojmy

Rozlišuje vnitřní a vnější geologické děje, zná důsledky jejich činnosti; Zná modelové příklady hlubinných a výlevných vyvřelin; Zná významné a těžené nerosty v regionu; Popíše vznik usazených hornin; Zná sedimenty organického původu; Vysvětlí vznik přeměněných hornin; Popíše horninový cyklus; Ví, že kontinenty se pohybují vlivem vnitřní energie Země. Ví, jak působí zemská přitažlivost a eroze na tvarování povrchu; Zná zásady poskytování první pomoci v mimořádných situacích Zná výstražné signály oznamující nebezpečí a umí na ně reagovat Zná rozložení vody na Zemi a uvědomuje si nutnost její ochrany; Uvědomuje si úlohu organismů na rovnováze složení vzduchu. Zná nebezpečí zvyšování skleníkového efektu, úbytku ozonu; Zná zásadní vliv složení mateřské horniny na vlastnosti půdy; Ví, co je humus, jak se tvoří; Ví co je půdní eroze, jak k ní dochází; Vysvětlí teorii o vzniku Země; Ví, jak se nazývají časové úseky, stanovené podle význačných změn v přírodě; Zná organizaci buňky prvojaderných organismů, jaderných organismů; Vysvětlí princip mnohobuněčnosti; Zná trilobity, vůdčí zkameněliny prvohor; Popíše přizpůsobení plazů životu na souši; Ví, jak vzniklo černé uhlí.	Horniny Vnitřní geologické děje a vznik hornin vyvřelé horniny-hlubinné, výlevné nerosty rudných žil Vnější geologické děje a vznik usazených hornin; Organogenní horniny; Přeměněné horniny Horninový cyklus Pohyb litosférických desek; vznik pevnin a oceánů, vznik a zánik zemské kůry Vnitřní geologické děje (horotvorná činnost, sopečná činnost); Vnější geologické děje (eroze, gravitace); Přírodní katastrofy – chování člověka za mimořádných situací; zásady první pomoci Výstražné signály Zásady první pomoci Rozložení vody na Zemi; Oběh vody na Zemi; Podzemní voda; Ochrana vody; Znečištění vod Vrstvy atmosféry Složení vzduchu v troposféře, jeho rovnováha; Tvorba skleníkových plynů; Stratosférický ozon; Matečná hornina; Půdotvorní činitel; Tvorba humusu; Půdní profil; Půdní typy; Eroze půdy, Ochrana půdy; Vznik Země; Geologické éry, periody; Zemská kůra; Hydrosféra; Prvotní atmosféra; Vznik organických sloučenin; Koacerváty; První buňky; Fotosyntéza; Prokaryota; Eukaryota; Mnohobuněčné organismy; Horniny a zkameněliny; Geologické éry a periody Rozvoj života v prvohorních mořích; Vznik obratlovců, paryby, ryby, obojživelníci a plazi. Přejít na život na souši. Kaprad'orosty, nahosemenné	Vznik a vývoj litosféry Přírodní katastrofy Hydrosféra Atmosféra Pedosféra VÝVOJ ZEMĚ, ŽIVOTA A ČLOVĚKA Od vzniku Země k nejstarším formám života Prvohory	Ch: ropa, zemní plyn Z: světová a regionální geografie Ochrana člověka za mimořádných situací Ov: ochrana zdraví ENV-2 OSV-11 F: voda Ch: znečištění vod ENV-2 ENV-2 ENV-4 Ch: sloučeniny F: teorie vzniku a vývoje vesmíru
---	---	---	--

Zná amonity, vúdčí zkameněliny druhohor; Zná teorii o příčině vyhynutí dinosaurů Ví, že v třetihorách se rozvíjeli savci až k prvním předchůdcům člověka; Popíše vývojové fáze člověka podle současné teorie; Vysvětlí, jak se vyvíjel mozek člověka; Vysvětlí, jak se přírodním výběrem upevňují výhodné dědičné znaky organismů; Uvádí příklady důkazů vývojové teorie; Ví, že vyhynulé druhy zanikají natrvalo; Aktivně chrání přírodu; Popíše vývoj krajiny na území ČR od starohor; Na příkladech uvádí vliv člověka na tvorbu krajiny od počátku osídlení území ČR; Zná významné původní ekosystémy na našem území, podmínky jejich zachování a typické organismy těchto oblastí; Zná základní ustanovení zákona o ochraně přírody. Zná nejvýznamnější chráněné organismy i památné stromy v regionu;	rostliny; Vývoj krytosemenných rostlin; Věk ještěřů; Ptáci; První savci; Horotvorné procesy (alpínské vrásnění); Rozvoj savců, krytosemenných rostlin; První předchůdci člověka; Vývoj hominidů; Klimatické změny v přírodě; Pravěké umění; První zemědělci; Vývoj druhů; Evoluční Darwinova teorie; Přírodní výběr, proměnlivost organismů; Paleontologie, Fosilní doklady vývoje; Rozšíření organismů na Zemi; Nenahraditelnost vyhynulých organismů; Ochrana druhů, ohrožených vyhynutím; Geologická stavba ČR Vývoj krajiny a přírody na území ČR v geologických érách a periodách; Regionální geologie Původní přirozené ekosystémy; Vliv hospodaření člověkem na tvorbu krajiny Typy přirozených ekosystémů naší přírody; Ekosystémy udržované uměle člověkem; Venkovská kulturní krajina; Městské ekosystémy; Zákon č. 114/1992 Sb. Obecná ochrana přírody; Zvláštní ochrana přírody;	Druhohory Třetihory Čtvrtohory Vývojová teorie Doklady vývojové teorie NAŠE PŘÍRODA Rozmanitost podmínek života v naší přírodě Rozmanitost ekosystémů v naší přírodě Ochrana naší přírody	Z: pohoří OSV-1,2 D: antropologie Vv: pravěké umění ENV-11 VMEGS-2 Z: biogeografie ENV-4 Z: regionální geografie ENV-3 VMEGS-3 Ov: zákony
---	--	---	--

Zeměpis

Charakteristika předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět vzdělávací oblasti Člověk a příroda ve třídách primě, sekundě, tercii a kvartě. Ve všech ročnících se vyučuje dvě hodiny týdně. Zeměpis se vyučuje v odborné učebně zeměpisu – multimediální učebna s interaktivní tabulí, videem, základními mapami a dalšími.

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury)
- referáty
- kartografická měření v terénu, orientace v terénu
- projekty, exkurze
- zeměpisné olympiády, zeměpisná soutěž Eurorebus, SOČ

Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry, skleníkový efekt, ozónová díra...
- fyzika: sluneční soustava, vesmír, Měsíc, buzola...

- biologie: biosféra - rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, pedosféra, chráněná území, ochrana životního prostředí...

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy, ...
- IVT: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- dějepis: kultura národů, historie států, náboženství
- výtvarná výchova: kulturní památky, umělecké slohy...
- tělesná výchova: orientace v terénu, práce s mapou a buzolou
- český jazyk a cizí jazyky: jazykové rodiny, dělení jazyků a národů, úřední jazyky a nářečí
- občanská výchova: náboženství, politické systémy, ekonomické ukazatele...
- výchova ke zdraví: ochrana člověka za mimořádných situací – zemětřesení, povodně, tsunami...
- člověk a svět práce: rozdělení obyvatelstva podle zaměstnanosti, regionální ekonomická charakteristika...

Předmětem prolínají průřezová témata:

- VDO: světové konflikty a ohniska napětí; principy demokracie
- OSV: rozvoj schopností poznávání; seberegulace, sebeorganizace; kreativita; poznávání lidí; mezilidské vztahy; komunikace; kooperace; řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje
- ENV: ekosystémy; základní podmínky života; problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí
- MDV: kritické čtení a vnímání mediálního sdělení; interpretace vztahu mediálního sdělení a reality; práce v realizačním týmu
- VMEGS: objevování Evropy, světa
- MV: etnický původ;

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů

- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání

Učitel vede žáky:

- k využívání skupinového vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

Kompetence občanské

žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu

žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace

žáci chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

- žáci jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu
- žáci jsou vedeni k efektivní práci

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Prima

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Vysvětlit důkazy o kulatém tvaru Země, zploštělost Země, poloměr Země, obvod rovníku, glóbus.	Měření a znázornění Země.	Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	OSV-učit se vystupovat před ostatními žáky, hodnotit sebekriticky svoji práci i práci ostatních. Srozumitelně formovat své myšlenky. V referátech hovořit poutavě, zaujmou okolí. Naučit se přijímat kritiku od ostatních.
Určovat světové strany, orientace mapy, práce s busolou	Orientace na Zemi.		
Porozumět pojmům–zeměpisná síť, vlastnosti poledníků a rovnoběžek, nultý poledník, rovník, obratníky, polární kruhy, zeměpisná šířka a zeměpisná délka, severní a jižní polokoule, východní a západní polokoule	Poledníky a rovnoběžky		
Znát zákl. příklady map- automapa, turistická mapa, fyzická mapa, politická mapa, topografická mapa, vznik mapy, digitální mapy	Druhy map		
Pochopit značkový klíč-legenda, grafické prostředky-značky, body, čáry, plochy, nadmořská výška, vrstevnice, barevné výškové stupně, stínování, výškové kóty, znázornění vodstva, lesů, znázornění výtvarů lidské činnosti	Obsah mapy		

Pracovat s měřítkem mapy, zjišťovat vzdálenosti, určovat velikosti ploch, charakterizovat busolu, azimut	Práce s mapou, terénní cvičení	Přírodní obraz Země	VDO–obhajovat své názory, prosazovat své myšlenky, ale také umět podřítit se celku.
Znát pojmy Sluneční soustava, Slunce, Mléčná dráha, stáří a vznik Sluneční soustavy. Vysvětlit oběh planet, Mikoláš Koperník.	Země–část vesmíru		
Chronologicky určit hlavní mezníky dobývání vesmíru. Znát součásti Sluneční soustavy- Slunce, planety, komety, meteoroidy. Znát zákl. vlastnosti těchto těles.	Sluneční soustava		
Znát teorie vzniku Měsíce, vysvětlit pojem odvrácená strana Měsíce. Pohyby Měsíce, vysvětlit proč Měsíc svítí. Vliv Měsíce na Zemi-přiliv a odliv, vysvětlit zatmění Slunce a Měsíce	Země a Měsíc		
Charakt. otáčení Země kolem osy, střídání dne a noci, vysvětlit zdánlivý pohyb Slunce od V na Z. Znát pojmy časová pásma, místní čas, pásmový čas, datová hranice. Charakt. oběh Země kolem Slunce-orbita, tropický rok, přestupný rok. Vysvětlit dny rovnodenností a slunovratů. Sklon zemské osy k rovině orbity.	Pohyby Země		
Znát stáří Země, složení Země-jádro, plášť, kůra. Určovat zákl. druhy hornin. Vysvětlit pojem litosféra, litosferické desky, oceánská a pevninská zemská kůra, prakontinent Pangea a jeho dělení.	Země-pevné těleso	ENV-ekosystémy-les, vodní zdroje, moře, tropický deštný les-jejich problémy.Základní podmínky života-voda, ovzduší, půda, ekosystémy, energie, přírodní zdroje. Problémy životního prostředí-ochrana přírody, změny v krajině. Vztah člověka k prostředí. Výchova člověka ke zdraví-ochrana za mimořádných situací-povodně, zemětřesení, tsunami.	
Vysvětlit pohyb litosferických	Zemětřesení a sopečná		

desek, proč vzniká zemětřesení a sopky, pojmy ohnisko, spící sopka. Charakt. jak vzniká pohoří–sopečné pohoří, vrásnění, vrásové pohoří, hrást', kerné pohoří, jejich příklady.	činnost		
Znát složení atmosféry, rozdíl mezi pojmy počasí a podnebí. Charakt. základní meteorologické prvky-teplota, oblačnost, srážky, vítr. Vliv podnebí na podnebné pásy-tropický, mírný, studený. Vysvětlit všeobecný oběh atmosféry-změny tlaku, pasáty, západní větry, východní větry. Proč vznikají monzuny.	Vzdušný obal Země		EV-klimatické změny, globální oteplování.
Charakt. oceánskou vodu-břežní čára, šelf, šelfové moře, pevninský svah, podmořské kaňony, podmořské hory, středooceánské hřbety, hlubokooceánské příkopy. Složení oceánské vody, vlnění, mořské proudy. Vody pevnin-sladká voda, koloběh vody, podpovrchová voda, jezera, tekoucí voda, ledovce.	Podoby vody na Zemi		ENV-ochrana čistoty vody, pitná voda u nás a ve světě, hospodářství a znečišťování vody.
Rozumět rozrušování a odnosu hornin-zvětrávání. Vysvětlit vznik půd, pojmy typy půd, druhy půd, humus, živé a neživé složky, pedosféra.	Změny povrchu.		ENV-antropický reliéf.
Znát příčiny, proč je Země rozdělená do pásů, pojmy ekosystém, biosféra, potravní řetězec.	Šířková pásmovitost		ENV-funkce ekosystémů, význam biodiverzity, les v našem prostředí, ohrožování tropických dešť. lesů.
Charakterizovat základ. šířková pásma-tropické deštné lesy, střídavě vlhké tropické lesy,	Od rovníku k pólům		

savany, pouště, subtropické krajiny, stepi, lesy mírného pásu, tundry, polární pustiny.			
Vysvětlit pojmy sněhová čára, výškové stupně, jejich charakteristika.	Od úpatí k vrcholu		
Lokalizovat světadíl na mapě, hodnotit polohu a rozlohu. Charakterizovat přírodní prostředí Afriky-povrch, podnebí, vodstvo, přírodní krajiny.	Příroda Afriky	Regiony světa – Afrika	ENV-ochrana přírody.
Hodnotit kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry Afriky – složení obyvatelstva, náboženství, lidé ve městech a na venkově, koloniální minulost Afriky, průmysl, zemědělství a doprava v Africe, hlad v Africe	Obyvatelstvo Afriky		OSV-učit se vystupovat před ostatními žáky, hodnotit sebekriticky svoji práci i práci ostatních. Srozumitelně formovat své myšlenky. V referátech hovořit poutavě, zaujmou okolí. Naučit se přijímat kritiku od ostatních. VDO-obhajovat své názory, prosazovat své myšlenky, ale také umět podřídit se celku.
Srovnávat rozvojová jádra a periferní oblasti, charakterizovat modelové státy. Zvažovat, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, nastávají, co je příčinou zásadních změn v nich – Severní Afrika-svět islámu, Nigérie – nejlidnatější země v Africe, tropická Afrika, Jihoafrická republika, Východní Afrika – kraj jezer, hor a sopek.	Regiony Afriky		ENV –trop. dešť. les – druhová odlišnost, ohrožování, význam pro lidstvo.
Lokalizovat světadíl na mapě, hodnotit polohu a rozlohu. Charakterizuje přírodní prostředí Austrálie-povrch, podnebí, vodstvo, přírodní krajiny	Příroda Austrálie a Oceánie	Regiony světa – Austrálie a Oceánie	
Hodnotit kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry Austrálie - složení obyvatelstva, náboženství, průmysl, zemědělství a doprava v Austrálii.	Obyvatelstvo a hospodářství Austrálie a Oceánie		

Lokalizovat na mapě, porovnávat a hodnotit polohu, rozlohu a přírodní poměry oblastí, hodnotit potenciál a bariéry těchto oblastí. Zvažovat, jaké změny zde mohou nastat, co je jejich příčinou.	Arktida a Antarktida		
	Oceány	Regiony světa – polární oblasti, oceány	
Ovládat práci s buzolou, určovat světové strany, pohyb podle mapy a azimutu.	Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny	Terénní geografická výuka, praxe	

Sekunda

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Lokalizovat světadíl na mapě, hodnotit polohu a rozlohu. Charakterizovat přírodní prostředí Ameriky-povrch, podnebí, vodstvo, přírodní krajiny.	Příroda Ameriky	Regiony světa – Amerika	OSV-učit se vystupovat před ostatními žáky, hodnotit sebekriticky svoji práci i práci ostatních. Srozumitelně formovat své myšlenky. V referátech hovořit poutavě, zaujmou okolí. Naučit se přijímat kritiku od ostatních. ENV – ochrana přírody a kulturních památek, Den životního prostředí OSN, vlivy průmyslu na prostředí, ekologické zemědělství. VDO – zákony v USA, volební systém. Výchova ke zdraví- ochrana člověka za mimořádných situací
Hodnotit kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry Ameriky – složení obyvatelstva, náboženství, lidé ve městech a na venkově, průmysl, zemědělství a doprava v Americe	Obyvatelstvo Ameriky		
Srovnávat rozvojová jádra a periferní oblasti, charakterizovat modelové státy. Zvažovat, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, nastávají, co je příčinou zásadních změn v nich. Anglosaská Amerika – Kanada, USA (příroda, typy krajín, podnebí, obyvatelstvo, koncentrace hospodářství, nadprodukce zemědělství, města USA, členění USA na zeměpisné oblasti.	Regiony Ameriky		

Latinská Amerika – Mexiko, Karibské státy, Brazílie, Andské státy, Peru a Bolívie, Laplatské státy.			VDO – demokratické řešení konfliktů v uvedených státech.
Lokalizovat světadíl na mapě, hodnotit polohu a rozlohu. Charakterizovat přírodní prostředí Asie -povrch, podnebí, vodstvo, přírodní krajiny.	Příroda Asie		ENV – přírodní zdroje, jejich vyčerpatelnost, hospodaření s přírodními zdroji.
Hodnotit kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry Asie – složení obyvatelstva, náboženství, lidé ve městech a na venkově, průmysl, zemědělství a doprava v Asii.	Obyvatelstvo Asie	Regiony světa – Asie	VMEGS – mezinárodní organizace, státní symboly.
Srovnávat rozvojová jádra a periferní oblasti, charakterizovat modelové státy. Zvažovat, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, nastávají, co je příčinou zásadních změn v nich. Jihozápadní Asie – oblast těžby ropy, židovský stát Izrael, Indie – největší rozvojová země světa, Čína – nejlidnatější stát světa, Japonsko – nejvyspělejší asijský stát, Kazachstán, Mongolsko, Severní Asie.	Regiony Asie		VDO – soužití s minoritami, demokratický politický systém, diktatura a anarchie.
Orientace mapy, buzola, azimut, náčrt oblasti.	Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny	Terénní geografická výuka, praxe	Akce v hodinách zeměpisu: Zem. olympiáda Týden Kr. Vysočina Týden Evropy Zem. přednášky Poznej Vysočinu Zemědělství na Vysočině

Tercie

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Lokalizovat Evropu na mapě, porovnávat polohu s ostatními světadíly. Vymezit hranice Evropy, na mapě umět orientaci – členitost Evropy.	Vznik Evropy, hranice Evropy	Regiony světa – Evropa	OSV–učit se vystupovat před ostatními žáky, hodnotit sebekriticky svoji práci i práci ostatních. Srozumitelně formovat své myšlenky. V referátech hovořit poutavě, zaujmou okolí. Naučit se přijímat kritiku od ostatních.
Porovnávat a hodnotit přírodní podmínky Evropy – povrch Evropy, podnebí v Evropě, voda v Evropě – sladká, slaná, ledovce, krajiny v Evropě – přírodní, kulturní, devastované.	Přírodní podmínky v Evropě		
Porovnávat a hodnotit společenské a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti s ostatními světadíly. Uvažovat změny, které v této oblasti jsou. Umět charakterizovat – lidé v Evropě, evropská sídla, hospodářství v Evropě, Evropa se spojuje.	Hospodářské poměry a obyvatelstvo		
Vymezit rozvojová jádra a periferní oblasti, charakterizovat vybrané regiony po stránce přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální – Slovenská republika, Polská republika, Rakouská republika, Spolková republika Německo, Maďarská republika, Lichtenštejnské knížectví, Švýcarská konfederace, Norské království,	Regiony Evropy		
			VDO–obhajovat své názory, prosazovat své myšlenky, ale také umět podřídit se celku.
			OSV–učit se vystupovat před ostatními žáky, hodnotit sebekriticky svoji práci i práci ostatních. Srozumitelně formovat své myšlenky. V referátech hovořit poutavě, zaujmout okolí. Naučit se přijímat kritiku od ostatních.
			VMEGS – vyprávět rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy,

Švédské království, Finská republika, Dánské království, Islandská republika, Spojené království Vel. Británie a Severního Irska, Irská republika, Francouzská republika, Nizozemské království, Belgické království, Lucemburské velkovévodství, Španělské království, Gibraltar, Portugalská republika, Andorrské knížectví, Monacké knížectví, Italská republika, Vatikánský městský stát, Sanmarinská republika, Řecká republika, Maltská republika, Kyperská republika, Rumunská republika, Bulharská republika, Albánská republika, Srbská republika, Černá Hora, Slovinská republika, Chorvatská republika, Republika Bosna a Hercegovina, Makedonská republika, Estonská republika, Litevská republika, Lotyšská republika, Moldavská republika, Běloruská republika, Ukrajinská republika, Ruská federace.			vědět zajímavosti o našich sousedech v Evropě, jak žijí děti v jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky, tradice národů Evropy. Vztah naše vlast a Evropa, vztah Evropa a svět, jaké jsou státní a evropské symboly, Den Evropy. Klíčové mezníky evropské historie, Evropská integrace, instituce Evropské unie a jejich fungování, co Evropu spojuje a co ji rozděluje. Akce v hodinách zeměpisu: Zem. olympiáda Týden Kr. Vysočina Týden Evropy Zem. přednášky Poznej Vysočinu Zemědělství na Vysočině
---	--	--	---

Kvarta

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Hodnotit a porovnávat polohu, přírodní poměry a přírodní zdroje ČR v evropském a světovém kontextu. Znát geologický vývoj a stavbu, povrch, nerostné suroviny, podnebí, vodstvo, půdy, biota – šířková pásovitost a výšková stupňovitost, lesy.	Zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní podmínky.	Česká republika	VMEGS – vztah ČR a sousedních států, ČR a Evropská integrace, styl života u nás a v evropských rodinách.
Hodnotit a porovnávat lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu. Uvádět příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích. Charakterizovat – obyvatelstvo – vývoj počtu a struktury, sídla, průmysl – rozdělení a vzájemná propojenost odvětví, těžební a energetický průmysl, hutní průmysl, strojírenský průmysl, chemický a gumárenský průmysl, průmysl papíru a celulózy, průmysl stavebních hmot, skla, porcelánu a keramiky, spotřební průmysl, potravinářský průmysl, zemědělství, zemědělské oblasti, lesní a vodní hospodářství, doprava a spoje,	Obyvatelstvo ČR a hospodářské poměry.		MKV – problematika sociokulturních rozdílů v ČR, různé etnické a kulturní skupiny žijící v ČR, projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku, rovnocennost všech etnických kultur a skupin. ENV – naše obec – přírodní zdroje, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci, místní ekologické problémy, programy zaměřené k růstu ekologického vědomí na naší škole, zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství, druhy dopravy a ekologická zátěž, ochrana přírody a kulturních památek.

služby, cestovní ruch a rekreace, zahraniční obchod.			MV – pěstování správného přístupu ke sdělení ostatních, používání hodnotících prvků ve sdělení, uplatňovat správné výrazové prostředky pro vyjádření názoru.
Lokalizovat na mapách jednotlivé kraje ČR, hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit. Znat územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech.	Regiony ČR		Úvod od světa práce- ekonom. Charakteristika místního regionu
Vymezit a lokalizovat místní region. Hodnotit přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzovat vazby místního regionu k vyšším územním celkům. Umět vymezit základní potenciál a bariéry regionu, vymezit možnosti jeho dalšího rozvoje.	Místní region		OSV-učit se vystupovat před ostatními žáky, hodnotit sebekriticky svoji práci i práci ostatních. Srozumitelně formovat své myšlenky. V referátech hovořit poutavě, zaujmou okolí. Naučit se přijímat kritiku od ostatních.
Posoudit prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, zhodnotit na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa. Posoudit souvěsílost přírodních podmínek a funkcí lidských sídel, pojmenovat základní geografické znaky sídel.	Obyvatelstvo světa	Společenské a hospodářské prostředí	VDO-obhajovat své názory, prosazovat své myšlenky, ale také umět podříditi se celku.
Znat aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, vysvětlit pojmy urbanizace a suburbanizace.	Globalizační společenské, hospodářské a politické procesy		OSV-učit se vystupovat před ostatními žáky, hodnotit sebekriticky svoji práci i práci ostatních. Srozumitelně formovat své myšlenky. V referátech hovořit poutavě, zaujmou okolí. Naučit se přijímat kritiku od ostatních.
Zhodnotit strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizovat na mapách hlavní surovinové a energetické zdroje, porovnávat předpoklady a hlavní faktory pro	Světové hospodářství		

územní rozmístění hospodářských aktivit. Charakterizovat sektorovou a odvětvovou strukturu, územní dělbu práce, znát ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně.			Úvod do světa práce- dělení obyvatelstva dle zaměstnanosti
Porovnávat státy světa a zájmové integrace států na základě podobných a odlišných znaků. Lokalizovat na mapách hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních regionech. Zhodnotit regiony podle kritérií : národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace, hlavní a periferní hospodářské oblasti světa, politická, hospodářská a bezpečnostní seskupení států, geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska.	Regionální společenské, politické a hospodářské útvary		ENV – Lidské aktivity a životní prostředí – průmyslová revoluce a demografický vývoj, Vlivy průmyslu na prostředí, Průmysl a udržitelný rozvoj společnosti, odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny. Změny v krajině – krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy. Programy zaměřené k růstu
Rozlišovat přírodní a společenské prostředí, znát základní typy krajin. Porovnávat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišovat na konkrétních případech specifické funkce a znaky krajiny. Uvádět konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních biomů. Charakterizovat přírodní a kulturní krajinu – kultivovaná krajina, degradovaná krajina, devastovaná krajina, lesohospodářská krajina, zemědělská krajina, těžební krajina,	Krajina	Životní prostředí	ekologického vědomí společnosti – Den životního prostředí OSN, Den Země. ENV – funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě. ENV – energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření. Přírodní zdroje – zdroje surovinové a energetické, jejich

městská a průmyslová krajina.			vyčerpatelnost.
Uvádět na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí. Vysvětlit pojmy trvale udržitelný život a rozvoj, osvojit si principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, znát chráněná území přírody, znát globální ekologické a environmentální problémy lidstva.	Vztah příroda a společnost		ENV – ekosystémy – lidské sídlo, město, vesnice – umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí. Kulturní krajina – pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek.
Ovládat základy praktické topografie a orientace v terénu. Znat orientační body, používat buzolu, určovat hlavní a vedlejší světové strany, pohyb podle mapy a azimutu.	Cvičení a pozorování v terénu	Terénní geografická výuka, praxe a aplikace	Ve školním roce 2013/2014 se uskuteční projekt „Rozvoj znalostí a kompetencí žáků v oblasti geověd na Gymnáziu Chotěboř a Základní škole a Mateřské škole Maleč“.
Znat opatření při nebezpečí živelných pohrom, umět se při nich chovat a jednat.	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života		Během projektu dojde k vytvoření konkrétních regionálních metodik, a na ně budou navazovat kurzy a exkurze v oblastech: geologie, mineralogie, geobotaniky, geomorfologie, hydrogeologie a užitá geologie. Během realizace se posílí také prezentační a komunikační schopnosti žáků. Akce v hodinách zeměpisu: Zem. olympiáda Týden Kr. Vysočina Týden Evropy Zem. přednášky Poznej Vysočinu Zeměděl. na Vysoč.

Informatika

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Předmět Informatika se vyučuje 1 hodinu týdně ve třídách prima, sekunda a tercie a kvarta.

Třídy se dělí na poloviny, každý žák má k dispozici svůj multimediální osobní počítač (dále jen počítač). Výuka probíhá v počítačové učebně s pokročilou zobrazovací technikou. Každý žák má svůj přihlašovací účet a prostor na sdíleném disku. Žáci mají svůj školní mail a tím i přístup k balíku MS 365 (kancelářský balík, Teams, Copilot, úložiště OneDrive), který využívají jak ve škole, tak i kdekoliv online. Žáci využívají k prezentaci své práce v jiných předmětech zařízení multimediálních učeben.

Obsah předmětu navazuje na Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání předmětu informatika na 1. stupni a vychází z tohoto programu pro 2. stupeň. Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Při výuce se žáci naučí pracovat s různými aplikacemi a výukovými programy, osvojí si základy práce s Internetem, textem, grafikou, videem a blokovým programovacím jazykem. Získávají, třídí, hodnotí a prezentují data a informace z různých elektronických zdrojů. Tyto osvojené dovednosti potom využívají v dalších předmětech. Žáci dodržují zásady ochrany autorských práv, zásady bezpečnosti, ochrany osobních dat a hygieny práce. Naučí se

prezentovat a obhajovat výsledky své práce. Dokáží pracovat ve skupinách i na rozsáhlejších projektech. Při práci jsou šetrní k životnímu prostředí, šetří energií i spotřebním materiálem.

Jednotlivé kompetence a zdroje jejich získávání

Kompetence komunikativní

Žáci užívají výpočetní techniku ke komunikaci a k výuce, vytváří a obhajují prezentace, tisknou texty a vytváří další materiály pro svá vystoupení v dalších předmětech, pro výuku využívají platformy pro komunikaci a další aplikace

Kompetence pracovní

Samo užívání výpočetní techniky, tvorba textů, tabulek, programů a prezentací, tvorba videí, práce ve skupině na rozsáhlejších projektech, distanční práce a výuka

Kompetence k učení

Získávání a ověřování informací z různých zdrojů, získávání dat, jejich vyhodnocování a práce s nimi, práce s nápovědou u programů, s e-learningem a s odbornou literaturou.

Kompetence k řešení problémů

Rozsáhlejší samostatné práce na daná témata s daty, texty, tabulkami, obrázky, videi a s vlastními programy.

Kompetence sociální a personální

Spolupráce na projektech, ohled na životní prostředí při práci s moderními technologiemi.

Prima

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Data, informace, modelování - rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekoduje znaky	Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra		

pomocí znakové sady • zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer • zakóduje v obrázku barvy více způsoby • zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů • zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu • ke kódování využívá i binární čísla Informační systémy • najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) • odpoví na otázky na základě dat v tabulce • popíše pravidla uspořádání v existující tabulce • doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy • navrhne tabulku pro záznam dat • propojí data z více tabulek či grafů Informační systémy • popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují • pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva Digitální technologie • nainstaluje a odinstaluje aplikaci • uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory • vybere vhodný formát pro uložení dat • vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě • porovná různé metody zabezpečení účtů • spravuje sdílení souborů • pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy • zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)		
--	--	--	--

Sekunda

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Algoritmizace a programování • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	Vytvoření programu Opakování Podprogramy		
Data, informace a modelování • vysvětlí známé modely jevů, situací, činností • v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku • pomocí ohodnocených grafů řeší problémy • pomocí orientovaných grafů řeší problémy • vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost		
Algoritmizace a programování • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému	Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi		

• vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému			
--	--	--	--

Tercie

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Algoritmizace a programování • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • používá souřadnice pro programování postav • používá parametry v blocích, ve vlastních blocích • vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu • diskutuje různé programy pro řešení problému • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému Informační systémy • při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky • používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) • řeší problémy výpočtem s daty • připíše do tabulky dat nový záznam • seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) • používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy ověří hypotézu	Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné		
	Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat		

pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat			
--	--	--	--

Kvarta

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Algoritmizace a programování • řeší problémy sestavením algoritmu • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní • řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně Digitální technologie • pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí • vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením • diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich • na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat • popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní • na schematickém modelu popíše princip zasilání dat po počítačové síti • vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu • diskutuje o cílech a metodách	Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myši, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování. Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládáním, více seznamů Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy Hardware a software • Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí • Operační systémy: funkce, typy, typické využití • Komprese a formáty souborů • Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) Sítě • Typy, služby a význam počítačových sítí • Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa • Struktura a principy		

hackerů • vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	Internetu, datacentra, cloud • Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL • Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) Bezpečnost • Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy • Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat Digitální identita • Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies		
---	---	--	--

Dodatek k ŠVP: Rozvoj digitální kompetence

Rozvoj digitální kompetence je zajištěn napříč předměty. Tento dodatek upravuje učební plán vybraných předmětů v souladu s revizí RVP ZV (2021) definuje zapojení digitálních kompetencí do výuky.

Předmět	Oblast rozvoje digitální kompetence	Konkrétní příklady činností
Český jazyk a literatura	Tvorba digitálního obsahu, komunikace	Žák v hodinách pracuje s digitálními materiály (prezentace, sdílené dokumenty) a vytváří je, spravuje a publikuje (prezentace o přečtených knihách, plakáty, CV). Žák respektuje licence a dodržuje autorská práva, ověřuje si zdroje, využívá online slovníky a vzdělávací portály. Žák je veden ke skupinové komunikaci a spolupráci přes digitální platformu (MS Teams, Google Workspace – odevzdávání samostatných prací, sdílení práce, hodnocení).
Cizí jazyky	Komunikace a spolupráce	Žáci jsou vedeni k aktivnímu využívání digitálních zařízení, aplikací a služeb. Žáci zvládají práci s digitálními daty a obsahem (získávání, tvorba, správa, sdílení a publikace, posuzování) za využití vhodných prostředků, způsobů a postupů (kritické myšlení, respektování licencí a dodržování autorských práv, ověřování zdrojů). Žák využívá překladače a online slovníky (Lingea Lexicon), komunikuje v cizím jazyce přes digitální platformy (MS Teams, ChatGPT, natáčí krátká videa/audio v cizím jazyce), využívá portály pro výuku cizích jazyků (helpforenglish.cz/ , learngerman.de aj.)
Matematika	Řešení problémů, práce s daty	Žák je veden ke skupinové komunikaci a spolupráci přes digitální platformu (MS Teams, Google Workspace – odevzdávání samostatných prací, sdílení práce, hodnocení). Žák zvládá základní práci s digitálními daty a s jejich získáváním, a to za využití vhodných prostředků (např.

Předmět	Oblast rozvoje digitální kompetence	Konkrétní příklady činností
		kalkulátor, tabulkový editor, příp. matematický software - (Microsoft Math Solver, umimeto.cz). Žák využívá software pro dynamickou geometrii (např. GeoGebra).
Fyzika / Chemie	Práce s daty, měření	Žák v hodinách pracuje s digitálními materiály (prezentace, sdílené dokumenty) a vytváří je, spravuje a publikuje (prezentace, referáty, seminární práce). Při laboratorní výuce vede učitel žáky k pořizování dokumentace pokusů a zpracování laboratorních protokolů v digitální podobě. Žák používá digitální měřicí přístroje, zaznamenává data do tabulek a vyhodnocuje je pomocí grafů. Fy - pracuje s online portály (Fyzika Online, Umimefakta.cz, e-fyzika.cz, Fyzikální kabinet) CH - pracuje s online portály (chemieprospoluzaky.cz s řešenými příklady, Umíme to, videa na Stream.cz/vyuka-chemie a chemicke-vypocty.cz, PhET University of Colorado, Chemie bez laboratoře).
Biologie	Informace a data	Žák v hodinách pracuje s digitálními materiály (prezentace, sdílené dokumenty) a vytváří je, spravuje a publikuje (prezentace, referáty, seminární práce). Při laboratorní výuce vede žáky k pořizování dokumentace pokusů a zpracování laboratorních protokolů v digitální podobě Žák vyhledává informace o organismech, pracuje s digitálním mikroskopem a aplikacemi na určování přírodnin (např. PlantNet). Pracuje s online portály (umimeto.cz aj.) a procvičuje pomocí 3D digitálních modelů). Žák je veden ke skupinové komunikaci a spolupráci přes digitální platformu (MS Teams, Google Workspace – odevzdávání samostatných prací, sdílení práce, hodnocení).
Zeměpis	Práce s informacemi, digitální mapy	Žák v hodinách pracuje s digitálními materiály (prezentace, sdílené dokumenty) a vytváří je, spravuje a publikuje (prezentace, referáty, seminární práce). Žák respektuje licence

Předmět	Oblast rozvoje digitální kompetence	Konkrétní příklady činností
		a dodržuje autorská práva, ověřuje si zdroje. Žák pracuje s mapovými portály (Mapy.cz, Google Maps), pracuje s daty katastru nemovitostí, využívá GPS navigaci pro lokalizaci míst. Využívá geoportály např. (zachranzemepis.cz/ arcgis.com).
Dějepis	Kritické posuzování informací	Žák v hodinách pracuje s digitálními materiály (prezentace, sdílené dokumenty) a vytváří je, spravuje a publikuje (prezentace, referáty, seminární práce). Žák respektuje licence a dodržuje autorská práva, ověřuje si zdroje, umí vyhledat historické prameny v digitálních archivech. Využívá portály jako např. dejepis.com, dejepis21.cz, umimeto.cz, historylab.cz aj. Žák je veden ke skupinové komunikaci a spolupráci přes digitální platformu (MS Teams, Google Workspace – odevzdávání samostatných prací, sdílení práce, hodnocení).
Občanská výchova	Bezpečnost, digitální stopa	Žák využívá a rozvíjí své znalosti v digitální oblasti a díky výkladu, tvorbě projektů a práci na problémových úlohách se učí s nabytými informacemi vhodně pracovat tedy vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah a volit k tomu postupy a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu a zároveň reflektovat rizika spojená s jejich využíváním (kyberšikana, fake news), chrání své osobní údaje a digitální identitu. Pracuje s online portály (skolasnadhledem.cz, umimeto.cz). Žák je veden ke skupinové komunikaci a spolupráci přes digitální platformu (MS Teams, Google Workspace – odevzdávání samostatných prací, sdílení práce, hodnocení).
Hudební výchova	Tvorba digitálního obsahu	Žák aktivně využívá digitálních technologií při poslechu i hudební produkci v hodinách - pracuje s hudebním softwarem (notace, střihání zvuku), nahrává a upravuje zvukové záznamy (musescore.com). Žák pracuje s online hudebními archivy a streamovacími službami pro vyhledávání a porovnávání skladeb.

Předmět	Oblast rozvoje digitální kompetence	Konkrétní příklady činností
		Žák experimentuje s hudební tvorbou v jednoduchém digitálním prostředí (např. BandLab, Chrome Music Lab), využívá přednastavené smyčky a virtuální nástroje k tvorbě vlastních hudebních motivů. Žák kriticky pracuje s hudebními daty, vyhledává informace o autorech a dílech v odborných internetových databázích a rozlišuje mezi různými typy zvukových formátů. Žák dodržuje licenční podmínky a respektuje autorská práva při sdílení hudebního obsahu a správně cituje digitální zdroje (odkazy na nahrávky a noty).
Výtvarná výchova	Tvorba digitálního obsahu	Žák využívá grafické editory pro úpravu fotografií, tvorbu koláží nebo digitální malbu (Canva), pracuje a inspiruje se portály (vytvarnavyuka.cz). Žák kriticky pracuje s uměleckými daty, vyhledává informace o autorech a dílech v odborných internetových databázích. Žák dodržuje licenční podmínky a respektuje autorská práva.
Tělesná výchova	Zdraví a technologie	Žák využívá aplikace pro monitorování sportovních aktivit (chytré hodinky, krokoměry) a vyhodnocuje svůj pokrok. Žák využívá digitální technologie k orientaci v terénu: pracuje s mapovými podklady při outdoorových aktivitách, plánuje trasy a odhaduje jejich náročnost. Žák využívá digitální technologie k orientaci v terénu: pracuje s mapovými podklady při outdoorových aktivitách, plánuje trasy a odhaduje jejich náročnost.

Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení výuky

Vzdělávací oblast a cíl předmětu

- formování a rozvíjení hudebního vnímání, prožitků a teoretických poznatků žáků
- rozvíjení schopností nonverbálního vyjadřování
- pochopení vlastního hudebního projevu jako nezastupitelného prostředku komunikace s ostatními i jako prostředku vlastního sebesdělení
- poznání hudebního umění jako neodmyslitelné součásti lidské existence a každodenního života
- poznání jednotlivých kultur, hudebních žánrů, hudebních období a pochopení kontinuity proměn hudebního umění
- seznámení s vybranými uměleckými díly a s ohledem ke zkušenostem žáků vedení k chápání výpovědi uvedených uměleckých děl, k jejich rozpoznání a k jejich případné interpretaci.
- ve všech ročnících se prohlubují poznatky žáků o základních vyjadřovacích prostředcích hudby; přibližuje se jim tvorba a život nejvýznamnějších našich i světových skladatelů, na nichž se ukazují jednotlivá slohová období hudebního vývoje; poslech hudby má pomoci žákům orientovat se v hudebním životě naší společnosti, aby se mohli stát jeho vnímavými účastníky a poučenými návštěvníky koncertů, divadelních a operních představení; rovněž, aby mohli být zasvěcenými posluchači rozhlasu a televize.

Časová dotace

- prima až kvarta
- jedna vyučovací hodina týdně

Místo realizace

- třída HV
- multimediální učebna

- prostory ZUŠ Chotěboř

Hlavní témata

vokální činnost (práce s hlasem; kultivace pěveckého projevu při respektu k obtížím, které zpěvu žáků klade hlasová mutace; správné pěvecké návyky)

instrumentální činnost (využití hudebních nástrojů k hudební reprodukci i produkci)

hudebně pohybová činnost (ztvářňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest)

poslechová činnost (aktivní percepce hudby, analyzování hudby a její případná interpretace, poznání hudby ve všech jejích žánrových a stylových podobách – akcent na hudbu vážnou)
činnost vedoucí k teoretickým znalostem (výklad a zápis textu, jeho reprodukce)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Využití všech dostupných forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí

Formy a metody realizace

vyučovací hodina (skupinová výuka, diskuse, sólový a společný zpěv, prezentace vlastních výkonů na hudební nástroje, výklad látky a její reprodukce, samostatné práce - referáty, testy, opakování formou soutěží, audio, video, projekty)
besedy

Kompetence:

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozují z nich závěry

Postup:

- vedení žáků k ověřování důsledků

- poskytování metod, při kterých žáci docházejí k objevům a závěrům

Kompetence k řešení problémů

- žáci umí sami vyhledat vhodné informace a pracovat s nimi
- žáci umí kriticky myslet a jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Postup:

- kladení otevřených otázek

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- žáci umí naslouchat promluvám a hudebnímu projevu druhých lidí, vhodně na ně reagují
- žáci komunikují na odpovídající úrovni

Postup:

- zájem o náměty, názory, hudební projevy žáků
- vedení žáků k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- podněcování žáků k argumentaci
- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- žáci umí spolupracovat v kolektivu, vzájemně si naslouchají a pomáhají
- žáci upevňují mezilidské vztahy
- žáci respektují názory ostatních
- žáci umí ohodnotit práci a hudební projev vlastní i ostatních

Postup:

hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost

vedení žáků k prezentaci jejich nápadů a názorů

Prima

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
ovládá základní hudební terminologii a hudební znaky	hodnoty not a pomlk, základní dynamická označení, stupnice a tónina, druhy taktů, základní intervaly, základní akordy, homofonie, polyfonie		
rozpozná jednotlivé hudební nástroje jako prostředek hudebního projevu	smyčcové nástroje, drnkací nástroje, dechové nástroje dřevěné, dechové nástroje žesťové, bicí nástroje		v rámci možností praktické ukázky jednotlivých hudebních nástrojů (nejlépe samotnými žáky)
zná základní hudební formy	písňová forma, rondo a kánon, fuga a variace, malý úvod do sonátové formy		
má představu o základních dramatických formách	balet, melodrama, opera, opereta, revue, muzikál, kanatáta a oratorium, pastorela, mše a rekviem		
charakterizuje a pozná hlavní lidové a společenské tance	polka, furiant, mazurka, polonéza, balet – umění promlouvat tancem		v rámci možností praktické ukázky jednotlivých tanců
praktikuje základní rytmy	čtvrtě, osminové a šestnáctinové hodnoty		
má zájem o zpěv jako prostředek hudebního vyjadřování a má příslušné dechové návyky	žeberně-brániční dýchání, lidové a umělé písně (Já, písnička)		

Sekunda

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
sám objasní základní hudební pojmy a terminologii	látka předchozího ročníku + celý tón a půltón, dělení a prodlužování not a pomlk, kvintový a kvartový kruh, obraty kvintakordů		
vysvětlí společenský význam hudby	umělec a společnost, písně národního obrození, hymna		Očanská nauka
má představu o jednotlivých hudebních obdobích	malé úvody do hudby: gotiky a renesance, baroka,		Dějepis, Výtvarná výchova

uvede významné osobnosti české národní hudby a jejich životopis porovnává různé podoby a projevy hudební kultury a umí je esteticky ohodnotit rozlišuje vokální a instrumentální podobu hudby praktikuje a rozpozná složitější rytmy ve zpěvu uplatňuje melodickou, intonační a rytmickou představivost	klasicismu, romantismu Bedřich Smetana, Antonín Dvořák, Leoš Janáček, Josef Suk, Zdeněk Fibich, Josef Bohuslav Foerster, Vítězslav Novák, Bohuslav Martinů zpěvní hlasy, pěvecké sbory, obsazení orchestrů triola, tečkovaný rytmus, synkopa lidové a umělé písně (Já, písnička)		Bohuslav Martinů (exkurze do muzea v Poličce) hudební kýč (beseda)
--	---	--	--

Tercie

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
ovládá hudební znaky a terminologii má hlubší představu o jednotlivých hudebních obdobích ve světovém kontextu umí uvést hlavní světové hudební skladatele a zná jejich stěžejní díla orientuje se v základech populární hudby a v jejich milnících ve zpěvu uplatňuje smysl pro bohatší dynamické odstínění hlasu	látka předchozích ročníků + podoby mollových stupnic, septakordy a jejich obraty středověká hudba a gregoriánský chorál, renesance a osamostatnění instrumentální hudby, baroko a concerto grosso, klasicismus a zrod symfonie, romantismus, hudba 20. století A. Vivaldi, G.F.Handel, J.S.Bach, J.Haydn, L.v. Beethoven, W.A.Mozart, R.Schumann, F.Schubert, H.Berlioz, F.Liszt, R. Wagner, R. Strauss, G. Mahler afroamerická hudba, černošské spirituály, blues a ragtime, jazz, rock a pop, folkor a folk lidové a umělé písně (Já, písnička)		Dějepis, Výtvarná výchova Gustav Mahler (exkurze do muzea v Jihlavě) referáty o soudobé zahraniční populární hudbě

Kvarta

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
má hlubší představu o jednotlivých hudebních obdobích v českém prostředí orientuje se v české populární hudbě rozpozná rozdíl mezi programní a absolutní hudbou ovládá teoretické základy harmonizace je orientačně seznámen s problematikou záznamu a reprodukce hudby umí zpěvem realizovat své vlastní hudební představy	počátky hudebních dějin v Čechách, hudební renesance v Čechách, české hudební baroko, český klasicismus, český hudební romantismus (skladatelé) český jazz a swing, 50. a 60. léta – divadla malých forem, český big beat, 70. a 80. a 90. léta v české populární hudbě programní hudba, předejhra a koncert, Hector Berlioz, Bedřich Smetana (Má vlast), Antonín Dvořák základní harmonická kadence a její praktické užití vybavení nahrávacího studia lidové a umělé písně (Já, písnička)		varhany v kostele sv. Jakuba Staršího v Chotěboři (exkurze) Dějepis, Výtvarná výchova nahrávací studio Audiostudio Jan Pavlas (exkurze a pořízení demo nahrávky třídy)

Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení.

Vyučovací předmět VÝTVARNÁ VÝCHOVA integruje průřezová témata – Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova, Multikulturní výchova a Mediální výchova. Největší přínos má Vv pro rozvoj osobnosti.

Vv je vyučována v primě a sekundě 2 hodiny týdně, přičemž jsou třídy dělené na 2 skupiny. Ve třídách tercie a kvarta se vyučuje Vv 1 hodinu týdně. Žáci ve třídě tercie jsou také děleni na 2 skupiny. Ve třídě kvarta se žáci rozdělí na 2 skupiny podle zájmu. Volí si mezi hudební a výtvarnou výchovou. Vytvoří se jedna skupina pro výtvarnou výchovu, jedna skupina pro výchovu hudební. V těchto skupinách probíhá výuka až do sexty.

Vv je realizována prostřednictvím svobodné, individuální a tvůrčí činnosti. Důraz je kladen na uplatnění subjektivního prožitku.

Ve Vv se pracuje s tématy z různých oblastí např. dějepisu (zpracovává se určité historické období, historický sloh, kultura nejstarších států...), zeměpisu (mapy, světadíly, kultura některých států...), biologie (rostliny, zvířata, příroda...), s literárními náměty (poezie, próza, filmové ztvárnění...). Vyšší třídy pracují více s fantazijními představami, svými prožitky, myšlenkami (výtvarná krize). Jednotlivé náměty jsou zpracovávány různými technikami a způsoby. Většinou se začíná kresebnou studií a postupně se zkouší další techniky a prostorové práce, takže se na jednom tématu pracuje více hodin. Témata budou vždy aktualizována na začátku školního roku. Práce je zaměřená na rozvoj fantazie, tvořivosti, na schopnost citlivě vnímat věci kolem sebe, nevnímat věci jen jednotlivě, ale i jako součást určité skupiny, určitého oboru apod. V motivační části hodin jsou také zahrnuta průřezová témata. Vv vytváří podmínky pro psychosociální poznávání a sebepoznávání, motivuje k objevování věcí kolem sebe, všímá si velikosti prostých věcí. Snaží se o zkvalitňování hodnotových vztahů k lidem, sobě samému, přírodě, umění a věcem. Aktivizuje a rozvíjí zájem o umění a prohlubuje kulturní rozhled. Zaměřená je na schopnost posuzování estetiky životního a pracovního prostředí, životního stylu,

vlastních kulturních projevů a projevů ostatních členů společenstva multikulturní společnosti.

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Motivace k učení ukázkami výtvarných děl. Místo výtvarného umění ve společnosti – výstavy, návštěva kulturních památek, televize...

Kompetence k řešení problému

Vlastní, kreativní přístup k řešení daného výtvarného problému. Hledání různých řešení.

Kompetence komunikativní

Schopnost vyjádřit se při hodnocení děl svých i ostatních žáků.

Kompetence sociální a personální

Kooperace při hledání výtvarného řešení, rozdělení úkolů při skupinové práci.

Kompetence pracovní

Prezentace prací – výzdoba školy.

Prima

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Žák vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků. Žák užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podmětů z představ a fantazie. Žák vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních. Žák interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti. Žák porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	Kresba – volná kresba, experimentální kresba, pozorování řádu v realitě – linie, tvary, objemy, struktury, volná subjektivní stylizace, druhy kresby, nácvik základních dovedností v kresbě. Kresba na základě haptických a jiných smyslových podnětů Malba – volná malba, experimentální malba - kontrast, rytmus, harmonie, výrazové vlastnosti barev, nácvik základních dovedností v malbě, základní poznatky z teorie barev. Dekoratívni řešení plochy Prostorové práce – výrazové vlastnosti a možnosti tvaru, prostoru a objemu, uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu, uspořádání prostoru. Práce s dostupným materiálem – papír, papírmaš, karton, plasty, textil, přírodniny apod. Reflexe ostatních uměleckých druhů – hudba, dramatická výchova. Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické). Hodnocení – vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby, prezentace ve veřejném prostoru, osobní postoj v komunikaci.		OSV - Rozvoj schopnosti poznávání, vnímání. Psychohygiena – pozitivní naladění mysli. Kreativita, citlivost, tvořivost. Mezilidské vztahy, poznávání se ve třídě při práci na kolektivním díle. VMEGS - Evropa a svět – rodinné zážitky, zkušenosti z cestování - využití k motivaci. MKV - Kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení, zvláštnosti různých etnik. Obyčeje a zvyky. ENV- – oslava Dne Země, ochrana životního prostředí a kulturních památek. Příroda jako zdroj inspirace pro umělce. Estetika prostředí. Bytová kultura. MV - – estetická a výtvarná stránka mediálního umění. Nové tendence ve výtvarném umění. Využití informatiky a výpočetní techniky ve výtvarném umění.

Sekunda

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Žák vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků. Žák užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie. Žák vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření. Žák porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů. Žák ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci. Žák porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace, vysvětluje své postoje k nim.	Kresba – volná kresba, experimentální kresba, volné subjektivní stylizace, hledání řádu v realitě – linie, tvary, objemy, struktury, textury, vztahy a uspořádání prvků v ploše, dekorativní řešení plochy. Malba – volná malba, experimentální malba – světlostní a barevné kvality, míchání barev. Užitá grafika – nácvik písma – plakát, reklama, comics, kompozice z písma, ilustrace. Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – kombinace ve vlastní tvorbě – parafráze, kombinovaná technika, koláže, asambláže. Prostorová práce – socha, plastika, objekt, užité umění, řešení architektonických celků. Vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů – literární rozvedení námětu, scénografické uspořádání. Hodnocení prací - Komunikační obsah – interpretace vizuálně obrazných vyjádření samostatně vytvořených a přejatých, porovnávání, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby, záměr autora.		OSV - Rozvoj schopnosti poznávání, vnímání všemi smysly. Vůle. Psychohygiena – pozitivní naladění mysli. Kreativita – nápad – originalita. Vidění věci jinak, schopnost dotahovat nápady do reality. Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy při práci ve dvojicích či kolektivu, pozitivní komunikace, empatie. MKV - Kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení. Naše lidové zvyky a obyčeje (Velikonoce, Vánoce). ENV - příprava oslav Dne Země, ochrana přírody a kulturních památek. Příroda jako zdroj inspirace pro umělce, hledání řádu v přírodě. Estetika našeho okolí a prostředí – bytová kultura. MV - – estetická a výtvarná stránka mediálního sdělení. Využití informatiky a výpočetní techniky ve výtvarném umění. Výpočetní technika a informatika kontra obvyklé věci přírody.

Tercie

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Žák vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků. Žák užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie. Žák vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření. Žák rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu. Žák porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje různé postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů. Žák ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	Kresba – volná kresba, hledání řádu v realitě – obří detail, vědomá stylizace. Kresba na základě různých smyslových pocitů. (Portrét) Malba – vědomá stylizace a abstrakce v malbě. Sen a fantazie v tvorbě. Malba fantazijní, expresivní. Dekorativní řešení plochy. Kombinovaná technika, koláž, asambláž, práce s fotokopii. Prostorové práce – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty, práce s dostupným materiálem – papír, karton, papírmaš, textil apod. Užité umění, design – vánoční a velikonoční dekorace, instalace. Hodnocení prací - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění, historické, sociální a kulturní souvislosti.		OSV - Rozvoj schopností poznávání, smyslového Vnímání, soustředění, Psychohygiena, uvolnění, relaxace. Kreativita, nápaditost, originalita, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnost dotahovat nápady do reality. Mezilidské vztahy – při práci ve dvojicích, ve skupinách – péče o dobré vztahy, komunikace, empatie. MKV - Kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení. Obyčeje a zvyky. ENV – Oslava Dne Země, ochrana životního prostředí a kulturních památek, kulturní krajina. Příroda jako zdroj inspirace pro umělce. Estetika prostředí. Bytová kultura. MV - estetická a výtvarná stránka mediálního umění. Nové tendence ve výtvarném umění – využití informatiky a výpočetní techniky ve výtvarném umění.

Kvarta

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Žák vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků. Žák užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie. Žák užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace. Žák rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu. Žák interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Kresba – hledání řádu v realitě, vědomá stylizace, obří detail. Kresba na základě různých smyslových pocitů, experimentální kresba. Malba – vědomá stylizace a abstrakce v malbě, akční tvar malby, uplatnění mimovizuálních podnětů – sluch, čich, chuť. Kombinovaná technika – výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě, práce s fotografií, fotokopii. Prostorové práce – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty – skulptura, plastika, reliéf. Užité umění, design – vánoční a velikonoční dekorace, instalace. Hodnocení prací – osobní postoj v komunikaci, důvody vzniku odlišných interpretací, kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování, vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění, historické, sociální a kulturní souvislosti.		OSV - Rozvoj schopností poznávání a smyslového vnímání. Psychohygiena, uvolnění, relaxace. Kreativita, citlivost, schopnost vidět věci jinak, pružnost nápadů, originalita. Mezilidské vztahy – při práci ve skupině – respektování, spolupráce., péče o dobré vztahy, empatie. MKV - Kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení. Obyčeje a zvyky. ENV - oslava Dne Země, ochrana životního prostředí a kulturních památek, kulturní krajina, estetika prostředí, bytová kultura, náš životní styl – úloha umění. MV – estetická a výtvarná stránka mediálního umění, nové tendence ve výtvarném umění, využití informatiky ve výtvarném umění.(užitá grafika, reklama)

Tělesná výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení

Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i výchova zdravotní, představuje nejdůležitější formu pohybového učení, pohybové kultury žáků a v rámci vzdělávací oblasti. Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků. Je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro rekreační, zdravotní, ale i sportovní využití pohybových aktivit ve škole i mimo školu.

Časové, obsahové a organizační vymezení realizuje obsah vzdělávacího oboru Tělesná RVP ZV a jak již naznačeno i část vzdělávacího obsahu oboru Výchova ke zdraví RVP ZV.

Do TV jsou integrovány tematické okruhy Seberealizace a sebeorganizace, Sebepoznání a sebepojetí a také Hodnoty postoje a praktické etice z průřezového tématu Osobnosti a sociální výchova k RVP ZV, realizovány i tematické okruhy z Kulturní difference z průřezového tématu Multikulturní výchova RVP ZV, Tvorba mediálních sdělení a práce v realizačním týmu z průřezového tématu Mediální výchova RVP ZV.

Časové, obsahové a organizační vymezení 1. – 4. ročníku nižšího stupně osmiletého gymnázia:

1.- 4. ročník - týdenní hodinová dotace: 2 hodiny

výuka odděleně chlapci x dívky

společná výuka 1.a 2. ročníku *) - 3 skupiny

společná výuka 3. a 4. ročníku *) – 3 skupiny

*) k žákům přistupováno individuálně dle schopností a věku

Výuka probíhá v pronajatých prostorách – tělocvična, herna stolního tenisu a posilovna. Takto je vedena většinou od října do začátku května. Dle možností je využíváno zimního stadionu k výuce bruslení a LH, popř. v případě ideálního počasí využito fartleků ve výhodných přírodních lokalitách.

V letních a podzimních měsících kladen důraz na atletiku a hry, které lze provozovat pouze venku. Využíván bývá městský stadion a školní hřiště. Umožní-li počasí, bývá operativně zařazena výuka plavání v městské přehradě.

V sekundě absolvují žáci lyžařský kurz na horách. Zúčastňují se pravidelně školských soutěží v atletice, orientačním běhu, hrách etc.

Do výuky je včleněno 1. hodinu v každém školním roce poučení o bezpečnosti, organizaci a prevenci úrazů, hygieně. V prvních dvou měsících je doplněno problematikou Ochrana člověka za mimořádných událostí.

V průběhu celého studia jsou žáci vedeni k aktivnímu pohybu i v mimoškolních činnostech, teoreticky poučení o sportovním tréninku, relaxaci, regeneraci, správné výživě, přiměřenosti zátěže. Žák je veden tak, aby sport a TV se stal součástí jeho životního stylu, což je hlavním cílem výuky předmětu. Součástí jsou myšlenky olympismu a fair play.

Žáci jsou vedeni, aby se zapojili do struktur mimoškolních sportovních činností. Tomu silně napomáhá i nepovinný předmět SH se zaměřením na atletiku – tradiční sport školy a na míčové hry; v těchto předmětech poptávka převyšuje nabídku. Na škole pracuje nepřetržitě od r. 1971 atletický kroužek, kterým prošlo tolik frekventantů, že je nejen nejstarší, ale i největší v ČR => výstupy: špičkoví atleti ČR.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovně vzdělávací postupy budou nasměrovány k utváření klíčových kompetencí, které vycházejí ze strategií definovaných na úrovni školy. Při výuce tělesné výchovy se tedy bude nejvíce uplatňovat následující:

Kompetence k učení

Individuálním přístupem k žákovi s pomocí vlastních ukázek, upozorňováním a opravou chyb při pohybových činnostech, naučení samostatnému provedení nástupu či rozcvičení; učitel dbá na správné provedení činností.

Kompetence komunikativní

Při výuce kolektivních her učitel vede při nácviku a rozboru herních situací žáky ke správné komunikaci se spoluhráči (ale i protihráči). Rozvíjí komunikativnost žáků i cílenými rozborů činností.

Kompetence k řešení problémů

Ukázkami a rozбором situací (popř. odstraňováním chybných řešení) vede učitel žáky k rychlému a správnému řešení situací ve hře popř. i v individuálních sportech

Kompetence personální a sociální

Učitel organizuje soutěže a rozvíjí tak morálně volní vlastnosti žáků, učí žáky nést neúspěchy (ale i úspěchy!), střídáním žáků ve skupinách podporuje jejich zařazení do kolektivu, učí žáky nést zodpovědnost za výsledky vlastní a kolektivu a vede k jednání v rámci zásad fair-play s ohledem na dodržování pravidel, úcty k soupeři atd.

Kompetence občanské

Učitel požadavkem striktního dodržování pravidel daných, či dohodnutých a úctou k dodržování zásad fair-play rozvíjí jednak morálně volní vlastnosti žáků, učí je ale také respektu před danými pravidly a předpisy běžnými i v občanském životě.

Prima - sekunda

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
Žák se věnuje aktivně sportu či pohybové aktivitě -uvědomuje si pohyb coby součást zdravého životního stylu => pečuje aktivně o vlastní zdraví a dovede přenést i na vrstevníky, nejbližší okolí, např. rodinu Zná cviky, jejich význam, umí základní polohy a provádí základní cviky -zná důvody provádění určitých cviků Zvládá základní cviky z akrobacie – kotouly, přeskoky přes kozu dle schopností, výmyk s dopomocí, šplh s přírazem, uvědomuje si základní polohy v mimooporové fázi	Bezpečnost, organizace TV v daných podmínkách, hygiena TV a sportu, péče o zdraví. -význam pohybu pro zdraví Zdravotně orientovaná zdatnost - Zákl. cvič. polohy, nedostatky při polohování, příp. ortopedické nedostatky (bederní hyperlordóza, skoliotické držení atd.) Akrobacie, cvičení na nářadí, cvičení s náčiním, cvičení s hudbou. Cvičení na trampolíně, šplh, švédský žebřík.	Výchova ke zdraví Zdrav. TV SG	Učivo probírané všemi ročníky a je s přiměřenou gradací zařazováno po celé 4 roky. Seberegulace a sebeorganizace - péče o sebe samého , péče o vlastní zdraví. Přesah ZSV, Bi, popř. Ch. Vztah k vlastnímu tělu a péče o sebe samého a celková péče o zdraví. Srovnávací testy => sebepoznání a sebepojetí Praktická etika atd.- Spolupráce, dopomoc, „záchrana“, angažovanost – vše za pomoci učitele. Testy, hodnocení zkrácené sestavy.

uvědomuje si správné držení těla zvládá základní koord. celky Dovede skoordinovat rytmus a pohyb, pohybovat se v rytmu. - zdůvodní zdravotní, relaxační i posilovací účinky cvičení s hudbou. Žák zvládá předem stanovené srovnávací testy, průp. Testy pro ověření zdatnosti. - zvládá technicky i metodicky probrané disciplíny - má odhad vlastních schopností, zvláště při vytrvalostních disciplínách - dokáže změřit TF , DF a srovnat parametry degenerační - zná bezpečnostní předpisy při technických disciplínách - umí základní měření: pásmo, stopky, výška laťky, atp. - zná nejzákladnější biomechanické zákonitosti - zvládá taktiku a psychiku běhu na delší vzdálenost Zvládá základní plavání - dokáže odhadnout svoje schopnosti a možnosti - zná bezpečnostní opatření při skupinovém plavání - zná pozitivní zdravotní dopad tohoto sportu - spolupracuje a komunikuje se spoluhráči - používá vhodné komunikace s protihráči - fair-play - dovede organizovat hry, drobné třídní soutěže popř. i rozhodovat	Cvičení s hudbou rytmické i kondiční. Běžecká rychlost – abeceda, OC - metodika startu a běhu - vytrvalost – forma fartleku, DZB - štafety - výbušná síla, akcelerační cvičení - všeobecná atletická obratnost, napodobivé cvičení Skoky - OC pro skok vysoký a daleký - metodiky: dálka, výška Hod - míček Jarní přespolní vytrvalostní běh Plavecký výcvik dle možností povětrnostních - splývání - základní styly, dýchání do vody, pocit vody atd. Pohybové hry, netradiční pohybové činnosti - futsal - florbal - softbal – omezená pravidla	Aerobic popř. základy lidových tanců Atletika Plavání Hry a netradiční aktivity	Kulturní diferenciacie – možnost spojení chlapci+dívky Přesah - Hv Srovnávací testy - závodivé hry, účast v soutěžích Kulturní diferenciacie – materiál z velkých světových závodů v souvislosti s kulturním a společenským dopadem významných akcí Tvorba mediálního sdělení a práce v real. týmu - medializace úspěchů žáků školy - videozáznamy důležitých akcí Test pro všechny žáky volní vlastnosti Přesah – spolupráce s multimediálními instruktory IVT- zpracování výsledků Fy- mechanika pohybu Plavání coby součást životního stylu moderního jedince. Sebepoznání a sebepojetí. - odhad schopností, nepřeceňování Praktická etika – pomoc při nenadálých situacích (přivolání pomoci, základní první pomoc) Tvorba mediálního sdělení - medializace aktivit alespoň na půdě školy - využití internetu k dalšímu poznání uvedeného
--	--	---	--

- umí zdůvodnit význam SH - házení a chytání míče - zvládá částečně HČJ - zvládá základní pravidla a chápe základní role a hráčské funkce ve družstvu - zvládá zásady fair-play – spolupráce, tolerance, zodpovědnost Má představu o disciplínách, zná významné osobnosti sportu - respektuje zásady bezpečnosti všech druhů lyžařského sportu - zvládne zodpovědné na sjezdovce i ve stopě - projevuje odpovědné chování i k ostatním účastníkům činnosti - zná zásady mazání lyží - zná zásady přivolání pomoci - umí ošetřit drobná poranění - zvládá jízdu vlekem - zvládá zákl. dovednosti na sjezd. i běž. lyžích Zvládá chování v situacích, které ohrožují zdraví, zná signály - zná způsoby přivolání pomoci - zvládne poskytnout adekvátní první pomoc - vysvětlí postup při zraněních - předvede resuscitaci na figuríně - zvládá fixaci - zná zásady při úniku nebezpečných látek	Zákl. HČJ v basketbalu, volejbalu, kopané Základní herní činnosti jednotliv. - přehazovaná - pro sekundu základy hry - pravidla Zákl HČJ - zákl. herní kombinace Základy HČJ - zákl. HK Sportovní výzbroj, výstroj pro jednotlivé hry Pravidelná účast v soutěžích pořádaných školami, vlastní školou. Pro žáky sekundy LVZ - zákl. dovednosti (postoj, oblouky, jízda na vleku, navazovaný oblouk ...) - výstroj, výzbroj - teoretické povědomí (historie, chování na sjezdovce, nebezpečí hor, první pomoc) Běh klasický, základy bruslení (mazání lyží) Snowboarding – základní výcvik pro zájemce Základní signály, telefonní čísla. Evakuace – evakuační zavazadlo. - postup při požáru - únik nebezpečných látek - havárie chem. provozů - přírodní anomálie - přivolání příslušné pomoci - první pomoc – krvácení, poranění kloubů, kostí, mdloby, zasažení el. proudem, popáleniny, páteř, základní resuscitace	Sportovní hry Volejbal Basketbal Kopaná Olympismus, soutěže Lyžování: sjezdové, běžecké, snowboarding Ochrana člověka za MU	Kulturní diferenciaci - seznámit se s hrami, které se stávají součástí stylu; seznámit se např. formou videotechniky s hrami jiných zemí Práce v realizačním týmu - učivo prolíná všechny ročníky pro primu a sekundu je specifické tím, že metodika je přizpůsobena věku Tvorba mediálního sdělení (např. medializace akcí na nástěnkách) Přesah: Vv, ZSV, práce v realizačním týmu Žák povinně projde metodicky uvedeným výcvikem sjezd a běž. lyžování, výcvik snowboardingu dle uvážení. Výuka koedukovaně ve skupinách Kulturní diferenciaci – žáci tvoří kulturní část např. formou zábavních večerů Tvorba mediálního sdělení – video a fotodokumentace o průběhu kurzu Video – názorné ukázky integrace ve vzděl. Ch a Bi Integrace výchovy ke zdraví
---	---	--	---

Tercie - kvarta

Ročníkové výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata, kontexty a přesahy, další poznámky
- dodržuje zásady bezpečného chování - projevuje odpovědný vztah k sobě samému i k ostatním, k pravidlům zdravého životního stylu, ke změnám souvisejícím s vlastním dospíváním - dbá na hygienu při a po sportovní činnosti včetně správné životosprávy - dokáže poskytnout první pomoc při drobných poraněních a zná způsoby přivolání pomoci - provádí nápravné cviky a zná jejich význam - rozumí pojmům - samostatně využívá osvojené cviky pro kompenzaci a relaxaci a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a stresových situací - Zvládá modifikace kotoulů a jejich návaznost - zvládá krátké sestavy atletické i na náradích - zvládá základní přeskoky - dovede průpr. cvič. pro náročné cviky - výmyk s dopomocí i bez - umí předkop a zákop na kruzích - využívá trampolíny k jednoduchým akrobatickým cvikům - používá atletické názvosloví postupně umí rozhodovat některé disciplíny - umí předvést start polovysoký i nízký - předvede prvky běžecké ABC a OC - zvládne skok daleký, vysoký s napojením rozběhu na odraz - ví jak se připravit na vytrvalostní test - umí základní pohyby se správným držením těla - přizpůsobí pohyb rytmu	Poučení o bezpečnosti a organizaci výuky. - zdravý životní styl - TV programy podporující zdraví - uvědomování si nebezpečnosti některých aktivit pro zdraví druhých Přímivá cvičení - nápravné cviky: vbočená a vybočená kolena, ploché nohy - ochablé partie - dechová cvičení her a s doprovodnými pohyby těla - metod.řada pro akrobatické prvky - metod. řady pro hrazdu (po čelu) - metod. řady pro přeskok, kruhy a u dívek kladina - krátké sestavy - dopl. šplh, trampolína, švédský žebřík Metodicky: běh, skoky, základy intervalového a vytrvalostního tréninku; z technických disciplín možno zapojit doplňkově i vrh koulí; štafetová předávka - zásady atletického rozcvičení: ABC, rovinky, starty z různých poloh, napodobivá cvičení - sprint do 100 metrů - běh 800 popř. 1500 m - jarní přespolní vytrvalostní běh Rytmické a kondiční gymnastické cvičení s hudbou (možno zapojit i chlapce)	Výchova ke zdraví Výchova ke zdraví. ZdravoTV. Gymnastika Atletika Aerobické cvičení s hudbou	Integrace ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Sebepoznání a sebepojetí. Sebepoznání a sebepojetí – Vztah k vlastnímu tělu, integrace výchovy ke zdraví Hodnoty postoje prakt. etika - celková péče o vl. zdraví - pomoc spolupráce, soutěživost - integrace => biomechanika a Fy Video – ukázky probíraných disciplín na příkladu špičkových atletů. Testy – po dostatečném metodickém poučení závody (testy) v příslušných disciplínách. Srovnávací testy na začátku a na konci roku. Videoukázky

- zvládá základní herní činnosti a herní kombinace - dovede je uplatnit ve vlastní hře - zvládá základní i složitější pravidla - zvládá zásady fair-play - psychicky unese porážku (i vítězství) - sebeovládá se - zapojuje se do mimoškolních činností stran sportovních her - zvládá pravidla, popř. zjednoduší pravidla. - zvládá základní přihrávky, chycení, zpracování přihrávky. - zvládá u softbalu odpal a práci na metách. - zná netradiční sporty s využitím neobvyklých pomůcek - zvládá bruslení vpřed – vzad - LH – vedení kotouče střelba - zvládá přihrávku volnému hráči - umí se uvolnit s pukem i bez - hraje s ohledem bezpečnost vlastní, ale i zúčastněných hráčů - umí alespoň dva základní styly - zná bezpečnostní předpisy - učí se průběžně záchranu tonoucích - zvládá teoreticky i prakticky základní první pomoc - vysvětlí postupy první pomoci při určitých zraněních - zvládá fixaci kloubů a kostí - popíše zásady chování při dopravních nehodách - předvede resuscitaci na figuríně - vysvětlí zásady chování při teroristickém činu - vysvětlí chování při úniku toxických látek	Basketbal, volejbal, kopaná - zdokonalení herních činností jednotlivce - základní i složitější herní kombinace - HČJ zákl. - útočné a obranné herní kombinace - řízená hra s opravováním HČJ – dribling, nahrávka, uvolnění s míčem i bez míče, střelba ze střední vzdálenosti, po dvojtaktu, timing - řízená hra dodržováním pravidel a výukou HK (zjednodušená pravidla) - HČJ – zpracování míče, přihrávka, střelba, timing přihrávky, hra hlavou - řízená hra s uplatněním HK Pohybové hry a netradiční pohybové činnosti - softbal – HČJ; odpal, nadhoz, přihrávka, práce na metách, zjednodušená pravidla - ringo - florbal (důraz na bezpečnost a dodrž. pravidel) - drobné hry, futsal atd. - zdokonalovací výcvik bruslení - LH – HČJ a zákl. HK, pravidla LH, fair-play - zdokonalovací výcvik dle možností v městské přehradě, popř. při mimoškolních akcích (výlety do bazénu apod.) - první pomoc – poranění kloubů či kostí, krvácení, popáleniny a omrzliny, zasažení elektr. proudem, tonutí, poranění páteře, resuscitace - zásady chování a první pomoci při autonehodách - zásady chování při teroristické hrozbě, anonymní telefonáty s hrozbou terorist. činu - únik nebezpečných látek - požáry, havárie chemických provozů	Sportovní hry Volejbal Basketbal Kopaná Netradiční sporty a pohybové aktivity Bruslení a lední hokej Plavání Ochrana člověka za mimořád. událostí	Ukázky jednotlivých činností na videu Práce v realizačním týmu – spolupráce Hodnoty, postoje, prakt.etika – pomoc spolupráce a sebeovládání - fair-play Softbal – rozbor akcí na videu Hodnoty postoje, prakt. etika – Pomoc, spolupráce - videonahrávky - názorné ukázky Hodnoty postoje, prakt. etika - spolupráce v družstvu, videoukázky Testy Video – názorné ukázky - integrace ve vzdělávacích oborech Ch, Bi, Fy - integr. Výchovy ke zdraví - výuka probíhá koedukovaně
--	--	--	--

Začlenění průřezových témat

Škola zařazuje do ŠVP Vzdělání jako schopnost porozumět druhým všechna průřezová témata uvedená v RVP ZV. Tematické okruhy jsou zařazovány postupně formou integrace vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu a formou projektů.

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní a sociální výchova prochází výukou všech vzdělávacích oborů na nižším stupni gymnázia. Žáci poznávají sami sebe a objevují nutnost spolupráce celého kolektivu. Sami si postupně organizují vlastní čas, plánují, hledají možnosti efektivní komunikace. Naučí se tvořivě pracovat, relaxovat i hledat pomoc při potížích. Ve škole i na mimoškolních akcích jsou vedeni k respektování školního řádu. Škola pro žáky organizuje vstupní adaptační kurs.

Výchova demokratického občana

Škola je vedena demokratickým způsobem, vychovává žáky k partnerství a k aktivnímu zapojení do každodenního školního života. Na škole funguje studentský parlament, do jeho práce se zapojují i žáci nižšího stupně víceletého studia. Žáci se učí přejímat zodpovědnost za své postoje i za svoji práci. Kromě toho, že využívají svých práv, respektují, že jsou s nimi spojeny i povinnosti.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Průřezové téma je realizováno především v humanitních předmětech a zájmovou činností žáků. Škola má dlouholetou tradici ve výchově žáků v evropských souvislostech. Žáci se mohou aktivně zapojit do práce Euroklubu při Gymnáziu Chotěboř. Evropská dimenze ve vzdělávání je posílena každoročním projektem Týden Evropy na Gymnáziu Chotěboř.

Multikulturní výchova

Multikulturní výchova prolíná všemi oblastmi. Žáci si uvědomují jedinečnost každého člověka, právo všech lidí na společné soužití. Žáci se mohou aktivně zapojit do školního Filmového klubu lidských práv při Gymnáziu Chotěboř.

Environmentální výchova

Prvky environmentální výchovy zařazují vyučující průběžně ve všech předmětech. Některé třídní kolektivy řeší projekty v rámci ekologické výchovy a spolupracují s organizací TEREZA. Škola má dlouholetou tradici v třídění odpadu. Každoročně probíhá široké spektrum akcí u příležitosti Dne Země pod společným názvem Den Země na Gymnáziu Chotěboř.

Mediální výchova

Mediální výchova je zařazena do všech předmětů především potom v českém jazyce a v cizích jazycích. Vyučující vedou žáky k vytváření postojů a názorů a k pěstování kritického přístupu k mediálním sdělením. Ve všech předmětech dochází k rozvoji komunikačních schopností, ke schopnosti stylizovat psaný a mluvený text a veřejně s ním vystoupit.

Začlenění průřezových témat do jednotlivých předmětů, ročníků a do projektů

Osobnostní a sociální výchova z RVP ZV

Projekty:

Vstupní adaptační kurs, Nikdo nejsme dokonalý, Společný projekt Městské policie Chotěboř a Gymnázia Chotěboř, PV KŠR

Zařazení do předmětů a ročníků:

tematické okruhy	ročník a předmět	
Rozvoj schopnosti poznávání	prima -	Ov, M, In, F, Bi, Z, D, Čj, Aj, Hv, Vv
	sekunda -	Ov, Ch, Čj (Tvůrčí psaní, Rétorika)
	tercie -	In, Nj
	kvarta -	F, Ch
Sebepoznání a sebepojetí	prima -	Ov, Bi
Seberegulace a sebeorganizace	prima -	Ov
	sekunda -	Ov

	tercie - kvarta -	Ov, Bi Ov
Psychohygiiena	prima - sekunda - tercie - Bi, Tv kvarta -	Bi, Tv, Ov Bi, Tv Bi, Tv
Kreativita	prima - sekunda - tercie - kvarta -	Čj, Ov, Vv, M, In Čj, Ov, Vv, M, In Čj, Ov, Vv, M, In Čj, Ov, Vv, M, In
Poznávání lidí	prima - sekunda - tercie - kvarta -	Ov, Čj, Aj Ov, Čj, Aj Ov, Čj, Aj Ov, Čj, Aj
Mezilidské vztahy	prima - sekunda - tercie - kvarta -	Ov, Čj, Aj Ov, Čj, Aj Ov, Čj, Aj, Nj Ov, Čj, Aj, Nj
Komunikace	prima - sekunda - tercie - kvarta -	Čj, Aj, Ov Čj, Aj, Ov Čj, Aj, Nj, Ov Čj, Aj, Nj, Ov
Kooperace a kompetice	prima - sekunda - tercie - kvarta -	Čj, Ov, M, F, Bi, In, Tv Čj, Ov, M, Ch, F, Bi, In, Tv Čj, Ov, M, Ch, F, Bi, In, Tv Čj, Ov, M, Ch, F, Bi, In, Tv
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	prima - sekunda - tercie - kvarta -	M, Čj, Ov, F, Bi, Z, D, Aj, In, Vv, Hv, Tv M, Čj, Ov, F, Ch, Bi, Z, D, Aj, In, Vv, Hv, Tv M, Čj, Ov, F, Ch, Bi, Z, D, Aj, Nj, In, Vv, Hv, Tv M, Čj, Ov, F, Ch, Bi, Z, D, Aj, Nj, In, Vv, Hv, Tv
Hodnoty, postoje, praktická etika	prima - sekunda - tercie - kvarta -	M, Čj, Ov, F, Bi, Z, D, Aj, In, Vv, Hv, Tv M, Čj, Ov, F, Ch, Bi, Z, D, Aj, In, Vv, Hv, Tv M, Čj, Ov, F, Ch, Bi, Z, D, Aj, Nj, In, Vv, Hv, Tv M, Čj, Ov, F, Ch, Bi, Z, D, Aj, Nj, In, Vv, Hv, Tv

Výchova demokratického občana z RVP ZV

Projekty:

Vstupní adaptační kurs, Dny lidských práv, Filmový klub lidských práv, Společný projekt Městské policie Chotěboř a Gymnázia Chotěboř, PV KŠR

Školní parlament

Zařazení do předmětů a ročníků:

tematické okruhy	ročník a předmět
Občanská společnost	prima - Ov

a škola	sekunda - tercie - kvarta -	Ov Ov Ov
Občan, občanská společnost a stát	prima - sekunda - tercie - kvarta -	Ov, Z, Čj Ov, Z, Čj Ov, Z, Čj Ov, D, Z, Čj
Formy participace občanů v politickém životě	prima - sekunda - tercie - kvarta -	Ov Ov Ov Ov, D
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	prima - sekunda - tercie - kvarta -	Ov Ov, Z Ov, Z Ov, D, Z

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech z RVP ZV

Projekty:

Týden Evropy na Gymnáziu Chotěboř, Dny lidských práv, PV KŠR, mezinárodní partnerské výměny

Zařazení do předmětů a ročníků:

tematické okruhy	ročník a předmět	
Evropa a svět nás zajímá	prima - sekunda - tercie - kvarta -	Ov, Z, D, Aj, Hv, Vv, Čj Ov, Z, D, Aj, Hv, Vv, Čj Ov, Z, D, Aj, Nj, Hv, Vv, Čj Ov, Z, D, Aj, Nj, Hv, Vv, Čj
Objevujeme Evropu a svět	prima - sekunda - tercie - kvarta -	Ov, Z, D, Aj, Hv, Vv, Čj Ov, Z, D, Aj, Hv, Vv, Čj Ov, Z, D, Aj, Nj, Hv, Vv, Čj Ov, Z, D, Aj, Nj, Hv, Vv, Čj
Jsme Evropané	prima - sekunda - tercie - kvarta -	Ov, Z, Aj, Čj Ov, Z, Aj, Čj Ov, Z, Aj, Nj, Čj Ov, Z, D, Aj, Nj, Čj

Multikulturní výchova z RVP ZV

Projekty:

PV KŠR

Zařazení do předmětů a ročníků:

tematické okruhy	ročník a předmět	
Kulturní difference	prima -	Čj, Ov, Aj, D, Z, Hv, Vv
	sekunda -	Čj, Ov, Aj, D, Z, Hv, Vv
	tercie -	Čj, Ov, Aj, Nj, D, Z, Hv, Vv
	kvarta -	Čj, Ov, Aj, Nj, D, Z, Hv, Vv
Lidské vztahy	prima -	Čj, Ov
	sekunda -	Čj, Ov
	tercie -	Čj, Ov, Bi
	kvarta -	Čj, Ov, Bi
Etnický původ	prima -	Ov, Z, D
	sekunda -	Ov, Z, D
	tercie -	Ov, Z, D
	kvarta -	Ov, Z, D
Multikulturalita	prima -	Ov, Z, Hv, Vv, Aj
	sekunda -	Ov, Z, Hv, Vv, Aj
	tercie -	Ov, Z, Hv, Vv, Aj, Nj
	kvarta -	Ov, Z, Hv, Vv, Aj, Nj
Princip sociálního smíru a solidarity	prima -	Ov
	sekunda -	Ov
	tercie -	Ov
	kvarta -	Ov

Environmentální výchova z RVP ZV**Projekty:**

Den Země na Gymnáziu Chotěboř, CEV Chaloupky, PV KŠR

Zařazení do předmětů a ročníků:

tematické okruhy	ročník a předmět	
Ekosystémy	prima -	Bi, Z
	sekunda -	Bi
	tercie -	Bi
	kvarta -	Bi
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	prima -	Bi, Z
	sekunda -	Bi, Z
	tercie -	Bi, Z
	kvarta -	Bi, Z
Vztah člověka k prostředí	prima -	Bi, Z
	sekunda -	Bi
	tercie -	Bi
	kvarta -	Bi, Z
Základní podmínky života	prima -	Bi, Z
	sekunda -	Bi
	tercie -	Bi
	kvarta -	Bi

Mediální výchova z RVP ZV

Projekty:

PV KŠR

Zařazení do předmětů a ročníků:

tematické okruhy	ročník a předmět	
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	prima -	In, Ov, Čj
	sekunda -	Čj
	tercie -	Nj, Čj
	kvarta -	Aj, Nj, Čj
Tvorba mediálního sdělení	prima -	Aj, In, Vv
	sekunda -	Čj, Aj, In, Vv
	tercie -	Aj, Nj, Čj, Vv
	kvarta -	Aj, Nj, Čj, Vv
Stavba mediálních sdělení	prima -	In
	sekunda -	Čj, In
	tercie -	Aj, Nj, Čj, In
	kvarta -	Aj, Nj, Čj, In
Práce v realizačním týmu	prima -	Aj, Čj
	sekunda -	Aj, Čj
	tercie -	Aj, Nj, Čj, In, Vv
	kvarta -	Aj, Nj, Čj, Ov, Vv
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	prima -	In
	tercie -	Aj, Čj, Vv
	kvarta -	Aj, Ov, Čj, Vv
Vnímání autora mediálních sdělení	prima -	Čj
	tercie -	Nj, Ov
	kvarta -	Nj
Fungování a vliv médií ve společnosti	prima -	In, Vv
	sekunda -	Ov, Vv
	tercie -	Nj, Čj, Vv
	kvarta -	Aj, Nj, Čj, Vv

Vysvětlivky ke zkratkám předmětů:

Čj	Český jazyk
Aj	Anglický jazyk
Nj	Německý jazyk
Ov	Občanská výchova
D	Dějepis
Z	Zeměpis
M	Matematika
F	Fyzika

Ch	Chemie
Bi	Biologie
In	Informatika
Vv	Výtvarná výchova
Hv	Hudební výchova

Charakteristika projektů:

Vstupní adaptační kurs

Během prvních třech dní školní docházky v primě je školou organizován vstupní adaptační kurs.

Základní cíle kurzu:

- a) základní seznámení,
- b) hlubší vzájemné poznání,
- c) podpora pocitu sounáležitosti a vzájemné důvěry,
- d) seznámení se školním řádem a režimem školy,
- e) uvedení do zásad zdravé životosprávy, duševní hygieny a relaxace,
- f) první kroky k toleranci.

Pojetí akce:

Při realizaci je využívána zejména metoda hry. Je snaha vytvořit ze žáků nového třídního kolektivu fungující skupinu, podporovat pocit sounáležitosti, schopnost spolupracovat. Program kurzu umožňuje navázat bližší kontakty nejen mezi sebou, ale i s pedagogy. Program je připraven tak, aby každý jednatel našel uplatnění v budovaném třídním kolektivu.

Projekt Týden Evropy

Probíhá každoročně u příležitosti Dne Evropy. Jednak jsou jednotlivá témata zařazena do hodin občanské výchovy a zeměpisu, dále se konají workshopy a přednášky, jež jsou pořádány našimi žáky, ale i lektory a vyučujícími z celé republiky. Členové Evropského klubu pořádají pro žáky primy až kvarty celodenní hru s názvem Cestujeme po Evropě.

Základní cíle projektu:

- Porozumět sobě samému a druhým.
- Rozvíjet základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti.
- Utvářet a rozvíjet základní dovednosti pro spolupráci.
- Podporovat dovednosti.
- Rozvíjet a integrovat základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy.
- Prohlubovat základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a fungování mezinárodních organizací.

Prima:

- základní zdroje informací o EU
- evropské kulturní hodnoty ve starých mýtech

Sekunda:

- symboly EU
- české osobnosti mezinárodního významu

Tercie

- časová přímka významných historických událostí
- prezentace jednotlivých členských zemí

Kvarta:

- instituce EU
- modelové zasedání Evropské rady

Projekt Dny lidských práv

Probíhá každoročně u příležitosti Dne lidských práv. Jednotlivá témata jsou zařazena do hodin občanské výchovy a zeměpisu. Jsou vedena buď vyučujícími nebo členy Evropského klubu, jenž se angažují ve Filmovém klubu lidských práv.

Základní cíle projektu:

- Napomáhat ke zvládnutí vlastního chování.
- Pomáhat k utváření pozitivního postoje k sobě samému a k druhým.

- Napomáhat primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování.
- Vést k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě.
- Pomáhat překonávat stereotypy a předsudky.
- Rozvíjet dovednost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národností, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin.

Prima:

- úvod do problematiky lidských práv
- Úmluva o právech dítěte

Sekunda

- charakteristika lidských práv, VDLP
- porušování lidských práv

Tercie:

- kategorie lidských práv, Listina základních práv a svobod
- projekce filmu s tematikou lidských práv

Kvarta:

- Charta základních práv EU
- projekce filmu s tematikou lidských práv

Projekt Filmový klub lidských práv

Pracuje dlouhodobě a pravidelně v rámci aktivit Evropského klubu. Naše škola je zařazena do projektu společnosti Člověk v tísni, ve spolupráci s ČT - Jeden svět na školách. Filmové projekce se konají pravidelně jednou za měsíc. Nepravidelně probíhá Maratón filmového klubu lidských práv, který zahrnuje dvoudenní projekce spojené s besedami, hrami a pracovními dílnami. Tento klub zřizují žáci a všechny aktivity také zajišťují.

Základní cíle projektu:

- Rozvíjet základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti.
- Vést k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů.
- Vést k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod.

- Rozvíjet a podporovat komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti.
- Učit žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání.

Projekt Nikdo nejsme dokonalí

Probíhá pravidelně a každoročně začátkem školního roku ve třídách prima – kvarta. Je veden vyučujícím. Je zaměřen na pravidla společenského styku.

Základní cíle projektu:

- Ovládat pravidla společenského styku, usnadnit jedinci styk s lidmi.
- Napomáhat k zvládnutí vlastního chování.
- Přispívat k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování.
- Přispívat ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace.
- Rozvíjet komunikační schopnosti.

Prima:

- pozdrav, oslovení, podání ruky...

Sekunda:

- stolování, návštěvy

Tercie:

- společenské, slavnostní a oficiální příležitosti, image

Kvarta:

- cestování v dopravních prostředcích, společenské prohršky, společenská konverzace

Společný projekt Městské policie a Gymnázia Chotěboř

Probíhá pravidelně a každoročně v druhé polovině školního roku. Je veden vyučujícím a strážníky Městské policie Chotěboř.

Základní cíle projektu:

- Vést k porozumění sobě samému a druhým.

- Napomáhat k zvládnutí vlastního chování.
- Přispívat k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni.
- Napomáhat primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování.
- Přispívat k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování.
- Vést k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti.
- Vychovávat k úctě k zákonům.
- Přispívat k vnímání života jako nejvyšší hodnoty.

Prima:

- úloha městské policie
- dětská krizová centra, linky důvěry

Sekunda:

- bezpečnost silničního provozu

Tercie:

- osobní bezpečí
- nebezpečné situace (skupina vrstevníků a násilí)
- domácí násilí
- ochrana majetku, občan a právo

Kvarta:

- násilí v sexualitě
- orgány právní ochrany
- odpovědnost za škodu
- přestupky a správní řízení
- trestní právo

Den Země na Gymnáziu Chotěboř

Projekt posiluje a motivuje žáky v oblasti environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty. Součástí projektu je třídění odpadů, ve kterém má škola dlouholetou tradici. Jsou zaváděny motivační prvky a nové aktivity (třídění hliníku apod.).

Den Země na Gymnáziu Chotěboř je celoroční projekt na určité téma (Strom, Ptactvo, Atmosféra ...), kterým jsou motivovány přednášky, odborné exkurse, soutěže, seminární

práce žáků, výstavy, prezentace dokumentů s následnou besedou, dotazníková šetření apod. Škola spolupracuje s CHKO Železné hory a CHKO Žďárské vrchy.

Do ŠVP Vzdělání jako schopnost rozumět druhým jsou zařazeny krátkodobé vzdělávací exkurze:

Prima:

- exkurze s odborným výkladem - sběrný dvůr v Chotěboři

Kvarta:

- exkurze s odborným výkladem – skládka odpadů Lapíkov v Chotěboři

CEV Chaloupky

Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta je v ŠVP Vzdělání jako schopnost rozumět druhým posílena třídním pobytem žáků v Centru ekologické výchovy v Chaloupkách u Třebíče.

PV KŠR (Projektová výchova na konci školního roku)

Poslední týden školního roku probíhá ve dvou vyučovacích dnech upravená výuka formou projektů. Cílem projektové výuky je:

- učit žáky pracovat v týmu
- pracovat na projektu (příprava, realizace, výstupy)
- učit komunikačním schopnostem (s vrstevníky i jinými věkovými skupinami)
- umožnit žákům individuální rozvoj
- umožnit netradiční formy a metody práce
- prevence šikaně

Do 30. září školního roku pedagogičtí pracovníci školy připraví náměty na projekty. Do některého projektu se každý žák zapíše a na něm pracuje pod vedením předkladatele projektu (pedagogický pracovník školy) dva dny v posledním týdnu školního roku (na některých projektech i v průběhu školního roku). Dochází ke spolupráci žáků napříč třídami i ročníky. Práce na projektech se účastní všichni žáci školy. Na některých se žáci

podílejí i při jejich organizaci. Žáci získávají a upevňují kompetence, které jsou při běžné výuce málo rozvíjeny. Jedná se zejména o:

- kompetence k řešení problémů (vnímání problémové situace, vyhledávání informací, samostatné řešení problémů, praktické ověření správnosti řešení, kritické myšlení, uvážlivé rozhodování)
- kompetence pracovní (využívání ICT, adaptace na nové pracovní podmínky, orientace v základních aktivitách podnikatelského záměru, realizace podnikatelského záměru, riziko podnikání, rozvíjení podnikatelského myšlení)

Vedoucí projektů mají povinnost zajistit výuku po oba projektové dny od 8⁰⁰ do 13⁴⁰ hodin, tedy po dobu dopoledního vyučování běžného školního dne. Dva projekty bývají obvykle prodlouženy – poznávací projekty cizích jazyků, poznávací projekty předmětů zeměpis – biologie, tělovýchovné projekty. O zájmu žáků o PV KŠR svědčí jejich dobrovolná práce na projektech i v odpoledních hodinách.

Škola má s PV KŠR pětiletou zkušenost. Vyhodnocení probíhá na závěrečné pedagogické radě. Pozitivní je, že se projektové výuky účastní všichni pedagogové školy, svědčí to o síle pedagogického kolektivu Gymnázia Chotěboř. Projekty poslední týden školního roku se staly pro školu tradiční akcí.

Přehled projektů realizovaných v PV KŠR v roce 2006:

	Název
1	Malé vodní putování – splutí Sázavy na sportovních lodích
2	Debatní klub
3	Projekt Tv – sjíždění řeky Ohře
4	Projekt XX – počítačové hry
5	Za klenoty Alp
6	Vzpomínky absolventů na naše gymnázium
7	Rekordy a kuriozity nejen v matematice
8	Fotbal II
9	Kartografie – tvorba map
10	Soužití se zdravotně postiženými
11	Dějepisný projekt – Český Krumlov
12	Projekt anglického jazyka
13	Projekt hudební výchovy
14	Marketingové aktivity Festivalu Fantazie

Přehled projektů realizovaných v PV KŠR v roce 2005:

	Název
1	Hudební velikáni z Vysočiny
2	Projekt X (počítačové hry)
3	Wien – projekt německého jazyka
4	Turistika – okolí Chotěboře
5	Londýn – projekt s výukou anglického jazyka
6	Moravsko–slezské Beskydy a Polsko
7	Tv projekt – kola, přehrada Pařížov, lanové centrum Brno
8	Spolupráce s OS Benediktus a Speciálními školami Chotěboř (práce s mentálně a tělesně postiženými)
9	Sexuální výchova za školou
10	Hlavalamy II
11	Po stopách Josefa Sudka
12	Dějepisný projekt
13	Textil – konfekční a ruční výroba
14	Šachový projekt
15	Marketingové aktivity Festivalu Fantazie
16	Fotbalový projekt

Přehled projektů realizovaných v PV KŠR v roce 2004:

	Název
1	Hlavalamy
2	Po stopách renesance
3	Putování krajem Oty Pavla
4	Národní parky Slovenska
5	Německo
6	„Red Riding Hood Updated“ a jiné pohádky
7	Pár dní v zajetí prožitkové pedagogiky
8	Pokus se udělat někomu radost, možná ...
9	Tělovýchovný program
10	Zmizelé vesnice, zámky a tvrze v okolí Chotěboře
11	Dokumentaristika

Školní parlament

Hlavní náplní školního parlamentu je zajištění dobré komunikace mezi vedením školy a žáky. Žáci se při práci v parlamentu učí formulovat své potřeby a požadavky, a to formou vnitřní diskuse a mezilidské komunikace.